

Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat

Napraforgó Egyesített Óvoda

OM azonosító: 034 388

✉ 1084 Bp. Tolnai Lajos u. 7-9. ☎: 210-0086; fax.: 210-0086

E-mail: egyesített.jvovoda@gmail.com www.tolnai-ovoda.hu

A tagóvodák sajátos arculata szerinti

Pedagógiai Programja

/összesítve/

INTÉZMÉNYÜNK PEDAGÓGIAI SAJÁTOSSÁGAINAK BEMUTATÁSA RÖVIDEN

Tagóvoda neve: Csodasziget	
Címe:	Budapest, 1083 Tömő u.38/A.
Csoportok száma:	3
Pedagógiai programrész elnevezése:	Epochális rendszerű óvodai nevelés

I. HELYZETKÉP

Óvodánk a Napraforgó Egyesített Óvoda 15 tagóvodájából az egyik három csoportos tagintézménye.

A **Tömő utcai épület** 40 éves, három csoportos, mindegyik csoport külön mosdóval és öltözővel rendelkezik. Az épület két 16 emeletes ház közé utólag épült, így az udvar viszonylag kicsi. Az udvarok felszereltségén, biztonságossá tételén folyamatosan dolgozunk, de ez utóbbi érdekében van még tennivaló.

Óvodánk a VIII. kerület legsűrűltabb részében helyezkedik el. A gyerekek kétharmada régi, szoba-konyhás szükséglakásban lakik, Kevés a zöld terület a házak között, a szűk, zsúfolt udvarokban lehetetlen a gyermekek játéka, nincs mozgásterük. A családok szabadidős tevékenysége és a gyermekkel való foglalkozás között összefüggés van.

Nevelőtestületünk már jól bevált gyakorlatként dolgozik az epochális rendszerű pedagógiai program szerint. 1998 áprilisa óta a program budapesti bázisóvodájaként bemutatókat szervezhetünk az érdeklődő óvodapedagógusok, részére. Nevelőtestületünk jelenleg 6 főből áll. 5 óvodapedagógus rendelkezik felsőfokú óvónőképző végzettséggel. Egy kolléganőnk szakvizsgázott, a második most kezdte meg a képzést. A program megvalósítását, a gyerekek egyéni fejlesztését elősegítő AYRES, és Sindelar tanfolyamot minden csoportból elvégezte egy-egy kolléganő. A nevelőmunka megújítását célzó tanfolyamokon rendszeresen részt vesznek kolléganőim. Nevelőtestületünk összetétele viszonylag állandó.

Az óvónők vonják be a dajkákat az erkölcsi és szociális képességek fejlesztésébe és az egészséges életmód szokásainak megtervezésébe, elemzésébe, értékelésébe. A dajkák teljes partnereik az óvoda szépítésében, higiéniájának megteremtésében.

Az adminisztráció vezetésében egy ügyintéző áll rendelkezésünkre. A kert, az udvar rendjét is biztosítja egy általános munkás. A közvetlen nevelőmunkát 1 pedagógiai asszisztens és 3 dadus néni segíti, végzettségük a következő: *1 fő érettségizett, 2 fő dajkaképzőt végzett.*

Az óvodapedagógusok fejlesztő munkáját logopédus, fejlesztőpedagógus és pszichológus, valamint utazó gyógypedagógus segíti.

II. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

A Csodasziget Tagóvoda minden kisgyermek és felnőtt számára biztonságos, esztétikus, derűs, harmóniát nyújtó intézmény.

Mi, az intézményben dolgozó felnőttek közös értékrend mentén alakítjuk ki pedagógiai tevékenységrendszerünket, a tárgyi környezetet, amely biztosítja a gyermek fejlődésének és nevelésének feltételeit. Lehetőséget ad a gyermekek szabad játékára a spontán és utánzásos tanulásra, az emberi értékek közvetítésére

Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. A szülők biztosítékot kapnak arra vonatkozóan, hogy pedagógiai programunk középpontjában a gyermek áll, olyan ér-

tékeket közvetítünk, amelyek örökérvényűek. A program alkalmazása eredményeként gyermekük az iskolára alkalmassá válik.

Pedagógiai célunk (az óvodai nevelés alapelveihez igazodva) az, hogy óvodásaink sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítsük, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

III. AZ ÓVODA CÉLJAI ÉS FELADATAI

- Az egyén teljes személyiségének harmonikus fejlesztését természetes környezetben, öntevékeny részvétellel szerzett tapasztalatokra építve segítjük.
- Figyelembe vesszük gyermekek életkori és egyéni sajátosságai, és eltérő fejlődési ütemét (ideértve a különleges gondozást igénylő gyermekek ellátását is)
- Olyan pedagógiai környezetet alakítsunk ki, amelyben a befogadó attitűd természetessé válik az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt.
- A nemzeti kisebbség hagyományainak megőrzése, ápolása, megismertetése saját kultúrájával.
- Migráns gyermekek önazonosságának megőrzése.
- Szeretetteljes, a gyerekek érdekeit, egyéni képességeit és sajátos igényeit szem előtt tartó óvodai nevelés.
- Sikerorientált, színesen kommunikáló, a környezetben jól eligazodó, problémájukra saját megoldást találó, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező gyerekek neveljünk.
- Az egészséges életmódra nevelés, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.
- Hagyományaink ápolása.
- A környezet védelme, a természet szeretetére nevelés, a környezettudatos magatartás kialakítása.

Feladatok:

A gyermek tapasztalva tanul és fejlődik

- Az óvodai nevelésnek, annak teljes eszközrendszerével, a gyermek emberi méltóságának, jogainak a biztosítását kell szem előtt tartania
- Elfogadva a család értékrendjét, azt kiegészítve, a pedagógiai etika betartásával, a szülőkkel partnerséget kell kialakítani a nevelésben
- Fontos az érzelmi nevelés, az érzelmi intelligencia fejlesztése a sikeres szocializáció érdekében, a társas élet normáinak egységes közvetítésével
- Fontos a pozitív énkép kialakítása a gyermekeknél, annak érdekében, hogy a későbbiekben képesek legyenek magukat megértetni, elfogadtatni és érvényesíteni
- Az óvónőnek modellértékű szerepet kell vállalnia az érzelmeik, a beszéd és kommunikáció, az attitűdök terén
- Meghatározó az egyéni különbségek tiszteletben tartása a bátorító pedagógiai magatartás, az elfogadás, a szeretetteljes légkör biztosítása

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

IV.1. Szokás- és normarendszer

Az óvodai élet keretét a napirend adja. A jól szervezett, de rugalmas keret a gyerekek kiegyensúlyozott életritmusának, biztonságérzetének a záloga. A folyamatos napirend zökkenőmentes megvalósítása feltételezi az óvónők által alaposan átgondolt, a gyerekekkel elfogadtatott, megtanított, betartatott szokásrendszert. A gyerekeknek pontosan tudniuk kell, hogy mit kell tenniük, hogyan kell viselkedniük, ha egy-egy tevékenységbe be akarnak kapcsolódni (étkezés, tanulás), vagy éppen be akarják azt fejezni. Az ésszerű szabályok megkönnyítik a higiéniai, együttélési normák elfogadását, biztonságérzetet ad a gyermek számára, Tanévenként a szeptember a szokásrendszer megalapozásának a hónapja. A tanulás október második hetében kezdődik. A célszerűen kialakított szokásrendszer zavartalanná, szinte, önmagától” működővé teszi a csoport életét.

A folyamatos napirend rugalmasságával lehetővé teszi, hogy egyéni tempó, teljesítőképesség, egyéni igény szerint végezzék a gyerekek a tevékenységet. Magában kell hordoznia az állandóságot és a rugalmasságot, ami a gyerekeknek a kiegyensúlyozott biztonságot adja. Nem kell várakozniuk, nem kell sietniük. Pozitívum még, hogy a gyerekek dönthetik el – természetesen egy időegységen belül –, hogy mikor kezdenek el, vagy fejeznek be egy tevékenységet. A játszó gyerekeknek nem kell abbahagynia a játékát, ha behozzák a tízórait. Akkor étkeznek, ha kijátszotta” magát. A folyamatos napirenddel megteremtődik az egyéni képességfejlesztés, az egy gyermekre figyelés lehetősége a gondozásban is.

IV.2. Ünnepek

Hagyományos ünnepeink: Télapó, fenyőünnep, farsang, Húsvét, anyák napja, gyermeknap, tanévzáró ünnepély, névnapok, születésnapok megünneplése,

Célunk a hagyományok ápolásával a hétköznapiakból kiemelni a jeles napokat, (dekoráció, szülők bevonása, részvétele) érzelmi, hangulat ráhangolódással

Nemzet ünnepeink: Március 15; Október 23

Ünneplése csak külsőségekben jelenik meg. Tudják, hogy ünnep van.

Kulturális programjaink: bábszínház, múzeumlátogatások, séta, kirándulások

IV.3. Az óvoda kapcsolatai

A jó kapcsolat alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt. Óvodásaink egy része a környező iskolákba iratkozik be. Beilleszkedésüket év eleji óvodapedagógusi látogatással követjük nyomon. Fejlődésükről a tanítók részére két évente küldött elégedettségi kérdőíven keresztül tájékozódunk. A gyermekek érdekében szükséges a folyamatos, eredményes együttműködés. Közösen kell az átmeneteket megkönnyíteni a számukra.

Az együttműködés formái:

- * közös részvétel továbbképzéseken, eszmecseréken, szakmai tanácskozáson;
- * szülői értekezleteken való részvétel (elsősorban az iskolák bemutatkozása a leendő első osztályos gyermekek szüleinek)
- * közös ünnepek szervezése, vagy ünnepekre meghívás, műsorral készülés;
- * óvodások látogatása az intézményekben (tanítási órákon való részvétel);
- * ovis olimpián való részvétel immár hagyományosnak mondható;

Kapcsolataink a nevelést segítő intézményekkel:

- A gyermekek fejlesztése, a zökkenőmentes beiskolázás biztosításának érdekében azonos célokra alapuló kapcsolatot tartunk fenn a Nevelési Tanácsadóval (pszichológus, logopédus szakemberek)
- Gyermekjóléti szolgálattal, gyerekotthonokkal és egészségügyi intézményekkel
- Az érintett kisebbségi szervezetekkel
- Együttműködünk a programalkotó debreceni Lehel utcai óvodával

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

A játék a gyermek legfőbb, legfejlesztőbb tevékenysége, alapvető létforma, legfőbb élményforrás, a szocializáció színtere. A gyermek személyiségfejlesztésének színtere, a tanulás, a készség és képességfejlesztés leghatékonyabb módja. A gyermek fejlődése a játékban a legintenzívebb. Az utánpótlás, a tevékenységi vágy, az önállósulás, az értelmi, a motoros, a kommunikációs képességek, kreativitás, az érzelmi, akarati tulajdonságok- pszichikum, a szociális magatartás a játékban – a gyermeknek szabadon választott önkéntes tevékenységében – integráltan fejlődik.

Az epochális tanulás olyan rendszer, amelyben:

* a testnevelés kivételével minden tervezett tanulás kötetlen, mert ez az a szervezeti forma, amelyben a 3-7→8 éves korú gyermekek képességei jobban aktivizálhatók, amelyben megőrizhetik autonómiájukat;

* önként, de egyszerre maximum hat gyerek vehet részt;

* elkerülhető, hogy legyenek olyan gyerekek (tankötelesek), akik az önkéntesség miatt esetleg rendszeresen nem vesznek részt a szervezett tanulási folyamatban.

* a teljes személyiség fejlesztését támogatja.

* A tanulási tevékenység szervezése epochákban történik - környezetismeret, környezetvédelem, munka, illem és matematikatanulás epochák vannak, melyek helyét és idejét a tanévben az aktualitás (pl. évszak) határozza meg. Az epochákat témakörönként kell kialakítani, hozzákapcsolva lehetőség szerint komplexen a zenei és a mese, vers anyagot, ábrázoló technikát, az irányított mozgást testnevelést/

* A verseléssel-, meséléssel célunk a gyermekek érzelmi, etikai fejlődésének biztosítása, a pozitív személyiségjegyek megalapozása. Érthető, kifejező, hatásos és meggyőző beszédkészség kialakítása. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez.

* Az ének, a zene, énekes játék, gyermektánc fontos szerepet tölt be életünkben. Nélküle sivárabb, egyhangúbb, szürkébb lenne a világ. A dal, a zene nemcsak megszépíti, megszínesíti a hétköznapokat, hanem lehetőséget is ad az érzelmek intenzív kiélésére, olyanra, amilyenre a hétköznapokban nincs lehetőség. A zene fogékonyra tesz a „szép” befogadására, ösztönöz a „szép” létrehozására.

* Az ábrázolás, a rajzolás, festés, mintázás, kézi munka az önmegvalósítás, önkifejezés eszköze. Célunk a gyermeki alkotó – alakító tevékenység feltételeinek megteremtése. A gyermek ízlésének, alkotó- befogadó képességének, fantáziájának, kreativitásának kibontakoztatása.

* A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a

helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

* A **munka** – mint közösségért végzett tevékenység – segíti a társas kapcsolatok, a felelősségérzet alakítását, mások munkájának megbecsülését, ezáltal az erkölcsi tulajdonságok fejlesztését.

VI. A TEHETSÉGGONDOZÁS MEGALAPOZÁSÁNAK ELVEI ÉS DOKUMENTÁCIÓJA

Óvodapedagógiai munkánk során a kiválóan kreatív gyermekek saját csoportjukban élik óvodás életüket.

Kötelességünk, hogy segítsük őket a továbbfejlődésben, erősítsük erős oldalukat, erősítsük gyenge területeiket, (melyek a fejlődését megnehezítik) olyan légkört alakítsunk ki a gyermekek körül, amely őket elfogadja, személyiségüknek fejlődését segíti.

Vegyes életkorú csoportjainkban, a mindennapi tanulós cselekvéses helyzetekbe építi be az óvónő a kreativitást fejlesztő feladatokat, többletismereteket.

A gyermekek szabadon dönthetnek, részt kívánnak-e venni a felkínált tevékenységekben.

Ezek a tanulós helyzetek nyitottak, bármikor elérhetőek, de a kilépés lehetősége is biztosított a gyermekek számára. Az óvodapedagógusnak az a szerepe, hogy észrevegye, támogassa és komplex ismeretekhez jutassa a gyermekeket.

Amennyiben szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi, lelki nevelési feladatokat látunk el: segítjük, felzárkóztatjuk a lassabban fejlődők gyermekeket, az kezeljük a kiemelt képességű gyermekeket (tehetséggondozás), foglalkozunk a sajátos nevelési igényű gyermekekkel.

INTÉZMÉNYÜNK PEDAGÓGIAI SAJÁTOSÁGAINAK BEMUTATÁSA

Epochális rendszerű óvodai nevelési program

1. A program célja

1. Egyéni képességfejlesztés mindig az adott gyermek aktuális fejlettségéből kiindulva, természetes környezetben, öntevékeny részvétellel szerzett tapasztalatokra építve.
2. Szeretetteljes, a gyermekek érdekeit, egyéni igényeit szem előtt tartó óvodai nevelés.
3. Sikerorientált, színesen kommunikáló, a környezetben jól eligazodó, problémájukra-aktívan közreműködve-, saját megoldást találó, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező gyerekek nevelése.
4. Mély természetszeretet kialakítása.

2. A program pedagógiai és pszichológiai koncepciója

Az óvodai nevelés csak szeretetteljes, meleg légkörben lehetséges. Az óvónő szerető, védő, óvó gondoskodása, az óvónői szeretetben való megmártózás, a simogató kéz melege, a biztató tekintet adja a gyermek számára az érzelmi biztonságot, mely kiegyensúlyozott fejlődésének feltétele.

A nevelésnek mércéje a gyermek gondozottsága, a stabil egészségügyi szokásrendszer, az egészséges életmód iránti igény megalapozása.

Az óvodába kerülő gyermek fejlődésének lényeges összetevője a szocializáció. A fejlődéshez biztosítani kell:

* a gyermek alakuló kapcsolatait felnőttel és társaival pozitív érzelmi töltés jellemezze

* én tudatának én érvényesítő törekvésének és szociális érzékenységének együttes fejlődését

* hogy utánzással,- felnőtt, nagyobb társ-, természetes élethelyzetekben megtanulják az együttélés, együttműködés szabályait. Gyakorolják a toleráns viselkedést, fejlődnek empátiás képesséjük, természetességgel elfogadják a másságot.

A gyermek érzelmeinek, szemléletének, gondolkodásának fejlődését nagy vonásaiban egyező időrend jellemzi, és sok az egyező jegy az azonos korú gyerekek magatartásában is. A gyermek megismerésének az életkori sajátosságok tanulmányozása a fontosfeltétele-érési jelzésnek tekinthető, ahhoz azonban, hogy magát az egyént megismerjük, az egyes gyermekeket kell jól megfigyelni, mert az életkorra jellemző fejlettségtől jelentős egyéni eltérések lehetnek. Minden gyermek egyedi, egyszeri és csak saját képességeinek vizsgálatával lehet meghatározni fejlettségi szintjét. Ez az egyéni képességfejlesztés kiindulópontja. A képességek fejlesztése az óvodáskorban elsősorban tevékenységben érhető tetten, és fejlesztése is a megtervezhető tevékenységben hatékony.

3. Az epochális rendszerű pedagógiai program sajátosságai

A **tanulás** óvodáskorban elsősorban játékos cselekvésben megy végbe. Az eredményes tanulás alapja a megismerő folyamat és a tevékenység, cselekvés összekapcsolódása. A 3-4 éveseknél a cselekvések, tevékenységek bemutatása, 5 év körül a bemutatás és magyarázat együttesen, míg később már a magyarázat is hatékonyan ösztönöz tevékenységre, eredményez tanulást. Az óvodáskorúak tanulásában nagy szerepe van a modellkövetésnek, utánzásnak, és belátásos tanulásnak.

A beszéd fontos eleme a tanulásnak. A valóságos kommunikációs helyzetek- beszélgetés, kérdés, spontán közlés- elősegítik a gondolkodás fejlődését, a tanulás eredményességét. A spontán tanulási helyzetek mellett szükség van az óvodapedagógus által rendszeresen szervezett, tervszerű tanulásra is. A program szerinti tanulás eltér a hagyományos tanulástól. Ennek egyértelmű igazolása az epochális rendszer, és az egyéni fejlesztés középpontba állítása. Nem használható a kezdeményezés szó sem, mert a tanulás szervezéséhez, a gyermek érdeklődésének felkeltéséhez semmilyen mesterséges motiváció nem szükséges. Az a szerencsés és kívánatos, hogy ha maga a tevékenység vonzza a gyereket, a tanulás öröme, élménye, sikere motiválja, nem valamilyen külső, meghívó inger. A tanulás kötetlen, a gyermek számára a részvétel önkéntes, az óvodapedagógus pedig a megfelelő időben megteremti a tanulás feltételeit, minden felhívó jegyet mellőzve, szervező, előkészítő munkát végez. Az egyetlen kötelezően szervezett foglalkozás a mozgás.

A fejlesztő tevékenységek a szabad játékidőn belül szerveződnek. A mesesarokban gyertyafény mellett, szemléltető eszköz nélkül mesét, verset mond az óvodapedagógus, énekelnek, játszanak. Az ábrázoló eszközök az egész nap folyamán a gyermekek rendelkezésére állnak. a természeti környezet, a környező világ tárgyainak megismerésére épülő matematika, környezetismeret, környezetvédelem, munka, a mindennapi kulturált viselkedés szervezése epochális rendszerben történik. A fejlesztő tevékenységek kötetlenek - kivéve a testnevelést -, a részvétel lehetőség a gyermekek számára. Színesíti az óvodai életet a hetente szervezett munkatevékenység gyümölcssláta készítés, takarítás stb.), melybe a gyermekek önként kapcsolódhatnak be.

Kiemelt szerepe van az **anyanyelvi fejlesztésnek**, a kommunikációs helyzetek kiaknázásának. A szókincsbővítés, kifejezőkészség a megélt tapasztalatok megfogalmazásának gyakorlása szintén minden epochában folyamatosan jelen van.

Heti munkanap: Hetente egyszer mindig ugyanabban az időben az óvónő elkezd annak a munkának a végzését, melyet egy adott ciklusra a csoportja számára választott (gyümölcssláta, hidegsütemény készítés, takarítás, játékok szétválogatása, lemosása...). A munkát mindig az óvónő kezdi el – mintát adva a gyerekeknek a rendszerességről –, előkészíti a szükséges eszközöket, és munkához lát. A gyerekek csatlakozhatnak, ha akarnak. Aki bekapcsolódik, annak a munka fázisait pontosan, tökéletesen kell végezni, s csak akkor hagyhatja abba, ha végigvitte a folyamatot: például

dául gyümölcssaláta készítéskor részt vett a gyümölcs megmosásában, szeletelt, az általa használt eszközöket a gyűjtőedénybe tette, a dadus néni kíséretében a konyhába kivitte. A gyerekek valódi eszközökkel dolgoznak – ismerik a balesetvédelmi és higiéniai szabályokat.

Az epochákat témakörönként kell kialakítani, hozzákapcsolva lehetőség szerint komplexen a zenei és a mese, vers anyagot, ábrázoló technikát, az irányított mozgást /testnevelést/

4. Az epochákban szervezett tanulási folyamat rendje egy hétre lebontva:

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

KÖRNYEZETISMERET, KÖRNYEZETVÉDELEM, MUNKA, ILLEM EPOCHA

HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
Verselés, mesélés A külső világ tevékeny megismerése - környezet	Verselés, mesélés A külső világ tevékeny megismerése - környezet Mozgás	Verselés, mesélés A külső világ tevékeny megismerése - környezet	Verselés, mesélés A külső világ tevékeny megismerése - környezet	Verselés, mesélés Munka Mozgás

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

MATEMATIKAI JÁTÉKOK EPOCHA

HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
Verselés, mesélés A külső világ tevékeny megismerése - matematika	Verselés, mesélés A külső világ tevékeny megismerése - matematika Mozgás	Verselés, mesélés A külső világ tevékeny megismerése - matematika	Verselés, mesélés A külső világ tevékeny megismerése - matematika	Verselés, mesélés Munka Mozgás

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka és ének-zene, énekes játék, tánc a hét bármely napján – a gyermekek igénye szerint!

1. A külső világ tevékeny megismerése **környezetismeret, környezetvédelem, munka, illem epocha**

Alapelv, hogy tervezetten csak olyan témakörökkel foglalkozunk, melyek helyszínen, természetes környezetben feldolgozhatók, megmutathatók a gyerekeknek.

Öt témakört dolgozunk fel:

1. **Ősz** (emlékezés a nyárra)
2. **Tél**
3. **Közlekedés**
4. **Tavaszi**
5. **Állatok**

A témakörökhöz szervesen kapcsolódnak a természetvédelmi feladatok, a munka és az illem.

Az óvodapedagógus az epocha első két hetében 4-6 gyermekkel megy a helyszínre, az óvodában maradékkal a másik óvónő marad. A ciklus harmadik hetében a tapasztalatok, ismeretek alkalmazását gyakorolják a gyerekek a csoportszobában, szervezett tanulási helyzetben, játékokon keresztül.

2. A külső világ tevékeny megismerése matematikai játékok epocha

A környező világ azon tárgyainak tulajdonságaival történő ismerkedést szolgálja, melyekkel a gyerekek nap mint nap kapcsolatba kerülhetnek játékok, vagy más tevékenységük közben.

Négy témakört dolgozunk fel:

1. **Téri viszonyok tapasztalása** (téri észlelés, téri tájékozódás, térbeli viszonyok felismerésének fejlesztése, testfogalom, testséma fejlesztése, tárgyhoz viszonyított testhelyzet felismerésének fejlesztése, irányok felismerése térben és síkban)

2. **Tapasztalatszerzés a környezet tárgyairól, azok tulajdonságairól** (színismeret, formalítás, nagyságérzékelésük kisebb, nagyobb, ugyanakkora fogalma, számlálás, anyagismeret, rendszerezés, válogatás, rendezés saját és kapott szempontok alapján)

3. **Kiterjedések térben, síkban:** Hosszabb, rövidebb, ugyanolyan hosszú, egyenes, görbe felfedeztetése, alacsony, magas, ugyanolyan magas megfigyelése, sorba rendezése, a tárgyak szélessége, súlya, számlépcső létrehozása. Becslés, mérés, számlálás gyakorlása mélyüljön számfogalmuk.

4. **Ismerkedés a formák világával:** Gömbölyű és szögletes formák, tapasztalatszerzés szabályos és szabálytalan síkmértani formákról, rész- egész viszonyának felfedezése.

A számfogalom, számolási képesség fejlesztése, a tő- és sorszámnevek gyakorlása minden epochában napi szinten megjelenik.

A tanulási folyamat tervezése ciklusos és heti. Ciklusos, hogy folyamatként lássuk, kezeljük a tapasztalatszerzés, megismerés útját. Nem egy hétre, hanem a teljes ciklusra (3 hét) készítjük. Ismernünk kell a gyerekek egyéni fejlettségét, az elsajátítandó műveltség tartalmát, el kell készítenünk fejlettségi fokozatokban a játékokat. Az ilyen felkészültség garantálja, a gyermekek egyéni képességeinek fejlődéséhez szükséges feltételek meglétét. Ciklusosan, azaz 3 hétre előre megtervezi az óvónő a környezet vagy matematika keretanyagát, a mesét vagy verset, az ének, dal vagy mondóka anyagát és a mozgást. A heti tanulásban (matematika, környezetismeret) részt vevő gyermekek nevét a heti terv lapján rögzítjük, hogy figyelemmel kísérjük az egyes gyermekek részvételét, aktivitását.

VII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja és a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve határozza meg az óvoda feladatát e területen.

1. Látássérült gyermek:

A látássérült gyermekek a nevelés szempontjából lehetnek:

- vakok (1),
- alig látók (2) és
- gyengén látók (3).

Az óvodai nevelés során figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel a szembetegségeire.

A látási kontroll hiányosságainak korrigálására minden látássérült gyermek esetében segíteni kell:

- a részvételt a közös játékban

- a közösséghez való alkalmazkodást
- viselkedési formák megtanulását és gyakorlását
- közösség előtti szereplést

Kiemelt feladataink

- Az önkiszolgálás megtanítása,
- a tárgyak és helyük megismertetése,
- rendszeret kialakítása
- higiéné, különösen a szem és a kéz tisztántartása.

➤ **Vak** gyermek látásteljesítménye 0.

Játéknak kiemelt szerepe van, mert tág lehetőséget ad az ép érzékszervek aktivizálásával a hallás, tapintás, szaglás, íz-érzékelés, mozgás-ritmus, tájékozódási képesség intenzív fejlesztésére.

Az ép érzékszervek aktivizálásával a hallás, tapintás, szaglás, íz-érzékelés, mozgás-ritmus, tájékozódó képesség intenzív fejlesztése.

Mozgásfejlesztés:

- Testkultúra kialakítása
- Tartáshibák megelőzése
- A helyes testtartás megtanítása, majd folyamatos fejlesztése

Zenei nevelés: a nevelésben hangsúlyos szerepe van, egyszerre fejleszti a hallást és a mozgást.

Önkiszolgálás: önállóság kialakítása a cél, életkoruk és sérültségük mértéke szerint. Környezetük megismerése: széles körű érzékeltetéshez, a biztonságos téri tájékozódáshoz kötöten.

Eszközök kiválasztása: színek helyett elsődleges szempont a jól tapinthatóság biztosítása.

Környezet kialakítása: tapintható jelzések alkalmazása, a bútorok lehetőség szerint állandó helyen tartása.

Számélmények kialakulását segítik: akusztikus minták, mozgás és a verbális kifejezések. A Braille írás-olvasásrendszer megtanulását készítik elő a hatrekeszes dobozok, gombás-, szöges táblák alkalmazása.

➤ **Alig látó** gyermekek (Vízus: a fényérzéstől 10%-os látásteljesítményig) Adottságaik szerint tapintó-halló vagy látó-halló (tapintó) életmódra készíthetők fel.

A látásukat kismértékben használó alig látó gyerekek – pl. fényérzékelők, színeket felismerők-nevelése a tapintó-halló felkészítést célozza meg, *de fontos feladat a látásteljesítményük megőrzése, intenzív fejlesztése.*

A látásukat praktikusán jól használó, alig látó gyermekek számára olyan fejlesztő programot kell biztosítani, mely a látó-halló (tapintó) életmódra készít fel.

A fejlesztés fő területei ez esetben megegyeznek a gyengén látó gyermekek nevelésének elveivel.

➤ **Gyengén látó** gyermekek (vízus: 10%-os látásteljesítménytől 33%-ig)

Főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebbről, kisebb térben tudják azt használni.

- Nevelésük speciális optikai eszközök segítségével a vizuális megismerés útján történik, de jelentős a szerepe a nevelésben a hallási és tapintási megismerésnek is.

- Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, helyes testtartás megtanítása, az ehhez szükséges eszközök biztosítása (dönthető asztallap, egyéni megvilágítás).

A fejlesztés kiemelt területe a környezet vizuális megismerése, amelynek területei:

- Látásnevelés: a látás megtanítása a távoli és a közeli környezetben
- A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, magabiztosság
- Térbeli tájékozódás: a látás felhasználása
- A finommozgás fejlesztése: kézügyesség fejlesztése, írás előkészítése
- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése: lehetőség biztosítása a finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.
- Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése: hallási figyelem és megkülönböztető képesség segítése a tájékozódásban, tanulásban, a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismeretek kiegészítése a tapintás által szerezhető információkkal.

2. Halmozottan fogyatékos látássérült gyermek

A látás sérülésén kívül még más, - testi, érzékszervi vagy értelmi-sérülés is nehezíti a fejlesztést. Fejlesztésük döntően a látássérültek pedagógiája és a társuló fogyatékos pedagógiai módszereinek kombinációival történik. Az illetékes szakértői bizottság dönt az integrált óvodai nevelésük lehetőségéről.

3. Enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél.

4. Középsúlyosan értelmi fogyatékos gyermek

A sérülés általában már közvetlenül a szülés után vagy a kora gyermekkorban felismerhető. Óvodába lépéskor jellemző a bizonytalan nagymozgás, ügyetlen manipuláció, előfordulhatnak sztereotip mozgások, szobatisztaság kialakulatlan, beszédértés gyenge, sok esetben a kommunikáció súlyosan akadályozott. Sérült a figyelem, a motiváció, az emlékezet és a kitartás.

Feladataink

- az alapmozgások, manipuláció kialakítása, fejlesztése
- a minimális kontaktus, kooperációs készség, valamint a verbális és nonverbális kommunikáció fejlesztése
- a beszédindítás, beszédmegértés fejlesztése, aktív szókincs bővítése
- az adekvát játékhasználat elsajátítása, a kognitív funkciók fejlesztése

A fejlesztésben a kis lépések elvét alkalmazva, kiemelt szerepet kell szánni a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért, egyszerű verbális utasításnak, a zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek.

5. Beszédfogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban

A beszéd és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképesség zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

Kiemelt feladataink

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása
- az értelmi fejlesztése
- a mozgás és észlelési funkciók fejlesztése
- a vizuomotoros koordinációs készség javítása
- az érzelmi élet fejlesztése
- speciális eszközök és módszerek alkalmazása

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi, érzékszervi, és a pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósul meg.

6. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

- a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – rész-képesség-zavarok, vagy azok előfordulása jellemző az érintett gyermekekre
- az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás, és a kivárást okozta feszültségeket, a váratlan zajokat,
- aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Feladataink

- a szakértői véleményben foglaltakra alapozva a rész-képesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazása
- a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok megelőzése,
- az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségek megalapozása
- a szülők aktív bevonása a fejlesztésbe

Tagóvoda neve: Gyerek-Virág
Címe: 1082 Budapest, Baross u. 111.
Csoportok száma: 4
Pedagógiai programrész elnevezése: Gyerek-Virág Pedagógiai Program

I. HELYZETKÉP

Gyerek-Virág tagóvodánk a Napraforgó Egyesített Óvoda egyik négy csoportos intézményeként működik. Józsefváros központi részén, az Önkormányzathoz közel a Baross utca lakótelepi részén helyezkedik el. József körüttől könnyen megközelíthető 83.-as trolis, vagy 9.-es busszal. Az óvoda 9 emeletes panelház földszinti részén 100 gyermek befogadására alkalmas épületben található. Négy óvodai csoportban neveljük a gyermekeket. Minden gyermekcsoporthoz önálló mosdó, öltöző tartozik. Külön helyiségben biztosított a logopédiai ellátás, és az egyéni felzárkóztató képességfejlesztés. Jól felszerelt tornaszobánkban eredményesen segíthetjük a gyermekek mozgásfejlődését.

A természetes mozgáslehetőség biztosítását szolgálja 1857 m² alapterületű, zöld növényzettel gazdagon ellátott játszóudvarunk. Viszonylagos közelségben van óvodánkhoz a Főváros egyedülálló botanikus kertje (Füvészkert,) valamint a Népliget, Orczy kert melyek lehetőségként szolgálnak a környezetben évszakonként végbemenő változások megismerésének folyamatához.

Az óvoda belső és külső környezete esztétikus, balesetvédelmi, egészségügyi és biztonsági előírásoknak megfelelő.

A gyermekek nevelését, szakképzett óvodapedagógusok végzik. Munkájukat pedagógiai asszisztens és szakképzett dajkák segítik. Az óvoda tárgyi eszközellátottsága a 3-7 éves gyermekek fejlődéséhez fejlesztéséhez megfelelő.

II. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Hisszük és valljuk, hogy a gyermeki személyiséget érzelmi biztonságot nyújtó, a másságot elfogadó, tiszteletben tartó, segítő szeretetben, megbecsülve kell nevelni. Az érzelmekre ható élményekben gazdag tapasztalati lehetőségek sokoldalú biztosításával, a játék, a művészetek eszközén keresztül kívánunk hozzájárulni az egyéni képességek kibontakoztatásához, ezáltal az egész személyiség fejlesztéséhez. Nevelőmunkánkat a családdal való együttműködéssel a családi nevelés kiegészítéseként kívánjuk végezni. Vállaljuk az alapvető erkölcsi normák, emberi értékek továbbadását, a magyarságtudat megalapozását, a nemzeti értékeink megismertetését, átadását, megőrzését (népzene, néptánc, népi hagyományok, mesterségek stb). Kiemelt nevelési terület: vizuális nevelés, és a mozgásfejlesztés.

III. AZ ÓVODA CÉLJAI ÉS FELADATAI

Célunk: A gyermek egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek az egyenlő hozzáférés elvének szem előtt tartásával: az egészséges, harmonikus személyiségfejlesztés

Feladatunk: A gyerekek érési, fejlődési folyamatához igazított, az életkori sajátosságokhoz és egyéni képességeknek megfelelő, ahhoz illeszkedő pedagógiai, szociális, és tárgyi eszközökkel történő támasznyújtás.

Különböző vizuális technikák megismertetésével, gyakorlásával, képzőművészeti kiállítások, múzeum látogatások szervezésével, művészeteket szerető, hagyományokat ápoló, kreatív személyiségek alakítása.

- Problémamegoldó játékhelyzetek teremtésével, egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kompetenciák kialakítása
- a sajátos nevelési igényű gyermekek inkluzív nevelése, habilitációs és rehabilitációs fejlesztése
- anyanyelvi kultúránk ápolása érdekében a gondosan kiválasztott irodalmi –zenei anyag választásban, átadásánál figyelembe vesszük a gyerekek érdeklődését, életkorukat, családi hagyományait. Törekszünk a szép magyar beszéd megőrzése,
- Nemzeti, népi hagyományaink ápolásával, ünnepeink megtartásával erősítjük érzelmi kötődésüket nemzetünkhöz.
- Napirendünk, szokásrendünk az egészséges életvitel alapjainak kialakítását az egészségtudatos életmód megalapozását szolgálja. Természetjáró programjainkkal, kerti munkáinkkal, szelektív hulladékgyűjtő tevékenységünkkel a természet védelmére nevelünk és megalapozzuk a környezettudatos magatartást.
- Nyitottan és rugalmasan kezeljük az új értékeket. Fontos feladatnak tekintjük a másság elfogadását egymás tiszteletét, segítségét. A sajátos nevelési igényű gyermekek elfogadására nevelünk.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI.

Szokás- és normarendszer

4.1. Az egészséges személyiségfejlődéséhez a napirend és hetirend biztosítja a feltételeket. Ebben a szokásrendben megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységeket tervezünk, és szervezünk. A gyerekek napirendje igazodik a különböző tevékenységekhez, és a gyermek szükségleteihez, figyelembe véve a helyi szokásokat és igényeket. A rendszerességgel és ismétlődéssel a gyermek érzelmi biztonságának megteremtéséhez járulunk hozzá. A tevékenységek közötti harmonikus arányt megtartva a játék kitüntetett szerepet kap.

- Játékos tapasztalatszerző foglalkozásokat többségében (testnevelés kivételével) kötetlen formában szervezzük. Az iskola előtt álló gyermekek részére kötött és kötetlen jelleggel szervezzük a foglalkozásokat.

4.2. Ünnepek

Az óvodai ünnepek, mint visszatérő közösségi események, személyiségfejlesztő hatásúak, olyan erkölcsi normákat, szokásokat, tartalmakat közvetítenek, amelyek a gyermek fejlődéséhez elengedhetetlenek. Jeles ünnepeink: Mihály nap: Mikulás: Karácsony, Farsang, Március 15. Gyereknapi, Évzáró. Ünnepeink szervezése során, különös figyelmet fordítunk arra, hogy azok tartalmi, formai megjelenítése a gyerekek korához, az ünnep jellegéhez méltóak legyenek és a gyerek számára érthetőek, élménnyel telítettek, és érték közvetítőek legyenek.

4.3 Az óvoda kapcsolatai

A gyermeknevelésben úgy tekintünk a családra, mint legfontosabb partner. A gyermek optimális nevelése érdekében elsődleges és meghatározó partnerkapcsolatunk a család. Közös programok szervezésével, (kirándulások, ünnepek, nyitott napok) családlátogatásokkal, szülői fórumok szervezésével törekszünk az együttműködésre. Szoros kapcsolatot ápolunk a bölcsődével, iskolával, mint az óvodába lépés előtti és óvoda utáni, a gyermek életét meghatározó, személyiségfejlődésére hatást gyakorló intézményekkel. Formái: (közös szülői értekezletek, egymás látogatása, óralátogatás, közös játékok szervezése). A gyermek ismereteinek bővítése céljából rendszeres kapcsolatot ápolunk olyan kulturális intézményekkel, mint pl. színház, könyvtár, múzeumok) Körültekintően szervezzük meg az együttműködés formáit, mely az információk áramoltatását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának fejlesztését, a gyermekek egyéni képességeinek fejlődését hivatott szolgálni.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Óvodai nevelésünk kerete, mely az egész napi tevékenységekben jelen van:

Egészséges életmód alakítása érzelmi nevelés és társas kapcsolatokat, beszéd anyanyelv és kommunikáció: Ebben a keretbe szervesen illeszkednek a tevékenységformák, melyek a játék, játékba integrált tanulás: mese-vers: ének-énekes játékok: tánc: rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, mozgás, mozgásos játékok.

Minden tevékenységformában elsősorban a gyerek élményeire, tapasztalataira támaszkodva nyújtunk ismereteket. A foglalkozási témákat az évszakok köré csoportosítjuk, minden tevékenységterületet érintve, a komplexitás elvét figyelembe véve. Egy – egy téma feldolgozása több héten keresztül történik, és minden tevékenységi területet érint, annak érdekében, hogy az ismeretek nyújtása, megtapasztalása több érzékszervi csatornán keresztül eredményesebben épülhessenek be a gyermek tudásanyagába.

VI. A TEHETSÉGGONDOZÁS MEGALAPOZÁSÁNAK ELVEI ÉS DOKUMENTÁCIÓJA

Célunk: A tehetséges gyermek erős oldalának fejlesztése, és a tehetséggel összefüggő gyenge oldal erősítése. A tehetséggondozás módszerei óvodánkban:

- A gyermek általános megismerése
- A személyiség megfigyelése tevékenység közben,
- A gyermek képességeinek mérése (kreativitás, motiváció, intelligencia.)

A tehetséggondozás módja: Differenciált tevékenység, feladat biztosítása egyéni és mikro csoportos formában. Gazdag tapasztalati élménynyújtási lehetőség, az adott „feladat” magasabb szintű változatának megoldási lehetőségeinek biztosítása.

A gyermek fejlesztése a napi tevékenység során történik. A gyerekek felfedeznek, valódi problémákat oldanak meg. Óvodánkban a tehetséggondozás a játékos tevékenységek közben egyéni érdeklődés és képességek figyelembevételével differenciált feladat megoldási helyzetek teremtésével valósul meg.

VII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

- a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő –részképeség-zavarok, vagy azok előfordulása jellemző az érintett gyermekekre
- az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás, és a kivárási okozta feszültségeket, a váratlan zajokat,
- aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Feladataink:

- a szakértői véleményben foglaltakra alapozva a részképeség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazása
- a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok megelőzése,
- az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készség megalapozása
- a szülők aktív bevonása a fejlesztésbe

Tagóvoda neve: HÉTSZÍN VIRÁG
Címe: 1081 Budapest, Kun utca 3.
Csoportok száma: 4 csoport
Pedagógiai programrész elnevezése: Szín – Játék – Alkotás (SZIJA) a Hétszínvirágban

I. HELYZETKÉP

Óvodánk a II. János Pál pápa tér közelében, a Népszínház negyedben lévő Kun utcában helyezkedik el. Az egy emeletes épület az 1800-as években épült, és a feljegyzések szerint gyermekeket neveltek benne mindig. A Kisdedóvó Egyesület által létesített intézményben, **4 csoport** kialakítására van lehetőség, melyekben felmenő rendszerben életkorilag osztottan (kis-, középső- és nagy csoport) szerveződve biztosítjuk a **87 gyermek** óvodai életét.

Beiratkozás után a gyermekek életkori összetételét figyelembe véve előfordul, hogy részben osztott (vegyes) csoport is működik. Itt a közeli életkorra vagyunk tekintettel, illetve szülői kívánságokat is egyedileg kezelve figyelembe vesszük.

Játszóudvarunk Tüv engedéllyel rendelkező, új játékokkal felszerelt terület. Az udvar az utcától teljesen védett, körbekerített, biztonságos, és a gondozott növényzet üdítő látványa mellett, biztosítja a mozgáslehetőséget a gyermekeknek. A rögzített eszközöket a mozgásfejlesztésre alkalmas tornaszerekkel kiegészítve tesszük a sokoldalú mozgásfejlesztésre alkalmassá, melyek tárolására udvari szertárunkban van lehetőség. Az udvari életre alkalmas tisztaságot, gondozottságot a JGK által foglalkoztatott - két óvodai épületben szolgálatot teljesítő - karbantartó biztosítja.

Óvodánkban 16,5 engedélyezett álláshely van. Ebből 1 szakvizsgázott mesterpedagógus tagóvodavezető, 6 okleveles, 1 szakközépiskolai végzettséggel rendelkező és 1 abszolváltnál pályakezdő óvodapedagógus, 1 egész állású és egy fél álláson foglalkoztatott pedagógiai asszisztens, 1 gyógypedagógiai végzettségű felzárkóztató pedagógus, 4 nevelő-oktató munkát segítő dajka, és 1 óvodatitkár gondoskodik a ránk bízott gyermekekről, és biztosítja az intézmény folyamatos és zavartalan működését.

Az óvodáskor alapvető tevékenységein keresztül, a mással nem helyettesíthető játék, munka, az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó egészséges életmód, a mozgás, és tevékenykedtetés közben szerzett tapasztalás, tanulás folyamatában valósítjuk meg az Óvodai nevelés országos alapprogramjában elvárt kimeneti követelmények elérését.

A gyermeki motiváltságra, természetes kíváncsiságra épülő változatos tevékenységeket szervezünk, amelyhez a rugalmas napirend biztosít keretet, hogy minél több dolgot önállóan és próbálkozva tanulással valósítsanak meg a gyermekek. A műveltségterületek közvetítését a mese, vers, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka feltételeinek biztosítása teszi lehetővé. Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek érzelmi biztonságban, nyugodt derűs légkörben, cselekvések által fejlődjenek a maguk üteme szerint.

Az emberi értékek közvetítéséről, a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről, a külső belső kapcsolatok ápolásával folyamatosan gondoskodunk, mely átszövi a mindennapokat.

II. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Célunk, hogy óvodásaink megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek nélkülözhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

E célok elérése érdekében biztosítjuk a nyugodt, esztétikus, színeiben ízléses, alkotásra motiváló körülményeket, tevékenykedtetésre alkalmas tanulási feltételeket, az elfogadó légkört, a gyermekek sokoldalú fejlődéséhez szükséges óvodai játékokat.

III. AZ ÓVODA CÉLJAI ÉS FELADATAI

Óvodai nevelésünk célja az, hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a különleges gondozást igénylő gyermek ellátását is).

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Óvodai nevelésünk alapelvei:

- a. a gyermeki személyiséget, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- b. a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- c. az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Óvodai nevelésünk az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről, - az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, - szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről;
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról;
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető szabad játéokra;
- e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítéséről;
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

Milyen kiemelt fejlesztést preferálunk a Hét szín virágában?

Erkölcsei, etikai nevelés Katajev Hétszínvirág meséjének névviselésével:

Intézményünk a komplex személyiségfejlesztést valósítja meg a **Szín – Játék – Alkotás** (rövidítve: SzíJA) pedagógiai programmal, melynek része a gyermekek erkölcsi érzékének fejlesztése, felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, a szabad játék segítségével az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése, valamint ehhez szorosan kapcsolódva az alkotói tevékenységeken keresztül helyes énkép, és önértékelés kialakítása.

1. Hazafias és multikulturális nevelés

Óvodánkba, elhelyezkedésénél fogva különböző kultúrákból érkeznek gyermekek. Vannak vegyes (más nyelvű apa, magyar anya) házasságból születettek is, akiknek önazonosságát, közösségi beilleszkedését segíteni kell. Ezért fontosnak tartjuk, hogy közös értékek mentén megismertessük óvodánk kulturális örökségének környezetünkben fellelhető sajátosságait, nemzeti kultúránk jel-

képeit, ugyanakkor lehetővé tesszük a hazájukat elhagyni kényszerült családok gyermekeinek kulturális bemutatkozását, életkorhoz igazodó tárgyi, művészeti tartalommal.

2. Egészségfejlesztő mozgásra nevelés

Feladatunk, hogy óvodásainknál kialakuljon és fennálljon a testi, lelki, szociális jóléti állapot.

Az egészségfejlesztő testmozgás kettős feladatot tölt be óvodánk életében: egyrészt a mindennapi élet során végzett csekély intenzitású mozgások tartoznak bele (séta, helyzetváltoztatások), másrészt azok a mozgások tartoznak ide, melyek hatása kedvező a gyermek egészséges motorikus fejlődésére (tánc, sport, játszótéri eszközök stb.).

Az óvodáskor a természetes mozgáskészségek (alapkészségek, fundamentális mozgások) tanulásának, formálódásának, fejlődésének időszaka, melyek, ha időben nem alakulnak ki, iskolás korban nehézséget okoznak a sportmozgások tanulásában.

3. Társadalmi érzékenyítés- és felelősségvállalás másokért

Célunk a hátrányos helyzetű, vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a gyermekekben. Valljuk, hogy a családi életre nevelés elsődleges színtere maga a család, ezt a feladatot senki, semmi nem tudja maradéktalanul pótolni. Ezért ezt a feladatot a szülők, az óvoda, a pedagógia, orvosok, egészségügyi dolgozók, családvédelem, mentálhigiénés szakemberek, pszichológusok stb. együttes kooperációs tevékenységének alkalmazásával igyekszünk megoldani.

A gyermeki játékokon keresztül egyrészt a családi életre visszaható szokásokat és konfliktuskezelési technikákat tanítunk, másrészt közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások, ezen belül kiemelten a viselkedési, magatartási szokások fejlődését.

4. A környezeti elemek védelme, környezettudatos magatartás megalapozása óvodánkban

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszer, és tárgyi környezete segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának, és életvitelének kialakulását.

Alkotói tevékenységeken keresztül hozzájárulunk környezeti értékeink gyarapításához, az esztétikai ízlés formálásához, a szépség megláttatásához, csodálatához, és a védett környezeti értékeink megbecsüléséhez.

5. Művészeti nevelés

Forrai Katalin szerint: " a művészet a világ sajátos megismerése a színek, hangok, szavak keltette érzelmi hatás, a jelképek egyéni felfogása."

Komplexitás valósul meg a művészeti nevelésünkben, amelynek területei egymástól csak a pedagógiai program leírása szintjén választódnak szét.

Területei:

- A. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc,
- B. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, kreativitás,
- C. Mondóka, vers, mese, drámajáték, dramatizálás,
- D. Verbális - nonverbális eszközök, kommunikáció – metakommunikáció.
- E. Hagyományőrzés, jeles napok, népszokások, multikulturális elemek.

Számos, óvodán belüli és kívüli program egészíti ki a mindennapi tevékenységeket, ugyanúgy, ahogy a környezeti nevelés esetében is: a gyerekeknek sokszor és nagyon sokoldalú gyakorlati tapasztalat szerzésére nyílik alkalmuk.

6. Média és valóság megkülönböztetésének képességére nevelés

Feladatunk a gyermekek felkészítése a média hatásmechanizmusaira, veszélyeire, a valóságos és a virtuális világ megkülönböztetésének képességére.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

1. Szokás- és normarendszer

Négy csoportunkban felmenő rendszerben folyamatosan törekszünk a tiszta életkorú csoportok kialakítására annak érdekében, hogy az épületen kívüli szolgáltatásokat, helyszíni tevékenységeket közel azonos türelem elvárhatóságával, és beépíthető szabályok elsajátításával szervezhessük.

Folyamatos napirenddel dolgozunk, így lehetőséget teremtünk a gyerekek egyéni szükségleteinek kielégítésére, érésének, fejlettségének figyelembe vételére.

Mivel a 3-7 éves korú gyermek legtöbb idejét az óvodában tölti, a fentiekből adódóan felelősek vagyunk a harmóniát sugárzó, esztétikus és tevékenységre alkalmas környezet alakításáért, és a nevelés minőségéért.

Neveléssel alakítható területek:

- Köszönés formái
- Rend és tisztaság
- Mindenre képes vagyok (önállóságra nevelés)
- Étkezés
- Barátság
- Ajándékozás
- Udvariasság

SzíJA Programunkban az ősi mesei alaperkölcsei értékeket követve kiemelt helyet kap a magatartási, és viselkedéskultúra fejlesztése, mint az erkölcsi magatartás alapvető szabályozó tényezőjének pozitív irányú fejlesztése. A magatartási, viselkedési szokások kialakítására a gyermekek elsődleges tevékenységében, a játékban teremtünk lehetőséget. A spontán adódó helyzeteket tudatos beavatkozással tesszük alkalmassá kitűzött céljaink elérésére.

Fejlesztendő területek	Részcélok
Alkalmazkodás elfogadás	Alkalmazkodik a társaihoz
	Alkalmazkodik a csoport szokás- szabályrendszeréhez
	Alkalmazkodik a helyzethez
	Alkalmazkodik a felnőttekhez
Együttműködés, konfliktuskezelés	A társaival barátságos, együttműködő
	A felnőttekkel udvarias, együttműködő
	Konfliktus esetén képes az egyezkedésre, kompromisszum kész
	Közös tevékenységek alatt fegyelmezett
	Képes elfogadni társai elgondolását
Segítőkészség	Elfogadja a másságot, segíti a beilleszkedésüket
	Segíti társait a gondozási, közös tevékenységekben
	Szívesen vállal közösségért végzett munkát
Értékmegóvás	Környezettudatosan él
	Vigyáz környezetére
	Vigyáz saját alkotásaira, játékaira
	Vigyáz társai alkotásaira, játékaira

Ez az óvoda számára egységes szokás- szabályrendszer túl azon, hogy segít megteremteni a gyermeki magatartás erkölcsi alapjait, megadja a biztonságot a közösen használt területeken, az együtt szervezett rendezvényeken, helyettesítéskor a gyermeknek, dajkának, pedagógusnak egyaránt, valamint alapot nyújt a gyerekek személyiségfejlődésének méréséhez, a csoportok fejlettségének megállapításához, további feladatok tervezéséhez, valamint a pedagógusok, dajkák munkájának értékeléséhez.

2. Ünnepek, hagyományok, jeles napok

a) Őszi tevékenységek:

Szüretek:

- betakarítás a kertben, őszi termések gyűjtése,

Termésjátékok készítése:

- gesztenye, levelek, bogyók felhasználásával
- töklámpás készítés
- Márton nap

b) Téli tevékenységek:

- Adventi koszorúkészítés (András nap)
- Mikulás játékok (Mikulás nap)
- Luca napi búzavetés, Lucázás (Luca nap)
- Karácsony: meglepetések, ajándékok készítése, ünnepi előkészületek
- Pásztorjátékok, Betlehemezés
- Újévi jókívánságok
- Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig)

c) Tavaszi tevékenységek:

- Húsvét (tojásfestés, batikolás, locsolkodás, komatálozás)
- Anyák napja
- Pünkösöd (pünkösödölés)
- Gyermeknap
- Évzáró ünnep

d) Nyári tevékenységek:

- Nyári gyűjtőmunkák
- Növényi játékeszközök készítése
- Sportszerű népi játékok a szabadban

3. Az óvoda kapcsolatai

A szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés kialakult formáit megtartva, a Napraforgó Egyesített Óvoda Pedagógiai Programjában leírt kommunikációs és együttműködési formákat követjük.

Törekszünk az Alapprogramban **intervenciós** gyakorlatként bekerült, családok igényeihez alakított segítségnyújtási lehetőségeket megkeresni, és ezzel a nem formális oldalú együttműködést erősíteni.

A **pedagógus tanácsadóként** is megjelenik a gyermekek érdekében, a szülőkkel való kapcsolat-tartásban.

A multikulturális és interkulturális nevelés megvalósításához a szülőket megpróbáljuk megnyerni már a befogadás időszakában. Érdeklődés esetén **alkotókör** szervezéséhez, **szülői klubok**, **művészeti programok** működtetéséhez kérjük közreműködésüket.

A **különbözőség elfogadása** a szülők körében is nagyon fontos ahhoz, hogy a jövő nemzedékét helyes szemlélettel a jövő társadalmi együttélésére készítsük elő, ehhez megfelelő viselkedésmintákat közvetítsünk velük együtt.

A közös, családokkal együtt szervezett rendezvények kulturális, sport és szakmai hagyományait kerületi/tagóvodai szinten is szeretnénk megvalósítani, figyelemmel kísérik ezek óvodán kívüli lehetőségét is.

A szülők az óvodapedagógusokkal együttműködve **szülői szervezetet** választanak csoportonként, és a kerületi pedagógiai programban szabályozott nevelési feladataikat összehangoltan végzik.

A Tücsöklak bölcsődével felvesszük a kapcsolatot, hogy óvodánkat népszerűsítsük az óvodai beíratás előtt.

Segítjük a beiskolázási folyamatot a kerületi iskolák által meghirdetett pályázatok, sport-és kulturális rendezvények szervezett látogatásával.

Az óvoda védőnője havonta látogatja az óvodát, de hívásunkra azonnal segítségünkre van egészségügyi, higiéniai kérdésekben.

Kulturális, sport és művészeti tevékenységeinkhez helyszíneket biztosítunk a kerületen belüli és kívüli helyszíneken. (Állatkert, KOSZE Tanuszoda, Turay Ida Színház, Kolibri Színház stb.).

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Mottónk: „Amit hallok, azt elfelejtem, amit látok, arra emlékszem, amit megcsinálok, azt tudom.”

A nevelés eszközei közül a **szabad játék** a gyermek legelemibb pszichikus szükséglete, a gyermekek számára a legfőbb élményforrás, a személyiségfejlesztés színtere, a tanulás, a készség, képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

Általános nevelési feladatunk olyan óvodai élet megszervezése, melyben a gyermeki világkép formálása és az „én-kép” alakulása a **szabad játékba** ágyazott élményein keresztül, **tevékenységekbe ágyazott** konkrét ismeretek megszerzésével valósul meg.

Törekszünk az érdeklődés felkeltésére a tevékenységek iránt, valamint arra, hogy a gyermekek fokozatos önállóságra tegyenek szert a **játékba ágyazott tanulások szervezésében**.

Az alacsonyan szocializált környezetből érkező gyermekeknek kiváló a **kooperatív kiscsoportos tanulási forma**, ahol sok manipulációs eszközzel segíthetjük a gyermekeknek az elvonatkoztatást, és ezzel közvetetten az iskolai tanulásra való felkészítést.

Az **egyéni differenciált bánásmód**, tehetséggondozás, és a magatartási- és iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése és korrekciója szintén kiscsoportos tevékenységek szervezésével valósul meg, melynek során felzárkóztató pedagógusunk a csoporton kívül is - egyéni terve szerint - hozzájárul a lemaradók vagy részképességben elmaradt gyermekek felzárkóztató fejlesztéséhez.

A **munka jellegű tevékenységeken** keresztül olyan tulajdonságokat, készségeket fejlesztünk, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, feladattudatát, kötelelességteljesítését, monotónia tűrését.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítjuk ki, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését.

A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon, de a biztonságra figyelemmel helyezük el.

Nevelési módszereink:

Nevelési céljaink megvalósítását segítik a pedagógusok által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Ezek:

- Közvetlen (direkt) módszerek: amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolata révén hat a gyermekekre.
- Közvetett (indirekt) módszerek: amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a közösségen keresztül érvényesül.

VI. A TEHETSÉGGONDOZÁS MEGALAPOZÁSÁNAK ELVEI ÉS DOKUMENTÁCIÓJA

A 2011. évi CXCV. többször módosított nemzeti köznevelési törvény 4.§. ac) pontja meghatározza a **kiemelten tehetséges gyermek, tanuló kötelező feladatát.**

Nézetünk szerint, *tehetség ígéretes gyermeknek tekintjük azokat, akik:*

- ✓ átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkeznek
- ✓ és/vagy felkelthető bennük a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Óvodánkban ennek a feladatnak eleget téve, elsősorban **óvodai csoportjainkban**, a napi tevékenységekbe ágyazva végezzük tehetséggondozó munkánkat, a naponta lehetővé tett **kézműves tevékenységek**, kreatív alkotások létrehozásával.

A kreatív, tehetségígéretes gyermekek saját csoportjukban élik óvodás életüket. Játszanak, azzal foglalkoznak, amivel akarnak, szeretnek, s eközben a pedagógusok által felkínált eszközöket, anyagokat kipróbálhatják, technikai tudásukat gazdagíthatják.

A **mozgásukban** kiemelkedő képességű gyermekek felfedezése érdekében speciális felkészítést tartunk heti egy alkalommal, az éves Munkatervbe illesztett program szerint. Ezek a gyermekek képviselik óvodánkat a kerületi sportversenyeken, miközben az iskolák testnevelő tanárai felfedezhetik kiemelkedő mozgásukat, versenyszelleműségüket.

A **zenei tehetségígéretes** elkallódását megelőzve, heti egy kiscsoportos zenei műveltségterületet felölelő játékos foglalkozást tartunk a négy gyermekcsoportból kiemelten szerveződve, 10- 12 gyermek számára, éves Munkaterv szerint. (Zenekosár)

A gyermekek fejlődésének vizsgálatát csoportonként, a csoportvezető óvónők és a felzárkóztató pedagógus együtt végzik el, és a vezetik az "Én már ezt is tudom..." követési dokumentumot a gyermekek egyéni fejlettségéről.

A gyermekek óvodába érkezésekor, a beszoktatási időszak végére – október hónap végéig- felmérjük a bemeneti fejlettség szintjét. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében az egyéni bánásmód megvalósulásáról heti két alkalommal kötelező vezetni a fejlődésigazoló dokumentációt.

A nevelési év végén a hozzáadott érték mérése történik meg, vagyis a gyermekek önmagukhoz mért fejlődésének szintjét azonosítjuk be.

Az óvodai élet befejezésekor a kimeneti szint elérését az Alapprogramban rögzített „Fejlődés jellemzői óvodáskor végére” irányelveihez igazítjuk.

VII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja és a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve határozza meg az óvoda feladatát e területen.

1. Látássérült gyermek:

A látássérült gyermekek a nevelés szempontjából lehetnek:

- vakok (1),
- alig látók (2) és
- gyengén látók (3).

Az óvodai nevelés során figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel a szembetegségekre.

A látási kontroll hiányosságainak korrigálására minden látássérült gyermek esetében segíteni kell:

- a részvételt a közös játékban
- a közösséghez való alkalmazkodást
- viselkedési formák megtanulását és gyakorlását
- közösség előtti szereplést

Kiemelt feladataink

- Az önkiszolgálás megtanítása,
- a tárgyak és helyük megismertetése,
- rendszeret kialakítása
- higiéné, különösen a szem és a kéz tisztántartása.

➤ **Vak** gyermek látásteljesítménye 0.

Játéknak kiemelt szerepe van, mert tág lehetőséget ad az ép érzékszervek aktivizálásával a hallás, tapintás, szaglás, íz-érzékelés, mozgás-ritmus, tájékozódási képesség intenzív fejlesztésére.

Az ép érzékszervek aktivizálásával a hallás, tapintás, szaglás, íz-érzékelés, mozgás-ritmus, tájékozódó képesség intenzív fejlesztése.

Mozgásfejlesztés:

- Testkultúra kialakítása
- Tartáshibák megelőzése
- A helyes testtartás megtanítása, majd folyamatos fejlesztése

Zenei nevelés: a nevelésben hangsúlyos szerepe van, egyszerre fejleszti a hallást és a mozgást.

Önkiszolgálás: önállóság kialakítása a cél, életkoruk és sérültségük mértéke szerint. Környezetük megismerése: széles körű érzékeltetéshez, a biztonságos téri tájékozódáshoz kötöten.

Eszközök kiválasztása: színek helyett elsődleges szempont a jól tapinthatóság biztosítása.

Környezet kialakítása: tapintható jelzések alkalmazása, a bútorok lehetőség szerint állandó helyen tartása.

Számélmények kialakulását segítik: akusztikus minták, mozgás és a verbális kifejezések. A Braille írás-olvasásrendszer megtanulását készítik elő a hatrekeszes dobozok, gombás-, szöges táblák alkalmazása.

- **Alig látó** gyermekek (Vízus: a fényérzéstől 10%-os látásteljesítményig) Adottságaik szerint tapintó-halló vagy látó-halló (tapintó) életmódra készíthetők fel.

A látásukat kismértékben használó alig látó gyerekek – pl. fényérzékelők, színeket felismerők-nevelése a tapintó-halló felkészítést célozza meg, *de fontos feladat a látásteljesítményük megőrzése, intenzív fejlesztése.*

A látásukat praktikusán jól használó, alig látó gyermekek számára olyan fejlesztő programot kell biztosítani, mely a látó-halló (tapintó) életmódra készít fel.

A fejlesztés fő területei ez esetben megegyeznek a gyengén látó gyermekek nevelésének elveivel.

- **Gyengén látó** gyermekek (vízus: 10%-os látásteljesítménytől 33%-ig)

Főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebről, kisebb térben tudják azt használni.

- Nevelésük speciális optikai eszközök segítségével a vizuális megismerés útján történik, de jelentős a szerepe a nevelésben a hallási és tapintási megismerésnek is.

- Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, helyes testtartás megtanítása, az ehhez szükséges eszközök biztosítása (dönthető asztallap, egyéni megvilágítás).

A fejlesztés kiemelt területe a környezet vizuális megismerése, amelynek területei:

- Látásnevelés: a látás megtanítása a távoli és a közeli környezetben
- A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, magabiztosság
- Térbeli tájékozódás: a látás felhasználása
- A finommozgás fejlesztése: kézügyesség fejlesztése, írás előkészítése
- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése: lehetőség biztosítása a finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.
- Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése: hallási figyelem és megkülönböztető képesség segítése a tájékozódásban, tanulásban, a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismeretek kiegészítése a tapintás által szerezhető információkkal.

2. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

- a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő –részképesség-zavarok, vagy azok előfordulása jellemző az érintett gyermekekre

- az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás, és a kivárást okozta feszültségeket, a váratlan zajokat,

- aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Feladataink

- a szakértői véleményben foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazása
- a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok megelőzése,
- az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készség megalapozása
- a szülők aktív bevonása a fejlesztésbe

Tagóvoda neve: KATICA
Címe: 1089 Budapest, Vajda Péter
Csoportok száma: 6
Pedagógiai programrész elnevezése: KATICA PEDAGÓGIAI PROGRAM

I. HELYZETKÉP

1. **KATICA** Óvoda a Napraforgó Egyesített Óvoda 15 tagóvodájából az egyik hat csoportos tagintézmény. A Népligethez közel, a Józsefváros Tisztviselőtelepén, közlekedés szempontjából kiemelten jó helyen, a zajtól mégis elzárva található a 144 férőhelyes, egyedien szép kerttel és jó infrastrukturális háttérrel, bölcsődével egy épületben működik.

Intézményünk hat csoportos, rendelkezünk egy jól felszerelt tornateremmel, fejlesztőszobával, logopédiai fejlesztő hellyel, évek óta sikerrel működtetjük az intenzív logopédiai csoportot, fejlesztést.

A hatalmas, füves, árnyékot adó fákkal, folyamatosan bővülő udvari játékeszközökkel rendelkező udvarunkon a gyerekek kedvükre mozoghatnak, játszhatnak.

Az óvoda belső és külső környezete esztétikus, balesetvédelmi, egészségügyi és biztonsági előírásoknak megfelelő.

A gyermekek nevelésével, gondozásával kapcsolatos teendőket 12 főiskolai végzettséggel rendelkező óvodapedagógus, 2 fő fejlesztő szakember (fejlesztőpedagógus és logopédus), 6 dajka, valamint 2 pedagógiai asszisztens - valamennyien rendelkeznek OKJ végzettséget adó pedagógiai asszisztens és dajkaképzővel,- látja el a gyermekek gondozását és nevelését.

Az óvodapedagógusok közül négyen rendelkeznek szakvizsgával, (közoktatás-vezető, környezeti nevelő, fejlesztőpedagógia).

Pedagógiai gyakorlatunkhoz, a KATICA Pedagógiai Programhoz, mely a differenciált képesség és készségfejlesztés 3-7 éves gyermekek számára készült, megvalósításához szükséges tárgyi feltételek rendelkezésünkre állnak, de a minőség biztosítása érdekében további eszközbővítésre törekszünk. A költségvetésben biztosítottakon és egyéni munkánkon kívül igénybe vesszük az óvodánkban évek óta működő Mind Naggyá Legyetek Alapítványunk (szülői adományokból, 1%-os adófelajánlásokból) támogatását és a különféle pályázatokon befolyt pénzeszegeket, valamint a patronáló cégek által felajánlott adományok által nyújtott segítséget is.

Nevelő munkát segítő eszközállományunk jellemzői: az alternatív pedagógiai módszerek sikeres alkalmazásához megfelelő tárgyi eszközök, a mozgásfejlesztést segítő eszközök, valamint a logopédiai és egyéni fejlesztést segítő eszközök is rendelkezésre állnak. Reméljük, hogy eszközállományunk még gazdagodni fog óvodai csoportonként egy-egy SMART TV-vel.

II. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Az óvodai nevelés csodálatos világa, a naponta megújulni képes inger gazdag környezet adja az intézményes nevelés fundamentumát. Az óvodában elkezdett személyiségfejlesztés, a tudatos tervezett, szervezett, irányított pedagógiai munka egész életre kiható, meghatározó, felelősségteljes pedagógiai vállalkozás.

*„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni, vess magot,
Ha egy évtizeddel számolsz, ültess fát,
Ha terved egy életre szól, embert nevelj!”*

(Kínai közmondás)

Nevelésünkben nagy hangsúlyt kap az integráció, inklúzió, valamint a tehetséggondozás, melynek igyekszünk megteremteni tárgyi, személyi feltételeit. E munkánkat segíti a tudatosan felszerelt tornaterem, az EU szabványnak megfelelő jó minőségű fejlesztő játékok, eszközök magas száma.

Gyermekcsoportjaink vegyes életkorúak, mivel fontosnak tartjuk, hogy a hozzánk bekerült gyermekek családi közösségben nevelődjen, valamint figyelembe vesszük a szülők kérését is.

Nevelésfilozófiánk: hisszük, hogy minden gyermek egyedi, megismételhetetlen szociális lény, akinek joga van derűs, szeretetteljes légkörben, elfogadó környezetben, közösségben tevékenykedve megkapni mindazokat a fejlesztő hatásokat, melyek képességeinek lehetőség szerint legteljesebb kifejtését szolgálja.

Programunk célja, óvodásaink sokoldalú, harmonikus fejlődésének a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok, és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Kiemelt feladatunk, az inkluzív nevelés, mely – a sajátos nevelési igényű gyermekek mellett a tehetséges és migráns gyermekek nevelését is jelenti.

A sajátos nevelési igényű gyermekek állapotához igazodva minden olyan pedagógiai célú rehabilitációs ellátás biztosítása, amely a gyermek képességeinek lehetőség szerinti legteljesebb kifejtéséhez szükséges (szenzoros integráció, gyógytestnevelés, fejlesztőpedagógia, logopédiai rendszeres ellátás).

A különböző nemzetiségű gyermekek szocializálódásának segítése nemzeti kultúrájuk ápolása mellett fontos feladatunk.

Mind e mellett nevelési programunk alapja még

- népünk hagyományai, jeles napok megismertetése, ápolása,
- nemzeti, nemzetségi tudat erősítése,
- reformpedagógiai elemek beépítése a helyi nevelési programba (Folti J.-Tarján T. K. „Játék és tánc az óvodában”, „Montessori”, „Drámapedagógia”, „Erdőpedagógia”, „Néphagyományörzés”)
- „Zöld Óvoda”-ként fontosnak tartjuk környezetünk megóvására nevelni gyermekeinket, valamint a Dohányzás és Drog megelőző programban való részvételt.

Intézményünk több elismerésben részesült, megkaptuk a Józsefváros Kiváló Intézménye, a Soros Alapítvány „Modell Intézménye” címet, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium „Családbarát Munkahely” elismerését, az Oktatási Minisztérium „Jó gyakorlat” elismerését a helyi pedagógiai programunk és az inkluzív nevelésben elért eredményeink miatt. Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium „Zöld Óvoda” elismerését, valamint a Vöröskereszt „Bázis Óvodája” címet.

Óvodánk, a Katica Tagóvoda elkötelezi magát minden belső és külső tevékenységében, hogy partnerei igényeit minél szélesebb körben törekszik kielégíteni, rugalmasan alkalmazkodva az intézményünket érintő kihívásokhoz.

Célunk, elsősorban a kisgyermekek igényeinek való megfelelés, és érdekeik szolgálata.

Az általános alapok fejlesztésén túl fontosnak tartjuk a tehetséges gyermekek felismerését, fejlődésük elősegítését, támogatását, egyidejűleg a részképesség lemaradással küzdő, illetve a sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatását.

A gyermekeket olyan ismeretekhez való juttatását tűzzük ki célul, amely segíti őket az iskolai életbe való zökkenőmentes beilleszkedésben.

A gyermekek megsegítése feltételezi, hogy állapotuk elemzése során megismerjük gyengeségeiket, felfedezzük erősségeiket, fejlesztésük csak ennek alapján indulhat el, feltételezve a vizsgálati tapasztalatok és a fejlesztési folyamat elválaszthatatlan egységét. Minden nap sikerélményhez kell juttatni minden cigány gyermeket. Ízlésüket állandóan formálni kell, valamint önismeretüket, önkritikájukat, értékítéletüket, igazságérzetüket is. Fontos a pozitív megerősítés!

Gyermek-pedagógus kapcsolatnál fontos –

- a gyermekekre odafigyelő, neki támaszt és modellt nyújtó pedagógusi magatartás,
- a jó csoportlétkör megteremtése (egymásra figyelés, közös és egyéni beszélgetések, közös élmény, közös döntés),
- együttes pozitív élmények rendszeres biztosítása,
- önállóság lehetővé tétele, a felelősség fejlesztése,
- baráti kapcsolatok segítése, személyiség formáló hatásának hasznosítása, kapcsolatainak tudatos alakítása,
- együttélés nyugodt, biztonságot adó normák, szabályok alakítása, betartása,
- együvé tartozás hagyományainak megteremtése, ápolása, továbbfejlesztése.

Hisszük, hogy a gyermeki kíváncsiság kihasználásával a természeti-társadalmi környezet sokoldalú, tevékeny, *természetes környezetben* történő megismertetésével, a „Zöld óvoda”, az „Erdőpedagógia”, a „Madár-ovi” és a „Vöröskereszt Bázisóvodájaként” kiemelt szintű feldolgozásaival, felkeltjük a gyerekek érdeklődését és megalapozzuk természettudatos, természetet óvó és szerető emberré válásukat.

III. AZ ÓVODÁNK CÉLJAI ÉS FELADATAI

Általános cél:

- Óvodásaink sokoldalú, harmonikus fejlődésének a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok, és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

A fejlesztés területei:

- külső világ tevékeny megismerése,
- mozgás
- verselés - mesélés
- ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Speciális cél:

- Logopédiai integráció
- Nemzeti, nemzetiségi tudat erősítése
- Reformpedagógiai elemek beépítése a helyi nevelési programba
- (Folti J.-Tarján T. K. „Játék és tánc az óvodában”, „Montessori”, „Drámapedagógia”, „Erdőpedagógia”, „Néphagyományörzés”)
- Népünk hagyományai, jeles napok megismertetése, ápolása

Nevelési feladataink

Az óvodai nevelésünk általános feladatai

a) Az egészséges életmód kialakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban (melyet az erőteljes testi fejlődés jellemez) kiemelt jelentőségű.

Óvodai nevelésünk feladatának tartjuk a gyermek testi fejlődésének elősegítését.

Ezen belül:

- a gyermek gondozását, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítését;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítését;
- a gyermek testi képességei fejlődésének segítését;
- a gyermek egészségének védelmét, edzését;
- az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásainak alakítását;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítását;
- ha szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi nevelési feladatok ellátását.

b) Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége.

A személyiségben belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.

Míndezért szükségesnek tartjuk, hogy:

- már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket;
- az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését és én-tudatának alakulását, engedjen teret én-érvényesítő törekvéseinek;
- az óvodapedagógus teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégíthesse társas szükségleteit; nevelje a gyermeket a másság elfogadására, a toleranciára.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő együttes tevékenységek gyakorlása. Ezért olyan óvodai élet szervezése kívánatos, amely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését.

A gyermek nyitottságára építve a pedagógus segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó értékekre és becsülje azt, ismerje meg szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű legyen az óvodapedagógus viselkedése, annak elfogadására, megértésére, neveljük a gyermekeket, hogy az emberek különböznek egymástól.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel. Így igénybe vesszük logopédus, fejlesztő pedagógus, utazó gyógypedagógusok segítségét.

c) Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

Az óvodapedagógus a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet a természeti és társadalmi környezetről.

Az óvodai nevelőtevékenység egészében kiemelt jelentőségű az anyanyelv és a kommunikáció különböző formáinak fejlesztése. A verbális és nonverbális kommunikáció alakítása, helyes mintaadással.

Különösen a beszédkedv fenntartására, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések érvényesülésére, s a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani a pedagógusnak.

Az értelmi nevelés további feladatainak tekintjük:

- a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezését, bővítését,
- az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) és a kreativitás fejlesztését.
- Szókincsük bővítését.

d) Az óvodai nevelésünk speciális feladatai

- A másságot elfogadó környezet megteremtése
- A gyermek személyiségfejlesztése a néphagyomány segítségével
- A néphagyományokhoz kapcsolódó tárgyi feltételek folyamatos biztosítása
- Differenciált ismeretátadás megszervezése
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges személyi, tárgyi feltételek biztosítása.
- Az óvodapedagógus által leginkább hatékonynak ítélt módszer segítségével a gyermekek optimalis fejlesztése.
- Környezettudatos attitűd formálása
- A gyermek érdeklődési körébe igazodó, fejlettségüknek megfelelő szinten végzett kísérletek ébresszék fel egészséges kíváncsiságukat. Tegyenek fel kérdéseket, fedezzenek fel törvényszerűségeket, lássák meg az ok-okozati összefüggéseket, és fogalmazzák is meg azokat, ezáltal bővüljön aktív, passzív szókincsük!
- Erősítsük meg a gyerekekben, hogy mennyire összefügg a természet és a társadalom, és milyen nagy felelőssége van az embernek annak megóvásában!
- Ápoljuk, erősítsük az óvoda-család közötti jó kapcsolatot a már hagyományossá vált közös kirándulásokkal!
- Valósuljon meg a pozitív attitűdökkel rendelkező, kiegyensúlyozott gyermek nevelése!

Nevelésben betöltött feladatunk:

- A gyerekeknek érdeklődésüknek, fejlettségi szintjüknek megfelelő spontán, illetve szervezett módon, játékos formában nyújtunk ismereteket és tapasztalatokat, amelyeket más tevékenység során is alkalmazhatnak.
- Életkoruknak, fejlettségi szintjüknek megfelelően hívjuk fel figyelmüket az emberi tevékenység olykor környezet romboló hatásaira, s tudatosítjuk a gyerekekben, hogy saját életük védelme, gondozása egészségesebbé teszi életüket.

- A természetben megfigyelhető jelenségek, játékos tevékenységek, kísérletek végzése során megláttatjuk az ok-okozati összefüggéseket, az így szerzett ismeretek, tapasztalatok megfogalmazásával bővül szókincsük, fejlődik kifejezőképességük.
- Elősegítjük a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeik fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- Támogatjuk a gyerekek lelki, mentálhigiénés egészségének fejlődését.
- Megismertetjük a gyerekeket a közvetlen lakókörnyezetük sajátosságaival, városunk nevezetességeivel, mely által erősödik a szülőföldhöz való kötődésük.

Biztosítjuk a gyerekek számára hogy a tevékenykedtetés során tapasztalatok, ismeretek alakuljanak ki bennük a mennyiségek, formák, számok és relációk körében is.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI.

IV.1. Szokás- és normarendszer

A Szokás- és normarendszer tervezése és értékelése a közös részben megfogalmazottakkal megegyezően történik és a nevelési év kezdetétől a végéig /szeptember 1- augusztus 31-ig/ tart óvodánkban.

A napirend kialakításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, szükségleteit, a játék kitüntetett szerepét a 3-7 éves gyermekek életében és törekszünk arra, hogy minél több időt tudjanak lehetőleg megszakítás nélkül játszani.

A hetirendben megjelennek az OAP által javasolt mindennapi tevékenységek /mozgás, mesélés-verselés, ének-zene, énekes játék, gyermektánc/, és értelem szerűen a kiemelt nevelési területünk témái is megtalálhatók a komplex tevékenységek során, valamint az ábrázolási eszközök is mindig a gyermekek rendelkezésére állnak. Előtérbe helyezzük a kötetlen foglalkozások szervezését, a gyermekek érdeklődés szerinti, önkéntes részvételét a tevékenységekben.

IV.2. Ünnepek

Az ünnepek, megemlékezések, jeles napok megszervezésének kialakult hagyományai vannak óvodánkban. A gyermekek életkori sajátosságainak és a tagóvodánk helyi sajátosságainak, arculatának, kiemelt feladatának figyelembevételével úgy tervezzük és valósítjuk meg ezeket, hogy azok tartalma minden esetben értéket közvetítsen a gyermekek és a szülők felé egyaránt.

IV.3. Az óvoda kapcsolatai

Az óvoda és a család kapcsolata Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok nevelési sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az integrációs gyakorlatot. A tagóvodánkban a tagóvoda-vezető gondoskodik a szülői szervezetek működésének feltételeiről. A tagóvodai szintű szülői főszervezetek elnökével a tagóvoda-vezető, a csoportszintű ügyekben a csoport szülői szervezetének képviselőjével pedig az óvodapedagógus tart kapcsolatot. Kedvező tapasztalat, hogy óvodapedagógusaink eredményes, jó kapcsolatban állnak a szülői közösségek vezetőivel. A szülők által felvetett problémákat igyekeznek azonnal megoldani. Az óvodai nevelés, a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermekek fejlődését.

1. A fenntartóval való kapcsolattartást az Egyesített Óvoda igazgatója tartja.

2. A tagóvodák és az általános iskolák kapcsolata a tagóvoda-vezető, óvodapedagógusok rendszeres kapcsolatot tartanak a lakókörzet szerinti iskola igazgatójával, pedagógusaival. A kapcsó-

lattartás célja az iskolába menő gyermekek beilleszkedését megkönnyítő együttműködés kialakítása. A kapcsolattartó óvodapedagógus személye az évenkénti tagóvoda munkatervében kerül meghatározásra, feladatait megbízás alapján látja el. Az óvoda eseti kapcsolatot tart egyéb általános iskolákkal kölcsönös, vagy egyoldalú meghívással, illetve a volt óvodások után követéses vizsgálata alkalmával.

3. A különböző kapcsolatrendszer működése, az egymás közötti kommunikáció, az egymás kompetenciáinak meg- és elismerésére törekvés a partneri együttműködés alapja és a saját szerepekben való fejlődés alapja.

Kapcsolat az Egyesített Bölcsődével, a Katica Bölcsőde Telephelyével.

Kapcsolattartás az egyházak képviselőivel, a fakultatív hit- és vallásoktatás időpontjának és helyének biztosítása céljából.

Egészségügyi szolgáltatóval való kapcsolattartás.

Kapcsolattartás az integrációs nevelésünket segítő szakemberekkel.

Kapcsolattartás a Napraforgó Egyesített Óvoda vezetőivel.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

A játékot a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenységének tekintjük, s mint ilyet, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközének tartjuk.

A játék, szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat.

A gyermek elemi pszichikus szüksége, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

A kisgyerek a külvilágból és saját belső világából származó szerteágazó benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenységgé.

Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a szimbolikus szerepjátékhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

Tevékenységben megvalósuló tanulás (Ismeretszerzés)

Az óvodánkban a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, a kezdeményezésekre.

Az egész nap során adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozásokon és időkeretekben valósul meg.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása.

Az óvodai tanulás lehetséges formái:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása);
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati probléma- és feladatmegoldás;
- az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozásokon megvalósuló ismeretszerzés.

A kötött foglalkozásoknál - is hangsúlyos a játékoság, a tevékenykedtetés, az érdeklődés fenntartása.

➤ **Tevékenység**

A tevékenységre épülő tapasztalatszerzés folyamatos, egymásra épül, összefüggéseiben a gyermek számára követhetővé, alkalmazhatóvá válik.

Ismeretátadás olyan egymásra ható folyamat, melyet az óvodapedagógus tudatosan tervez, de a gyermek számára spontán tevékenység.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás formái:

Mindhárom korcsoportban kötetlen a mese és vers, valamint a rajzolás, mintázás és kézimunka. Kötelező a testnevelés és az ének. A többi tevékenység az óvónő döntése alapján 3-6-7 éves gyermeknél lehet kötetlen vagy kötelező.

Mindegyik forma jellemzője a tervszerűség, a rugalmasság.

A többnyire kötetlen formában zajló óvodai tanulási folyamatban a tapasztalatszerzés, a tevékenység kell, hogy döntő legyen.

A nevelési lehetőségek széles körű alkalmazására törekszünk az eltérő adottságú, képességű gyermeki személyiség fejlesztése érdekében.

A gyermekek személyiségének kibontakozását személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük elő.

A kötött foglalkozásoknál - is hangsúlyos a játékoság, a tevékenykedtetés, az érdeklődés fenntartása.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás során elsődlegesen alkalmazott módszer a játékoság. Olyan szituációt teremtünk, mely által a gyermek kedvvel vesz részt az óvodai tanulási folyamatban.

Fontos a gyermek ráhangolódása, érzelmi beállítódása, ezért a gyermekek tapasztalatára, az óvónő élményszerű közvetítésére építünk.

Mivel az óvodai nevelés területein elsősorban a gyermekek élményeire, tapasztalataira, szokásaira és tevékeny részvételére építünk, fontosnak tartottuk a *külső világ tevékeny megismerése köré csoportosítani az óvodai nevelés témaköreit.*

VI. A TEHETSÉGGONDOZÁS MEGALAPOZÁSÁNAK ELVEI

Fontosnak tartjuk a tehetségnek és annak megjelenés formáinak felismerését, a tehetséges gyermekek megismerési, alkotási és speciális szükségleteinek kielégítését, képességeinek továbbfejlesztését.

Óvodánkban a tehetséggondozás integrált formában - támogató légkör biztosításával - a csoportokban, differenciáló tevékenységek, játék közben történik, a csoport naplóban és a fejlődést nyomon követő naplóban jelzettek alapján. A kiemelkedő képességű gyermekek időnként lehetőséget kapnak óvodai szintű, esetenként kerületi eseményeken bemutatni tehetségüket (versmondás, mesélés, képalkotás, sport tevékenység, stb.).

Hisszük, hogy a szülők tájékoztatásával, támogatásuk elnyerésével, a közös munkával hatékonyabban tudjuk megvalósítani tehetséggondozó feladatainkat, elképzeléseinket, és ha kell, segítünk a gyermek képességeinek leginkább megfelelő iskola kiválasztásában is.

• **Napirend**

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú tevékenységformák megtervezésével.

A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekben.

A napirendünket folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Figyelembe véve az egyéni igényeket.

Fontosnak tartjuk a tevékenységek közötti belső arányok helyes kialakítását.

• **Hetirend**

A hetirend kialakításánál figyelembe vesszük a gyermekek terhelhetőségét, az adott csoport sajátosságait és az óvodán kívüli fejlesztő tevékenységek időpontját. (pl.: korcsolya, úszás) valamint a szabadidős programokat.

Fontosnak tartjuk, hogy a különböző ismeretszerzési lehetőségek kiegészítsék egymást, egy-egy nap lehetőséget adjon egy téma sokoldalú megközelítésére.

Az gyermekek hetente kétszer részesülnek:

- Mozgás,
- Külső világ tevékeny megismerése,
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- verselés - mesélés,
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka növekvő időtartamú (5-35perces) csoportos foglalkozásban.

• **Szervezési feladatok**

- Óvodai beíratás megszervezése
- Óvodai csoportok megszervezése
- Új gyermekek fogadásával és tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos szervezési feladatok
- Az óvodapedagógusok csoportba történő beosztása
- Nevelési értekezletek, nevelés nélküli munkanapok megszervezése
- Szülői kapcsolattartás megszervezése
- Ünnepek, ünnepélyek, hagyományok megszervezése
- Az óvoda szolgáltatásainak megszervezése (logopédia, úszás, egyéni fejlesztés)
- Hit és vallásoktatás megszervezése a szülői igények alapján
- A tárgyi feltételek biztosítása.

• **Tervezés**

Az óvodapedagógusok nevelési és ismeretszerzési tervet készítenek, és nyomon követik a gyermekek egyéni fejlettségét

Nevelési terv

- Egy beszoktatási terv (szeptember)
- Két nevelési terv (október, november, december, január) (február, március, április, május)
- Egy nyári nevelési terv készül, a gyerekek életkorának megfelelően, korcsoporti bontásban

Egyéni fejlettség nyomon követése

- Óvodapedagógus által felvett anamnézis
- A gyermek emberrajza 3 havonta
- Képességmérés az OVISZOLGA Programja alapján
- Intézkedések

VII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban

A beszéd és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképesség-zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

Kiemelt feladataink

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása
- az értelmi fejlesztése
- a mozgás és észlelési funkciók fejlesztése
- a vizuomotoros koordinációs készség javítása
- az érzelmi élet fejlesztése
- speciális eszközök és módszerek alkalmazása

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

- a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő –részképesség-zavarok, vagy azok előfordulása jellemző az érintett gyermekekre
- az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás, és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat,
- aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Feladataink

- a szakértői véleményben foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazása
- a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok megelőzése,
- az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készség megalapozása
- a szülők aktív bevonása a fejlesztésbe

Tagóvoda neve:	Kincskereső
Címe:	1089 Budapest, Bláthy Ottó u. 35.
Csoportok száma:	5
Pedagógiai programrész elnevezése:	Néphagyományörzés mindennapjainkban

TAGÓVODÁNK PEDAGÓGIAI GYAKORLATA

I. HELYZETKÉP

Óvodánk **Józsefváros munkásnegyedében**, a régi GANZ-Mávag gyár területén helyezkedik el. Környezeti adottságainkat tekintve szerencsésnek mondhatjuk magunkat. Az épület **egy emeletes**. Az emeleti részen két csoportszoba, öltözők, mosdók, mosókonyha, teakonyha, logopédiai szoba, az egyéni fejlesztő szobája, valamint az iroda található. A földszinti részen három csoportszoba, öltözők, mosdók, szertárhelyiség, raktárhelyiség és teakonyha áll a gyermekek és dolgozók rendelkezésére.

A **400 m²-es** udvarunkon mozgásfejlesztő eszközök biztosítják a rendszeres testedzés lehetőségét. Esős idő esetén fedett szín áll a gyermekek rendelkezésére. Kiemelt feladatunk megteremteni azokat a feltételeket, melyek biztosítják gyermekeink számára az egészséges, harmonikus fejlődést, személyiségük kibontakoztatását. Ennek kritériuma az óvónő és a gyermek közötti *pozitív érzelmi* viszony, az óvodai és családi nevelés összehangolása, a cselekvésbe ágyazott ismeretnyújtás melynek *fő színtere a szabad játék*.

Nevelő munkánkat a Napraforgó Egyesített Óvoda és a **Kincskereső Néphagyományörző Pedagógiai Program** szerint végezzük. Hagyományörző munkánknak szép eredményei vannak óvodánkban, hiszen testületünk már több éve elkötelezte magát a néphagyomány ápolása iránt. Eddigi tapasztalataink alapján úgy ítéljük meg, hogy a hagyományörzés gazdag lehetőségét kínálja a gyermekek sokirányú harmonikus fejlesztésének és alapját képezi a majdani felnőtt műveltségnek is. Testületünk minden dolgozója pozitív példa gyermekeink számára. Óvodapedagógusaink valamennyien főiskolát végzett pedagógusok, többen közülük programunkhoz jól illeszkedő szakvizsgával is rendelkeznek. Minden pedagógusa nyitott az inkluzív, differenciáló pedagógia megvalósítására, képes a folyamatos megújulásokra. A dajka nének mindegyike szakképzett dajkai oklevéllel rendelkezik. Kiemelt feladatként kezeljük a nemzeti etnikai kisebbséghez tartozó és a migráns gyermekek integrálását, önazonosságuk megőrzését, ápolását, megőrkítését, esélyegyenlőségük biztosítását. Fejlesztő munkánk mellett, gondot fordítunk kulturális értékeik ápolására és őrzésére.

II. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Célunk és feladatunk biztonságot, szeretetet nyújtó környezetben a gyermekek harmonikus személyiségfejlesztése, boldog gyermekkor, az önmegvalósítás lehetőségének megteremtése a néphagyományok gazdag eszköz- és hatásrendszerével, az életkori sajátosságok figyelembevételével. Valljuk, hogy nevelésünk csak akkor lehet eredményes, ha figyelembe vesszük gyermekeink testi, lelki szükségleteit, igényeit, ha megteremtjük számukra azt az érzelmi biztonságot, melyben átélhetik az elfogadottság, a szeretet érzését, ahol személyiségüket tiszteletben tartva, teljesítményüket megbecsülve ösztönözzük őket *önmaguk minél teljesebb megvalósítására*. Nevelési alapelvünk a gyermekek fejleszthetőségébe vetett hit.

Hisszük, hogy minden gyermek tehetséges valamiben és szeretve minden gyermek nevelhető, fejleszthető. A különbözőség elfogadása, elfogadtatása, az esélyegyenlőség lehetőségének biztosítása, az előítéletek enyhítése, nagyon tapintatos, figyelmes, a multikulturális értékeket tiszteletben tartó, de nagyon határozott nevelést kíván mindenkitől.

III. AZ ÓVODA CÉLJAI ÉS FELADATAI

Célunk, hogy gyermekeink a családi nevelés és az óvodai differenciált nevelési folyamat eredményeként, egészségesen, edzetten, megfelelő tudásszinttel lépjék át az iskola kapuját. Legyenek nyitottak, érdeklődők, önálló és érzelmileg kiegyensúlyozott gyermekek. A gyermek nevelése elsősorban a család joga, melyet óvodánk sajátos eszközeivel kiegészít. A családi és óvodai nevelés összehangolása érdekében törekszünk partnerközpontú együttműködésre, nyitottságra. Miután az óvodás életkorban a gyermek alapvető tevékenysége és létformája a **szabad játék**, ezért óvodai nevelésünkben is ez az alapvető tevékenységforma.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Szokás- és szabályrendszer

A napirend kialakításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, szükségleteit, valamint a játék kitüntetett szerepét. A csoportban kialakulnak a társas együttélés szabályai, normái, amihez igazodik minden gyermek. Ezáltal a gyermekek egymás közötti kapcsolatában természetessé válik, hogy minden gyermek más és más egyéni és belső tulajdonságokkal rendelkezik így másságával együtt elfogadható. Tervezéseink folyamán a heti-rendünkben megjelennek/mozgás, mesélés-verselés, ének-zene, énekes játék, gyermektánc, külső világ tevékeny megismerése - matematikai tapasztalatok, valamint a kiemelt nevelési területünk témái is megtalálhatók a komplex tevékenységek során. A vizuális eszközök minden esetben a gyermekek rendelkezésére állnak. Előtérbe helyezzük a kötetlen foglalkozások szervezését, a differenciált feladatadást és *fejlesztést*.

Ünnepek

Programunkban kiemelkedő jelentőséggel bírnak ünnepeink, melyek közösségformálásunk és a családdal való együttműködésünk alappillérei. A népi játékok meghatározó szerepet töltenek be nevelő munkánk során. Nagy hangsúlyt fektetünk a kézművesség kínálta lehetőségek maximális kihasználására. Ezáltal ismertetjük meg gyermekeinket az ősi népi kézművesség értékeivel, az ősi technikákkal, ösztönözve őket az alkotás örömeinek felfedezésére, a munka megbecsülésére, véleményalkotásra, a természet szeretetére. Az ünnepre való készülődés aktivizálja a gyermekeket, felkelti kíváncsiságukat. Ünnepeink közé tartozik: Mikulás, Karácsony, Húsvét, Március 15, Anyák napja, Gyermeknap, valamint a nagycsoportosok búcsúztatásával egybekötött BLÁTHY BÚCSÚ. Hagyományos ünnepeink: Szüret az óvoda udvarán, Mihály napi sokadalom, Állatok világnapja, Népmes napja, Márton-napiludazás, Advent, Karácsonyi játszó délutánok, Farsang, Költészet napi versmondó verseny, Húsvéti játszódélutánok, Víz napja, Föld napja, Lakodalmas Pünkösdlő).

A néphagyományörzés, mint az érzelmi nevelés egyik hatékony eszköze, végig vonul nevelésünk folyamatában. Az ünnepeknek, megemlékezéseknek és jeles napoknak kialakult hagyományai vannak óvodánkban. A gyermekek életkori sajátosságainak és a tagóvodánk helyi sajátosságainak, arculatának, kiemelt feladatának figyelembevételével úgy tervezzük és valósítjuk meg ezeket, hogy azok tartalma minden esetben értéket közvetítsen a gyermekek és a szülők felé egyaránt.

IV.3. Az óvoda kapcsolatai

A programunkban említett kapcsolattartási formákon kívül - nevelési területünknek megfelelően - törekszünk környékbeli kiránduló helyek felkutatására, a helyi sajátosságok adta kulturális lehetőségek kihasználására. Pl.: Színház, Planetárium Népliget, könyvtár, múzeumok, Vadaspark, Fűvészkert, Állatkert időnkénti látogatása. Szülőkkel való kapcsolattartás formái: Családlátogatás, fogadó óra, nyílt napok.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

JÁTÉK

Óvodai napirendünk kialakításakor figyelembe vesszük azt az alapelvet, hogy az óvodáskor legfőbb tevékenysége a **szabad játék**. Ennek feltételeit biztosítjuk a csoportszobákban és az udvaron.

A gyermek játék közben ismerkedik a világgal. Játék közben erősödnek kapcsolataik, formálódik szemléletük, alakul személyiségük, megismerik a világ törvényszerűségeit. Játéktevékenységeink szervezésénél meghatározó szerepük van a régi népi játékoknak, a hagyományoknak, a hagyományörző tevékenységeknek, játékeszközöknek. A kötetlen és kötelező foglalkozások a gyermekek természetes kíváncsiságára épülő játékos tevékenységek. A játék komplex tevékenység, megalapozója a munkának és a tanulásnak.

TANULÁS - játékba ágyazott ismeretnyújtás.

Az óvodában a tanulás folyamatos. Jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben az óvónő által kezdeményezett foglalkozásokon és meghatározott időkeretben valósul meg. Hiszünk a szokások és hagyományok nevelő erejében! Nagy hangsúlyt fektetünk a közvetlen tapasztalási lehetőségekre, ezen keresztül fedeztetjük fel gyermekeinkkel az őket körülvevő világ összefüggéseit.

MUNKA

A munka folyamatában a gyermekek megfigyeléseket, tapasztalatokat szereznek társadalmi környezetükről. Munkavégzés közben formálódik munkához való viszonyuk. Elengedhetetlenül szükséges a felnőtt megerősítő, dicsérő értékelése. A munka jellegű tevékenységeken keresztül olyan tulajdonságokat, készségeket fejlesztünk, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, feladattudatát

NÉPHAGYOMÁNYÖRZÉS Pedagógiai Programunk tevékenység formáiban, nevelésünk folyamatában.

A néphagyományok és szokások őrzése szoros kapcsolatban áll a gyermekek nevelésével, valamennyi nevelési területtel. Kiváló módszernek tartjuk a gyermekek személyiségének fejlesztésére, valamint a gyermek és a világ kapcsolatának elmélyítésére. Munkánkat nem kampánynak, hanem folyamatos tevékenységeknek tekintjük, amely minden korosztály számára megadja az alapokat a néphagyomány továbbviteléhez. Megtanulják tisztelni és őrizni az értékeket, erősödik a szülők iránti tiszteletük, szeretetük. Alapozódik bennük a kultúra, a környezet és a haza iránti tisztelet

VI. A TEHETSÉGGONDOZÁS MEGALAPOZÁSÁNAK ELVEI ÉS DOKUMENTÁCIÓJA

Fő alapelvünk:

„Ha alanyi joggal jár a lemaradó gyerekeknek a felzárkóztatás, a tehetségnek is alanyi joggal járna a fejlesztés” dr. Balogh László

Intézményünkben a gyermekek megismerésére és mérésére a Differ és Sindelar programokat alkalmazzuk. Miután minden gyermek tehetség csíra, szívesen használjuk a KÍVÁNC SI LÁDA mérőeszköz + tehetségfejlesztő programot.

A gyerekekkel való játékos felmérés során kiderül, hogy érdeklődésük, irányultságuk alapján ki miben tehetséges, melyik Gardneri intelligenciaterületre vonatkozóan vannak alakuló vagy már megmutató jelek. A felmérést követően, a szülőkkel való személyesen találkozáskor tájékoztatást adunk a gyermek aktuális fejlettségi mutatóiról, az esetlegesen kiemelkedő területekről.

VII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

- a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretsajátítást, a tanulást, az önrányítás képességeinek fejlődését nehezítő –részkéesség-zavarok, vagy azok előfordulása jellemző az érintett gyermekekre
- az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás, és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat,
- aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Feladataink

- a szakértői véleményben foglaltakra alapozva a részkéesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazása
- a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok megelőzése,
- az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készség megalapozása
- a szülők aktív bevonása a fejlesztésbe

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

A társas viselkedés, a kölcsönösséget igénylő kommunikáció és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az autizmus spektrum zavar minden értelmi szinten előfordul (átlagos, átlag feletti, értelmi sérüléssel együtt járva).

Elsődleges feladatunk

- kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs terápia
- az óvodai környezet megfelelő kialakítása
- autizmus specifikus módszerek alkalmazása
- speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges
- együttműködés a szülőkkel

Tagóvoda neve: Koszorú
Címe: 1086 Budapest, Koszorú utca 14-16
Csoportok száma: 4
Pedagógiai programrész elnevezése: Egészségre nevelés az óvodában

I. HELYZETKÉP

Óvodánk Budapesten a Józsefvárosban, annak is a belső területén helyezkedik el. 1960. évben a Józsefvárosi Közért Vállalat által létesítette (alapított) Közért bölcsőde-óvoda néven. Jelenleg, 2015. 08.01.-től, a Napraforgó Egyesített Óvoda tagintézménye. 1997-ben lehetséges névváltoztatás alkalmából, óvodánk fölvette a „KOSZORÚ” nevet. Mint utca neveként, már több éve így ismerik óvodánkat. A koszorú névvel, s emblémával sugallni szeretnénk fő profilunkat, az egészséges életmódra nevelést.

A VIII. kerületre jellemző problémák, társadalmi hatások elég kedvezőtlenül érintették az óvodáskorú gyermekeinket (pl.: a lakosság egyes rétegeinek elszegényedése, munka- és lakás gondok, mozgásszegény életmód, helytelen táplálkozási szokások, egészség- és környezetvédelmi gondok). Ezeket a gondokat az elmúlt időszakban sem sikerült megoldást találni. 2005 óta az óvodánk részt vesz az u.n „Magdolna programban, mely egy város rehabilitációs, és bűnmegelőzési projekt megvalósításában.

Ezen ijesztő méretű gondok figyelembevételével, s óvodánk társadalmi hátterének felmérése után a nevelőtestületünk az 1994/95-ös nevelési évtől kezdve már kiemelten kezelt az egészséges életmódra nevelés feladatait. A helyi sajátosságok után, az óvodánkba járó szülők igényeit tiszteletben tartva, valamint a nevelőtestületünk szemléletmódjából dolgoztuk ki nevelési céljainkat, valamint a legfontosabb feladatunkat.

Pedagógiai programunkat is ezek figyelembe vételével készítettük el. Meggyőződésünk, hogy az óvodás gyermekeink az életben úgy tudnak majd helyt állni, ha megfelelő testi, mentális, s szociális fejlettséggel rendelkeznek. Így több éve elsődleges nevelési célunkká vált a gyermekek egészség nevelése, s rajtuk keresztül a családok életmódjának, szemléletének formálása.

II. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Olyan óvodai életet kívánunk megvalósítani, amely magába foglalja az egészségvédő magatartás kialakítását, az életre való testi, lelki és szociális felkészítést, a környezettel való harmonikus együttélést. Nevelő munkánk megfelel: A helyi sajátosságoknak, A mai kor, a közvetlen környezet, A gyermekek, a szülők és az iskola igényeinek. Sokszínű programjaink eredményeként óvodásaink Testileg, lelkileg egészségesen fejlődnek, Biztonságos életviteli szokásai kialakulnak.

III. AZ ÓVODA CÉLJAI ÉS FELADATAI

Programunk, fő feladatának tekinti a gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak szem előtt tartásával az egészséges, harmonikus személyiségfejlesztést, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki és szociális érettség kialakítását, a tanulási zavarok megelőzését az óvodai nevelési feltételek sajátos megszervezésével.

Programunk a gyermek alapvető megnyilvánulási módjára, az egészségnevelésre és fő tevékenységi formájára, a játékokra alapozva szervezi a fő nevelési területeken végzendő pedagógiai és pszichológiai feladatait.

A kultúraátadás életkorra specifikus nevelési feladatainkban szervesen integráljuk az indirekt módszerekkel történő fejlesztést (egészségnevelés), mellyel alakítja a képességeket.

Maximálisan törekszünk az érzelmi biztonságot adó kapcsolatok, az egészséges életmód, az alapvető szokásrendszer megalapozására. Az óvodai élet egészét áthatja a nyugodt, családias, elfogadó, együttműködő légkör, a családdal való szoros kapcsolattartás.

Maximálisan biztosítjuk a gyermeki jogokat. A napi életszervezés terén a gyermek aktuális állapota, szükségletei, érdeklődése a meghatározó. Ezek kielégítésére indirekt, a gyermeki aktivitást biztosító módszereket alkalmazunk.

Céljaink:

- Az egészséges, sokoldalú, harmonikus személyiség fejlesztését,
- A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi képességek kialakítását,
- A gyermekek személyiség szabad kibontakoztatásában döntő szerepet szánunk az őt körülvevő szűkebb és tágabb társadalmi és kiemelten a természeti környezettel való optimális kapcsolat kialakulásának,
- Gyermekeink harmonikus személyiségfejlődésük érdekében szerepet kell, hogy kapjon a természet megismerésére, szeretetére, és védelmére nevelés.
- Gondoskodunk a kisgyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételekről.

Kiemelt feladataink:

- Nyugodt, kiegyensúlyozott élettempó kialakítása.
- Alvás és pihenésszükségletek kielégítése, lelki gondozás.
- A környezet tisztántartására, a környezet rendjének óvására való igény kialakítása.
- A szervezet ellenálló képességének növelése.
- A helyes láb - és testtartás elsajátítása – szükség esetén differenciált segítségnyújtás.
- Az óvodai életritmus és a családi életrend közelítésére való törekvés.
- Helyes táplálkozási szokások kialakítása.
- A kulturált étkezés illemszabályainak megismertetése.
- Egészségmegőrző szokások kialakítása (Egészséges hetek rendezvényei)

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

1. Szokás- és szabályrendszer

A napirend kialakításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, szükségleteit, valamint a játék kitüntetett szerepét. A csoportban kialakulnak a társas együttélés szabályai, normái, amihez igazodik minden gyermek. Ezáltal a gyermekek egymás közötti kapcsolatában természetessé válik, hogy minden gyermek más és más egyéni és belső tulajdonságokkal rendelkezik így másságával együtt elfogadható.

Tervezéseink folyamán a heti-rendünkben megjelennek-/mozgás, mesélés-verselés, ének-zene, énekes játék, gyermektánc, **külső világ tevékeny megismerése - matematikai tapasztalatok, valamint a kiemelt nevelési területünk témái is megtalálhatók a komplex tevékenységek során. A vizuális eszközök minden esetben a gyermekek rendelkezésére állnak. Előtérbe helyezzük a kötetlen foglalkozások szervezését, a differenciált feladatadást és fejlesztést.**

2. Ünnepek

Ünnepélyek, amikor a gyermekek a szülőkkel közösen ünnepelünk: karácsony, anyák napja, évváró.

A gyermeki élet hagyományos ünnepei, melyet valamennyi csoportunk megünnepel: farsang, húsvét, gyermeknap, Mikulás-nap

Az óvoda helyi programjához kapcsolódóan: A Koszorú Óvoda helyi programjához illeszkedő, egészségneveléssel kapcsolatos programok (egészséges-hét rendezvényei).

A csoporton belül, a csoport - óvodapedagógus vezetésével megemlékezünk a gyermek névnap- és születésnapjáról.

3. Az óvoda kapcsolata

Az óvodai nevelésünk a családi nevelésre épül. A gyermek személyiségének alakulásáért mindkét környezet felelős. A nevelésben elismerjük a család elsődlegességét, tiszteljük és elfogadjuk a szülőt, a család szokás-, szabályrendszerét. Igyekszünk a jó partnerkapcsolat kialakítására. Próbálunk a szülők nevelési szemléletét tapintatosan, közvetve befolyásolni, a hibás életmódján változtatni. Elsősorban saját nevelői példájával szeretnénk hatni.

Egyéb kapcsolataink: Napraforgó Egyesített Óvoda, Kerületi tagóvodák, iskolák, bölcsődék, civil szervezetek (EGON), Vöröskereszt, Idősek Otthona.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Tevékenységi formák: játék, munka, tanulás

Játék:

A játék az óvodáskorú gyermek önkéntes, szabadon választott, konkrét gyakorlati tevékenysége, amelyben személyiségének a környezethez való viszonya sajátosan átalakított formában tükröződik. Spontán tevékenység, minden céltól mentes, amit a gyermek magáért a tevékenységért folytat. A játék hozzájárul a gyermeki személyiség sokoldalú fejlődéséhez, így kitüntetett szerepe van.

Munka jellegű tevékenység:

A gyermekmunka célra irányuló játékos tevékenység, elvégzését külső szükségesség indokolja. Célja olyan ismeretek, jártasságok, készségek, képességek kialakítása, amelyek a munka elvégzéséhez szükségesek (pl. felelősségtudat, önállóság, kitartás), egészség - és környezetvédelemmel kapcsolatos szokások kialakítása. A gyermekmunka a közösségi kapcsolatok, a kötelelességteljesítés alakításának eszköze (szociális érzelmek).

Tanulás:

Az óvodánkban a tanulás a gyermek egésznapos tevékenységei során, és az óvodapedagógus által szervezett, valamint spontán helyzetekben valósul meg. A tanulás feltétele a tevékenység megismerés, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.

A tanulás lehetséges formái:

- Szokások alakítása utánnázással, minta - és modellkövetéssel,
- Spontán játékos tapasztalatszerzés,
- Gyermeki kíváncsiság kielégítése: a kérdésekre, válaszokra épülő
- ismeretszerzés,
- Óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, szervezett tanulás,
- Gyakorlati probléma és feladatmegoldás.

VI. A TEHETSÉGGONDOZÁS MEGALAPOZÁSÁNAK ELVEI ÉS DOKUMENTÁCIÓJA

Óvodánkban a tehetséggondozás Komplex módon valósul meg. Óvodapedagógusaink segítségével felmérjük zenei téren kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekeinket.

Külső támogatással (Csengettyű Program) zajlik tehetségük kibontakoztatása. A program heti rendszerességgel, hangszerek igénybevételével, a gyermekek egyéni fejlődési üteméhez igazodva ad módot a fejlődéshez. A foglalkozások dokumentálása a csoport/fejlesztő naplóban történik, valamint évente 2 alkalommal bemutatják tehetségüket a gyerekek.

VII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartás szabályozás zavarral) küzdő gyermek

- a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő –részkéesség-zavarok, vagy azok előfordulása jellemző az érintett gyermekekre
- az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás, és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat,
- aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Feladataink

- a szakértői véleményben foglaltakra alapozva a részkéesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazása
- a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok megelőzése,
- az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készség megalapozása
- a szülők aktív bevonása a fejlesztésbe

Tagóvoda neve: Mesepalota
Címe: 1085 Budapest, Somogyi B. u. 9-15.
Csoportok száma: 5
Pedagógiai programrész elnevezése: Komplex esztétikai nevelés

I. HELYZETKÉP

Az óvoda épülete Józsefváros történelmi nevezetességű épületei között, a Palota negyedben található, a Blaha Lujza tértől nem messze, a Molnár Ferenc Magyar- Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolával közös épületben, de önálló kialakítással és vezetéssel.

128 gyermeknek tudunk ellátást biztosítani 5 gyermekcsoportban, melyek környezeti blokkjainkhoz illeszkedően dekoráltak, és a témafeldolgozásoknak megfelelően változnak év közben. Minden csoportszobához külön mosdó- és öltözőhelyiség tartozik, tornaszobával, fejlesztő és kézműves foglalkoztatókkal rendelkezünk. Szabványoknak megfeleltetett, jól felszerelt udvarok, és 150 m²-es terasz biztosítja levegőzésünk és mozgásunk szabadtéri feltételeit.

Azoknak a gyerekeknek ajánljuk óvodánkat, akik szüleik nélkül sem idegenkednek a tömegközlekedéstől, a gyakori épületen kívüli programoktól, és az életkorok szerinti csoportba osztástól.

A gyermekek nevelését, gondozását 10 fő főiskolát végzett óvodapedagógus, 5 fő OKJ dajkaképzőt végzett dadus néni, 2 fő pedagógiai asszisztens, 1 fő felzárkóztató pedagógus látja el. Óvodapedagógusaink tanfolyamok, továbbképzési és önképzési alkalmak által folyamatosan bővítik szakmai tudásukat. Felzárkóztató pedagógusunk speciális ismeretekkel és módszerekkel segíti munkánkat, koordinálja a szakszolgálat fejlesztő munkatársait is.

A gyerekekről vallott hitvallásunk

A komplex művészeti nevelés gyermekközpontú, szeretetteljes gondoskodással együtt járó óvodai nevelés, ahol a gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség, valamint szociális lény egyszerre. A gyermeknél - önálló, fejlődő személyiségét tiszteletben tartva figyelembe vesszük:

- a pszichoszomatikus megnyilvánulásokat,
- a genetikai adottságokat és
- érési folyamatokat,
- a környezet személyi és tárgyi ráhatásainak befolyásoló tényezőit,
- a gyermek sajátos egyénenként változó testi és lelki szükségleteit, valamint
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek szükségleteit,
- az eltérő fejlődési ütemet,

ezáltal elősegítve a gyermeki személyiség teljes kibontakozását és a hátrányok csökkentését.

II. KÜLDETÉSNYILATKOZAT - Komplex személyiségfejlesztés

Komplex személyiségfejlesztésre törekszünk, amelyben központi szerepe van a művészeti nevelésnek.

Olyan alapéletemód gyökereit igyekszünk lerakni az óvodáskorú gyerekekben, amelyekkel a későbbi tapasztalatok, ismeretek feldolgozásához késztetéseknek kapnak; differenciáltan foglalkozunk a képességek, készségek fejlesztésével úgy, hogy megalapozzuk az alpműveltség, a továbbhaladás igényét, az élethosszig tartó tanulás igényét.

Nevelő munkánkkal játékba ágyazottan, differenciáltan segítjük a gyermek személyiségének önállóulását és a benne rejlő emberi alkotóképesség sokoldalú kibontakozásának megalapozásával az egyenlő esélyek garanciáját, teremtjük meg.

Az alkalmazotti modell szerepén keresztül arra törekszünk, hogy az érzelmi gazdagság, biztonság biztosításával, a magatartási szokások kialakításával pozitív erkölcsi ideák belsővé váljanak a gyerekekben, így a nevelés külső formáiból belső személyiségjegyek formálódnak - ezzel megalapozzuk a társadalmi életben való helytállást, a gyerekekben a pozitív önnevelési folyamatokat.

Nevelésünk, modell szerepünk nyomán a gyermeki személyiséghez igazodva kialakítjuk a gyerekekben a közösségi élet erkölcsi normáinak, egymás elfogadásának képessége mellett az önérvényesítés konfliktusmentes módjait.

Olyan munkakultúrát igyekszünk kialakítani, amelyben minden dolgozó érdekeltnek érzi magát abban, hogy lépést tartson a változásokkal, pedagógiai programunk innovációs törekvéseivel, partnereinkkel való felelősségteljes együttműködésben.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA ÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés célja a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, illetve a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítése, az életkori, valamint az egyéni sajátosságok, továbbá az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Az óvoda fő feladatai közé tartozik a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése, az egészséges életmód kialakítása, az érzelmi, erkölcsi nevelés és szocializáció biztosítása, és az anyanyelvi és értelmi fejlesztés, illetve nevelés megvalósítása.

A komplex művészeti nevelés a családi nevelésre épülve a gyermekközpontú óvodai nevelés kibővítését tartja fő feladatának. Fontosnak tartjuk a pedagógus modell szerepét, aki igényességével, viselkedéskultúrájával, magatartásával, ötletgazdagságával, és a tehetséggondozás területein szerzett tapasztalatával példaként áll a gyermekek előtt.

Mindennapjaink meghatározója a környezet tevékeny megismerése, az ott szerzett élmények, ismeretek játékba ágyazott közös feldolgozása. A témákat projekteken dolgozzuk fel, melyek a szocializációs kapcsolatokra gyakorolt pozitív hatásokon kívül lehetőséget adnak az egyéni felzárkóztató és tehetséggondozó nevelőmunkára, a gyermekek kommunikációs, anyanyelvi kultúrájának fejlesztésére is. Az integrációs pedagógiai program sajátos tennivalója önálló fejezetként jelenik meg pedagógiai programunkban, melynek megvalósításában számítunk a szülők partneri együttműködésére.

Biztosítjuk művészeti nevelésünk élményhátterét, a közvetlenül, érzékszervekkel történő megismerést, amely alapja, hogy a gyermek nem csak, mint befogadó, hanem, mint alkotó is fejlődik.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Pedagógiai munkánk lényege, hogy egy olyan alapéletmód gyökereit rakjuk le a 3-6 éves korú gyermekekben, amelynek segítségével a későbbi tapasztalatok, ismeretek feldolgozásához késztetéseket kap. Differenciáltan foglalkozunk a képességek, készségek fejlesztésével, az érzelmi gazdagság biztosításával, a magatartási szokások kialakításával, hogy megalapozzuk a társadalmi életben való helytállást az alapszükséglet, a továbbhaladás igényét.

Az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a különleges gondozást igénylő gyermekek ellátását is) a pedagógiai intézkedések a gyermeki személyiséghez igazodnak.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek számára biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (lásd interkulturális és multikulturális nevelés) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Egy olyan óvodai élet megszervezésére törekszünk, melyben sok a közös élmény, a közös tevékenység. A közös együttlétek, közösen végzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, őszinteség, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, szabálytartás, a közösen végzett munka öröme, önzetlenség, igazságosság, igazmondás.

Fontosnak tartjuk, hogy gyermeket egy modell alkalmazotti közösség vegye körül, és azt, hogy az alkalmazottak pozitív érzelmi kapcsolata, töltése jellemezze óvodánk légkörét.

Óvodánk nyitottsága biztosítja a gyermek számára, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, mely a szülőföldhöz való kötődés alapja. A hazaszeretetre nevelés és a természetben, környezetben megmutatkozó értékek megmutatása neveli a gyermeket mindezek megbecsülésére.

Lehetőségeink szerint homogén csoportok kialakítására törekszünk.

Szervezeti kereteink a hetirend, és a napirend, ami biztosítja a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését, a mozgás és pihenés váltakozó ritmusát, a szokásrendszer kialakítását, a tevékenységek szabad kibontakozását.

A folyamatos napi és hetirend biztosítja azokat a feltételeket melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek, a gyermek együtt működő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú csoportos foglalkozások tervezését, szervezését teszi lehetővé.

Ünnepek

Ünnepeink bevezetik óvodásainkat a néphagyományok világába. A jeles napokra készülődés lehetőséget ad kreatív ötletek létrehozására,0 önmegvalósítási törekvések megmutatására.

Minden jeles napot egy hosszabb előkészület előz meg, amelynek során a gyermekek kíváncsiságát felkeltve folyamatosan biztosítjuk a változatos tevékenységeket.

- Az ünnepek jellegének megfelelően a hozzájuk kapcsolódó hagyomány felelevenítésére is gondolunk, melyhez játék-kiegészítőket, dekorációkat készítünk.

- A karácsonyi várást sokszínű készülődés előzi meg, magát az ünneplést a családokra bízunk.

- Az ajándékvárás mellett megismertetjük a gyerekeket az ajándékozás örömeivel (karácsony, anyák napja).

-A hagyományörzés keretében intézményi szinten azonos „meglepetést” készítünk a gyermekeknek kollégáinkkal együttműködve.(Mikulás, Húsvét, Gyereknapi)

- Közvetlen partnereink számára nyitottá tesszük jeles napjaink közül azokat, melyeket a nevelőtestület megszavaz az éves munkatervben.

- *Palota napi* rendezvényünkhöz kapcsolódva a gyerekek által készített tárgyakból évente egyszer kiállítást rendezünk az óvoda épületében, segítjük óvodai hagyományaink ápolását, bemutatását partnereinknek.

- Saját munkánkkal hozzájárulunk évente két alkalommal vásáraink árukészletéhez, melynek bevételeivel SOMI-OVI Közhasznú Alapítványunk bevételeit gazdagítjuk.(karácsonyi vásár, gyerek-napi vásár).

Ünnepeink fényét emeli az esztétikusan feldíszített óvoda, az ízlésesen terített asztal az ünneplő öltözet. Jeles napjaink egy része zártkörű, más részük nyitott a családok felé.

A Zöld napok a mindennapi életből kiemelten sokféle megismerési, felfedezési lehetőséget adnak az óvodásoknak, melyben az adott program kezdeti lépései fokról fokra bővülnek, egymásból következnek, egymást kiegészítik

Az óvoda kapcsolatai

Az egyesített intézményi programban szereplő kapcsolattartási formákon kívül, szoros kapcsolatot ápolunk a Molnár Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolával. Tornatermük használata segíti felkészítésünket kerületi sport eseményeinkre. Tárgyaló termük jó hangulatú közös szülői fórumok helyszíne. Az iskolások szereplése óvodánkban, az óvodások iskolalátogatása, volt óvodásaink látogatása az első osztályokban, a tanító nénik csoport látogatása, a játékos nyílt napok mind hozzájárulnak sikeres együttműködésünkhöz.

A közművelődési intézmények - Kolibri Színház, Turay Ida Színház, Báb Színház, múzeumok, állatkert, művelődési házak, kiállító termek koncertek rendszeres látogatói vagyunk, életkori sajátosságok figyelembe vételével szervezik az óvó nénik a programokat.

A Játékvár Bölcsődéből sok kisgyermek érkezik óvodánkba, ezért az átmenet könnyítése érdekében, az érintett kollégák rendszeres bölcsőde látogatáson vesznek részt a tavaszi időszakban.

Pedagógiai programunk profiljából adódik kapcsolat építő tevékenységünk a Képző és Iparművészeti Szakközépiskolával. Segítik vizuális technika kultúránk bővítését, üres falfelületek dekorálását. Tágas folyosóink alkalmasak tárlatok, kiállítások fogadására, illetve a diákok közösségért végzett munkáinak is helyszíne.

ELTE hallgatók gyakorlati képzési helyszíneként tartalmass együttműködő kapcsolat alakult ki óvodánkkal.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉG FORMÁI

Az óvodai tevékenységek minden területén beépítjük és felhasználjuk a magyar nemzeti kultúrát, hagyományokat, ősi jelképek, szimbólumok világát a gyermek ízlésvilágát fejlesztő formában. (négy őselem, archetípusok a mesékben, Jankovics Marcell: Jelkép kalendárium stb.)

A gyermekek számára a családi nevelést kiegészítve igyekszünk önfeledt, boldog gyermekkort teremteni, amelyben:

- kedvük, igényeik, elképzeléseik vágyaik szerint játszanak,
- kedvük, igényeik szerint mozoghatnak, térben és időben, zenében és festésben,
- átélhetik a mesék a versek szárnyaló világát,
- átérezhetik a hagyományok üzenetét,
- bábozhatnak, dramatizálhatnak, nap mint nap változatos, színes élményeket szerezhetnek önmagukról, barátaikról, a segítő, befogadó, elfogadó felnőttek jelenlétéről, a közösségről, az őket körülvevő világról, a környezetről, a természet csodáiról, a számok, a mennyiségek birodalmáról;
- a kérdéseiket bátran, nyíltan megfogalmazhatják;
- a megoldandó helyzeteknek számos megoldása lehetséges;
- figyelembe veszik a gyermekek törvényeit is

- a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezi

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodai művészeti nevelés szerves része a napi tevékenységeknek. Minden csoport kialakította az esztétikumot előtérbe helyező egyéni berendezkedést, ötleteiknek, kezűgyességüknek megfelelően és természetesen anyagi adottságaikhoz mérten. Előtérbe kerülnek a világ (természeti környezet) megismerésében az érzékelés, észlelés lehetőségei.

A közös esztétikai szemléletet a színek, formák, arányok, ellentétek, téri kompozíciók felismertése adja. Ez nem korlátozódik a környezetre. A természet csodáinak megfigyeltetése, a felfedezések öröme az élményszerző kirándulásokon, sétákon valósul meg. Ezzel az érzékelési rendszerrel biztosítjuk az élmény érzékelés ható megteremtését, ugyanakkor a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását

E tapasztalatok, élmények feldolgozása intézményünk gyakorlatában havi blokkok keretében történik. A témakörök egymással szoros kölcsönhatásban vannak, az évszakváltozásoknak alárendeltek és a helyi lehetőségekben konkretizálódnak.

A megfigyelés közvetlen tapasztalatszerzés élményét egy-egy témáról *egy hónapon keresztül* biztosítjuk. Minden csoportban egyszerre történik ugyanannak a blokknak a feldolgozása az életkoruk megfelelő mélységben. Ezzel a csoportok közötti tartalmas együttműködés is megvalósul

Óvodánk életében a külső világ tevékeny megismerése kettős funkciót tölt be:

* Egyrészt biztosítja játékunk, művészeti nevelésünk élményhátterét. A közvetlen, érzékszervekkel történő megismerés kelti fel a gyermekben az alkotói kedvet, és az igényt a művészeti élmények befogadására.

* Másrészt olyan tevékenység, amely segítségével felismertetjük a gyermekben a környezeti értékeket, és tisztázzuk a fogalmakat a valós ismeretek nyújtásán keresztül. Általa pozitív viszony, környezettudatos magatartás, és felelősségteljes környezeti cselekvés alakul ki bennük.

A külső világ tevékeny megismerésében valósul meg komplex módon a multikulturális nevelési területek minden feladata (Verselés, mesélés, rajzolás, mintázás, festés, kézimunka, ének, zene, énekes játék, tánc, környezetünk téri, formai, mennyiségi összefüggései). A gyermekek szókincsének, kifejezőképességének része a külső világ tevékeny megismerése során elsajátított fogalomrendszer.

VI. A TEHETSÉGGONDOZÁS MEGALAPOZÁSÁNAK ELVEI ÉS DOKUMENTÁCIÓJA

Óvodánkban a kreatív, tehetség ígéretes gyermekek fejlesztése két síkon történik:

I. Óvodai csoportjainkban a napi tevékenységekbe ágyazva

Óvodapedagógiai munkánk során a kreatív, tehetségígéretes gyermekek saját csoportjukban élik óvodás életüket. Elsősorban játszanak, azzal foglalkoznak, amivel akarnak, szeretnek.

Komplex tehetséggondozó programunk célja a kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése. /megelőzzük a tehetségígéretes elkallódását, felismerjük az alulteljesítő gyermekekben bujkáló kiváló képességeket/.

II. Kiscsoportos kreativitást fejlesztő „tehetséggondozó” foglalkozások keretében, TESZVESZ napokon

Az átlag feletti mozgással, tánccal, értelmi képességekkel, kreativitással, kezűgyességgel, zenei és mesei érzéssel, kreativitással és ehhez kapcsolódó feladatalkötelezettséggel rendelkező tehetségígéreteseknek olyan játékos foglalkozásokat tartunk, ami kielégíti tag érdeklődési területüket,

illetve tovább bővítik azt. A gyerekek olyan komplex többletismereteket kapnak, amivel a közeljövőben nem foglalkoznának, a programba be lehet csempészni a lemaradó területek fejlesztését, egymásra találnak a hasonló érdeklődésű gyermekek, érzik, hogy a foglalkozást vezető óvodapedagógussal jól megértik egymást, és hogy ezeken a negyvenöt perces foglalkozásokon elfogadó légkör veszi őket körül. A különböző életkorú gyermekeket intézményünk 5 óvodai csoportjából válogatjuk össze.

Tapasztalataink azt bizonyítják, hogy hatékonyan fejleszthető ilyen keretek között a gyerekek képessége, tehetsége. Az óvodás gyermekek egészséges személyiségfejlődéséhez nélkülözhetetlen a gyermekek és az óvónő között kialakuló érzelmi biztonság, kötődés. A túl korán történő kiemelés a gyermek képességeit korlátozhatja, ezért ezen programok csak a beszoktatási időszakot követően (novembertől) kezdődnek el intézményünkben.

Ezek a foglalkozások akkor hatékonyak, ha kis létszámúak. Ez a megoldás maximum 10-14 főt jelent, természetesen a létszám alakulását a foglalkozás helyszíne is meghatározza. Intézményünkben havi 4 alkalommal történik a kreatív tehetségesnek tűnő gyermekek külön gondozása. Intézményünk minden óvodapedagógusa egy-egy terület gondozásával foglalkozik.

A szülők tájékoztatása, segítése és bevonása

A csoportok saját szervezésű programokon teremthetnek lehetőséget arra, hogy a tehetséges gyermekek szüleinek fórumot biztosítsanak, mely alkalmával feltehetik kérdéseiket, kicserélhetik gyermekeik nevelési sajátosságaival kapcsolatos tapasztalataikat. Évi egy alkalommal nyílt nap formájában ízelítőt adunk a Szülőknek gyermekeik tevékenységéből, a TESZ-VESZ napokon folyó tevékenységekből.

VII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

- a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő –részképesség-zavarok, vagy azok előfordulása jellemző az érintett gyermekekre
- az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás, és a kivárási okozta feszültségeket, a váratlan zajokat,
- aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Feladataink

- a szakértői véleményben foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazása
- a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok megelőzése,
- az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségek megalapozása
- a szülők aktív bevonása a fejlesztésbe

Beszéd fogyatékos gyermek - Nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban

A beszéd és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképesség zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

Kiemelt feladataink

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása
- az értelmi fejlesztése
- a mozgás és észlelési funkciók fejlesztése
- a vizuomotoros koordinációs készség javítása
- az érzelmi élet fejlesztése
- speciális eszközök és módszerek alkalmazása

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi, érzékszervi, és a pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósul meg.

Az óvoda neve:	Napraforgó Egyesített Óvoda /NEÓ/
Címe:	1084 Bp. Tolnai Lajos u. 7-9
Csoportok száma:	4
Pedagógiai programrész elnevezése:	Komplex Prevenciós Óvodai Program

I. HELYZETKÉP

Óvodánk a kerület nagyon szép, tágas, négy csoportos intézménye. A csoportszobák a földszinten és az első szinten helyezkednek el. Tágasak, berendezésük esztétikus, a gyermekek életkorának, fejlettségének megfelelően kialakított.

Két-két gyermekcsoport használ közös öltözőt és mosdót. Korszerűen felszerelt tornaterem biztosítja a gyermekek igényeinek megfelelő mozgásfejlesztést, az alapfelszerelésen túl egyensúlyfejlesztő kéziszerkesztők is szolgálják a fő fejlesztési célokat (mozgás, testséma, percepció, verbális képességek).

Az intézményhez két udvar tartozik, melyek sokfajta mozgáslehetőséget biztosítanak a gyermekek számára.

Az intézmény második emeletén található óvónői szobában könyvtár, számítógép, Internet lehetőség segíti a kolléganők felkészülését, illetve nyugodt, esztétikus környezetet biztosít a szülőkkel való találkozásra, fogadóóra, egyéni megbeszélések alkalmával.

A fejlesztő pedagógus szobája is ezen a szinten található. A „gyermek-barát” környezet, a minden terület fejlesztésére kiterjedő játék és eszközállomány vonzó a gyermekek számára, szívesen vesznek részt a foglalkozásokon.

A vezetői iroda és az óvodatitkár irodája az első emeleten, a szülők számára könnyen megközelíthető helyen található.

A gyermekek nevelését, oktatását szakképzett, főiskolát végzett óvodapedagógusok végzik. Az óvodapedagógusok közül ketten szakvizsgával rendelkeznek, többen másoddiplomát is szereztek. A csoportban végzett munkájukat képzett dajkák, pedagógiai asszisztensek segítik.

A Pedagógiai Programunk alapját képező játéktevékenység tárgyi feltételei minden csoportban biztosítottak. Az életkornak, fejlettségnek megfelelő készségeket-képességeket fejlesztő, speciális, jó minőségű játéktár áll rendelkezésre.

Folyamatosan és célirányosan fejlesztjük, bővítjük szakmai eszköztárunkat. Legfontosabb feladatunknak a mozgásfejlesztő eszközök minőségi és mennyiségi beszerzését tekintjük. Audiovizuális eszközállományunk is megfelelő.

Felszereltségünkre jellemző, hogy minden tevékenységhez jó feltételeket biztosít.

II. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. A gyermeknek sajátos, életkoronként, (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Minden gyermek egy külön személyiség, akinek fejlesztésében egyénre lebontott módszereket alkalmazunk.

Nevelésünkben alapelv

A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.

Minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön színvonalas óvodai nevelésben.

Tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból.

Az óvodai élet minden területén, a nevelés folyamatában a gyermek mindenek felett álló érdekét vesszük figyelembe:

- ~ megfelelő színvonalú szolgáltatás biztosítása,
- ~ az óvodai élet minden területén az egyenlő esély biztosítása,
- ~ minden segítséget megkapjon készsége, képessége, tehetsége kibontakoztatásához, személyisége fejlesztéséhez.

Pedagógiai intézkedéseink a gyermek személyiségéhez igazodnak.

III. AZ ÓVODA CÉLJAI ÉS FELADATAI

A nevelőtestület azért választotta ezt a programot, mert fő feladatának tekinti a 3-7 éves gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak szem előtt tartásával az egészséges, harmonikus személyiségfejlesztést, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakítását, a tanulási zavarok megelőzését az óvodai nevelési feltételek sajátos megszervezésével.

A program a gyermek alapvető megnyilvánulási módjára, a természetes mozgásigényére alapozott rendszeres testmozgásra és a fő tevékenységi formájára, a játékra alapozva szervezi a fő nevelési területeken végzendő pedagógiai és pszichológiai feladatait.

A kultúraátadás életkorra specifikus nevelési feladataiba szervesen integrálja az indirekt módszerekkel történő pszichológiai fejlesztést (mozgás, testséma, percepció), mellyel alakítja a képességeket.

Az óvodai nevelésünk célja: hogy elősegítse az óvodásaink sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozását, a hátrányok kiegyenlítését; az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével. (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Sajátos nevelési feladataink: Az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése az óvodai nevelési feltételek sajátos megszervezésével. **A tanulási zavarok megelőzése érdekében biztosítjuk a gyermekek észlelési és mozgási, úgynevezett szenzomotoros képességeinek fejlődését, fejlesztését.** Ingergazdag környezettel, tartalmas óvodai élet, tevékenységek szervezésével (különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játékra) a legtöbb esetben megelőzhetjük a tanulási nehézség kialakulását, vagy csökkenthetjük annak súlyosságát.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Szokás- és normarendszer

A szokás- és normarendszer tervezése és értékelése a NEÓ PP-ben megfogalmazottakkal megegyezően történik és a nevelési év kezdetétől a végéig (szeptember 1-augusztus 31-ig) tart óvodánkban.

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú tevékenységformák megtervezésével. Fontos a tevékenységek közötti belső arányok helyes kialakítása. A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekben.

A *napirendet* az óvodapedagógusok dolgozzák ki, figyelembe véve a helyi sajátosságokat, a gyerekek életkori - és egyéni sajátosságait valamint az évszakok jellegzetességeit. A rugalmas elemek biztosítják, hogy érvényesüljön a folyamatos óvodai életszervezés, amely:

- megfelelő időt biztosít a gyerekek számára a különböző tevékenységekhez,
- hosszú időt ad a szabad játékhoz és a mozgáshoz,
- lehetőséget ad a tevékenységekbe való folyamatos átmenetre,
- az életkorból adódó és az egyéni igénytől függő időszükséglet biztosítására (pihenés, gondozási tevékenységek),
- az időjárástól függően a szabadban tartózkodás idejének változtatására.

A *hetirend* elsősorban az óvodapedagógus munkáját segíti abban, hogy nevelőmunkáját a folyamatoság, a rendszeresség, a tudatosság és a fokozatosság elve szerint végezhesse.

- A heti ciklusokban a tartalmi egység elvei alapján, komplex módon jelennek meg a tevékenységi formák.
- Naponta van lehetőség az éneklésre, vizuális tevékenységre, verselésre, mesélésre a választhatóság elve szerint.
- A gyermeknek naponta szüksége van szervezett játékos mozgásra, ezért naponta frissítő tornát, heti két-három alkalommal minden csoportban testnevelés foglalkozást szervezünk.
- A hét keretén belül egy-egy nap, bizonyos tevékenységi forma hangsúlyozott, s ennek megfelelően történik a célirányos készség, képességfejlesztés.

A gyermeknek megadjuk a lehetőséget, hogy a megkezdett témát, tevékenységet kedve szerint folytathassa a hét folyamán.

Ünnepek

A nevelési folyamat alapritmusát az évszakok változása adja meg. Ezeket a hétköznapok és az ünnepnapok tagolják. Az ünnepek szinte magukba sűrítik egy-egy évszak jellegzetességeit. Feladatunk, hogy életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő szinten megismertessük a gyermekeket magyarság, a magyar nép kultúrájával és hagyományaival. Nemzeti örökségünk részei a népszokásokhoz fűzött népi mondókák, rigmusok, népdalok és népmesék. Környezetünket úgy alakítjuk, díszítjük, hogy az ünnep hangulatát tükrözze.

Az ünnepek, ünnepélyek jelentős események mindenki életében, és a közös átélés élményével hatnak a gyermekekre. Az ünnepre hangoló, örömteli közös tevékenységek a gyermekek szociális viselkedésére maradandó hatást gyakorolnak, erősítik a közösséghez, az óvodába tartozás élményét.

Az ünnepek előzményei, megvalósításai illeszkednek az óvodai élet mindennapjaiba, nem zavarják meg azok ritmusát, szokásait, de kiemelkednek a mindennapokból, jelezve ezzel fontosságukat.

Az óvoda kapcsolata

Az intézményi programba említett kapcsolattartási formákon kívül törekszünk a helyi sajátosságok adta kulturális lehetőségek alaposabb kihasználására. Pl. színház, múzeum, Vadaspark, Fűvészkert időnkénti, illetve rendszeres látogatása.

Kerületünk Általános Iskoláival való kapcsolatunk sok éves hagyományát megtartjuk, tartalmát mélyítjük. Együttműködés az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében.

- 1. osztályos tanító nénit meghívjuk nyílt napunkra, szülői értekezletünkre, ahol a tájékoztatáson túl az érdeklődő szülők feltehetik kérdéseiket.
- tanköteles korú óvodásaink ellátogatnak az iskolába egy tanítási órára,
- részt veszünk rendezvényeiken, pl. torna, rajzverseny stb.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Programunk a játékot tekinti a tanulás elsődleges keretének. A játék a gyermek elsődleges, meghatározó tevékenysége, amely a lehető legnagyobb mértékben hat szinte valamennyi pszichés, motoros, szociális személyiségkomponensre. A gyermek felfedező hajlama, kíváncsisága, tevékenységi vágya, a felnőtthez való hasonlítás igénye, szocializációs indítékai a pszichikus szükséglet rangjára emelik a játékot.

A játék sokoldalúan fejleszti a gyermeket, játéktevékenysége közben fedezi fel, ismeri meg környezetét, ismeri fel önmaga lehetőségeit és korlátait. E tevékenység közben jönnek létre gondolkodási tevékenységének első formái, fejlődik emlékezete, fantáziája, gazdagodik érzékvilága, erősödik akarata, kitartása, alakul szabálytudata. Fejlesztőhatással van a játék a nagy és finommozgásokra, a figyelemre, a megfigyelőkészségre is.

Célunk a szabad játék minél gazdagabb feltételeinek biztosítása, pedagógiai, pszichológiai szakértelemmel való támogatása indirekt módszerekkel a gyermekek optimális személyiségfejlődésének biztosítása érdekében.

A másik legfontosabb tevékenységünk a mozgás, amely a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Miközben mozog a gyermek, tapasztalatokat gyűjt, fejlődik csont és izomrendszere. Alakulnak mozgáskoordinációi, testi képességei, pontosabbak, önállóbbak, finomabbak lesznek mozdulatai. Egyre többféle mozgást képes elvégezni, egyre több készsége, szokása alakul. Egyre inkább képessé válik mozgásának, viselkedésének tudatos irányítására, mozgásigénye elhárítására. Programunkban a mozgásfejlesztést igen távan értelmezzük. Az aktív nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal, és az egész személyiség fejlődését elősegíti. Sokoldalú tevékenység, és feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi.

Célunk: a mozgásos tevékenységek minél gazdagabb feltételeinek biztosításával, a gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése mellett, a mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.

Kiemelt feladatunk.

- A mozgásos tevékenység pozitív megerősítése, lehetőségének biztosítása csoportszobában és udvaron.
- A gyermekek életkorához és egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos tevékenységre inspiráló eszközök kiválasztása, folyamatos cseréje a csoportszobákban biztosított mozgássarokban.
- A csoportszobában megvalósított mozgásfejlesztés havonkénti tervezésével az adott tevékenységek anyagához a prevenciós program fejlesztési feladatának hozzáigazítása.

A programunk nagyon fontos eleme a **differenciált egyéni készség- és képességfejlesztés**

A mai társadalmi környezetben minden gyermeknek szüksége van arra, hogy képességeit a legoptimálisabb szinten alkalmazni tudja, és készségei, képességei lassúbb fejlődése miatt későbbi életében ne kerüljön hátrányos helyzetbe.

A gyermekek differenciált egyéni készség- és képességfejlesztését az alábbiak szerint tervezzük, szervezzük:

Gyermekcsoporton belül: játékidőben, játékon keresztül

Gyermekcsoportból kiemelve: öt éves kortól szervezzük, a rászoruló gyermekek magas létszáma miatt. A csoporton kívüli egyéni készség, képességfejlesztést a felzárkóztató pedagógus végzi.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése:

Minden nevelőmunka tudatos végzése magában rejti a fejlődés nyomon követését, az elért eredmények figyelemmel kísérését, a belső kontrollt, amellyel a gyermek fejlődése biztosított. Ehhez elengedhetetlen, hogy a fejlődési szakaszokat nyomon kövessük, elemezzük és a fejlődés menetét ez alapján határozzuk meg.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése.

VI. A TEHETSÉGGONDOZÁS MEGALAPOZÁSÁNAK ELVEI ÉS DOKUMENTÁCIÓJA

Minden gyermek számára gazdag programokat, változatos tevékenységeket kínálva biztosítjuk a saját, egyéni fejlődési ütemének megfelelő fejlődést, fejlesztést, tehetségének felfedezését, kibontakozását.

A prevenciós és korrekciós fejlesztés mellett fontosnak tartjuk a tehetség megjelenési formáinak felismerését, a gyermekek képességeinek továbbfejlesztését. Ezt elsősorban a támogatólégkör biztosításával a csoportokban az óvodapedagógus irányító tevékenységével valósítjuk meg. A csoport dokumentációkban, (nevelési terv, heti terv) valamint a gyermekfejlődési naplójában meghatározott területek, tevékenységek alapján.

A kiemelkedő képességű gyermekek időnként lehetőséget kapnak csoportszintű ünnepeken, rendezvényeken való fellépésre, képviselik óvodánkat kerületi szintű versenyeken is.

A szülők tájékoztatása mellett, velük együtt valósítjuk meg tehetséggondozó feladatainkat, támogatjuk őket a megfelelő iskolák kiválasztásában is.

VII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését kiemelten kell kezelnünk, hiszen tudjuk, hogy fejlődésükhöz saját életkorú közösségre, életkori igények alapján kialakított élettérre van szükség. Számukra felbecsülhetetlen érték az életkori közösség. Modellt kapnak társaik viselkedéséről, szokásairól, beszédéről, mozgásáról, játékairól.

A pártások, nevelők, a szülők teljes közösségének úgy kell elfogadnia a sérült kisgyermeket, hogy mindig az értéket keresi benne. Nemcsak a sajátos nevelési igényű gyermek szorul speciális segítségére, a többi gyermeket is nevelnünk kell az elfogadásra, együttműködésre. Ezért fontos feladatunknak tekintjük a gyermekközösség elfogadóvá formálását, melynek alapja nem a sajnálat, hanem az együttes élményekből fakadó szeretet.

Az óvodai nevelés során az ép gyermekeknek lehetőségük nyílik sérült társaikat minél korábban megismerni. Ez későbbi, előítélet-mentes szemléletük kialakítását alapozhatja meg.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése az alábbiak figyelembevételével kerül megvalósításra:

- A sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését, az eredményeit, erényeit, sikeres próbálkozásait értékelő, különbözőségét elfogadó környezet segíti.
- A sajátos nevelési igényű gyermek iránti elvárást fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg. Terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága befolyásolja. A sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes lehet, ennek felismerése és gondozása kiemelt feladatot jelent.
- Az óvodai nevelés, a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is ki kell alakulnia az alkalmazkodó- készségnek, az akaraterőnek, az önállóságra törekvésnek, az együttműködésnek. Ennek érdekében a napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.

Tagóvodánk beszéd fogyatékos gyermeket tud fogadni, akiknél nyelvfajlárdési és beszédzavarok mutatkoznak.

A beszéd és a nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképesség-zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

Kiemelt feladataink:

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása
- az értelmi fejlesztése
- a mozgás és észlelési funkciók fejlesztése
- a vizuomotoros koordinációs készség javítása
- az érzelmi élet fejlesztése
- speciális eszközök és módszerek alkalmazása

Utazó gyógypedagógus általános feladatai az óvodában:

- A gyermekek fejlesztése a szakértői véleményekben megfogalmazott területeken és óraszámokban
- Segítség nyújtása a gyermekek fejlesztési stratégiájának kialakításában
- Közreműködés a gyermeket nevelő óvodapedagógusok felkészítésében.
- Folyamatos tanácsadás lehetőségének biztosítása az óvodai nevelőmunkával kapcsolatban.
- Az óvoda és a szülők együttműködésének segítése

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

- a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő –részképesség-zavarok, vagy azok előfordulása jellemző az érintett gyermekekre

- az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás, és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat,

- aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Feladataink

- a szakértői véleményben foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazása
- a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok megelőzése,
- az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségek megalapozása
- a szülők aktív bevonása a fejlesztésbe

Beszéd fogyatékos gyermek - Nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban

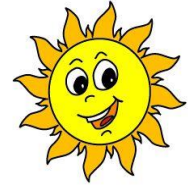
A beszéd és nyelvi problémák súlyos zavarára mellé társulhatnak részképesség zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

Kiemelt feladataink

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása
- az értelmi fejlesztése
- a mozgás és észlelési funkciók fejlesztése
- a vizuomotoros koordinációs készség javítása
- az érzelmi élet fejlesztése
- speciális eszközök és módszerek alkalmazása

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi, érzékszervi, és a pszichés fejlődés zavarai társul, az eredményes a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósul meg.

Tagóvoda neve:	Napsugár
Címe:	1086 Budapest, Dankó utca 31.
Csoportok száma:	4
Pedagógiai programrész elnevezése:	Komplex prevenció óvodai program

I. HELYZETKÉP

A Napsugár Tagóvoda a Napraforgó Egyesített Óvoda tagintézményeként a belső Józsefvárosban, a Dankó utcában bújik meg, s próbál egy kis szigetet alkotni a régi bérházak, a benzingóz és az autók rengetege között. Gyermekünk többsége hátrányos helyzetű családból, zsúfolt kis lakásokból érkezik. Mozgáslehetőségük csecsemő és kisgyermekkorban igen korlátozott, ezért óvodába lépéskor önállóságuk, mozgás-, észlelés- és beszédfejlődésük megkésett. A részképesség-hiányok, a differenciált személyiségfejlesztés, a felzárkóztatás problémája vezetett el bennünket arra, hogy Porkolábné Dr. Balogh Katalin **Komplex Prevenció Óvodai Programját adaptáljuk**, s formáljuk a helyi igényeknek megfelelően.

A személyi feltételeink jók, a négy csoportban 8 pedagógus, 1 fejlesztőpedagógus, egy teljes és egy félállású pedagógiai asszisztens és 4 dajka, segíti a gyermekek fejlődését. Az óvodavezető kötelező óraszámában fejlesztőpedagógusként dolgozik. Az óvónők szakmai felkészültsége jó: programunk siker es alkalmazásához szükséges a fejlesztőpedagógusi végzettség, jelenleg 4 kolléganő rendelkezik ezzel.

A személyiségfejlődés egyik alapfeltétele a megfelelően szerveződő idegrendszeri működés. Ez a mozgás fejlődésével automatikusan alakulhatna, azonban mai rohanó világunkban, szűk lakókörnyezetben a megszereshető tapasztalatoknak töredékével rendelkeznek gyermekeink. Ezért az óvodában biztosítunk számukra egyéni és kiscsoportos lehetőséget arra, hogy ezek az idegrendszeri struktúrák felépüljenek, együttműködjenek, és könnyű iskolakezdést, a tanuláshoz való pozitív viszonyt alakítsanak ki gyermekeinkben.

Alapelvünk, hogy a gyermek egyedi, önálló személyiség, ennek megfelelően szükségletei, igényei, érdeklődése, fejlődésének üteme sajátos, személyiségéből fakadó. Célunk, hogy gyermekeink személyiségének kiteljesedését belső aktivitásból fakadó tevékenységigény motiválja. Igényeinek, szükségleteinek érdeklődésének kielégítéséhez keresse a tevékenykedés, a megismerés lehetőségeit, mely hosszútávon az igényes életvitel, a tudásvágy alakulását alapozza meg. Legyen nyitott az őt körülvevő világra, a körülötte élő gyermekek, felnőttek felé. Társaival törekedjenek a jó kapcsolat kialakítására, megtartására, fogadják el egymás különbözőségeit.

II. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Gyermekeink jelentős része nemzedékek óta halmozódó problémákat cipel a vállán. Mivel e probléma gyökereit megszüntetni mi nem tudjuk, törekszünk az abból adódó probléma mérséklésére.

Óvodánk nevelőtestületének korábbi és jelenlegi eredményei, szakmai felkészültsége, a folyamatos képzés-önképzés igénye, elhivatottsága, munkabírása garancia arra, hogy az intézményünkbe járó gyerekeknek nyugodt, biztonságos légkört teremtünk. Ezzel a tudattal fejlesztjük mindazon képességeiket, melyek alkalmassá teszik őket önmaguk, saját értékeik felismerésére, s azt próbálják meg úgy érvényesíteni, hogy azzal hozzátegyenek az őket körülvevő élet minőségéhez.

Ha mindez belülről jövő igényükké alakul, olyan emberekké válnak, akik keresik és megtalálják helyüket a világban, alkalmazkodni tudnak a folyton változó társadalmi igényekhez, elvárásokhoz, elfogadják másokat és elfogadják őket, egyszóval... **boldognak az életben.**

III. AZ ÓVODA CÉLJAI ÉS FELADATAI

Célunk a

- ☼ célzott, egyénre szabott, eltérő fejlődési ütemhez igazított mozgás- és percepciófejlesztéssel a képesség- és részképesség hiányosságok prevenciója, korrekciója
- ☼ nyelvtanilag helyes, igényes beszéd megalapozása szókincsük bővítésével, beszédszerveik és beszédképességük fejlesztésével a kiejtésben és
- ☼ önmaguk és társaik értékeinek, különbözőségeinek elfogadásával identitástudatuk és különbözőség tolerálásának megalapozása
- ☼ a hátrányos helyzetből, szociokulturális háttérből adódó esélyegyenlőtlenségek mérséklése, a hátrányok csökkentése
- ☼ a tehetséges gyermekek felismerése, esélyegyenlőségük biztosítása a differenciált fejlesztés lehetőségének megteremtésével

Az alapfeladatokon túl óvodánk **fő feladatának** tekinti - a 3-7 éves gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének (érési jellemzőik) szem előtt tartásával

- * az egészséges harmonikus személyiségfejlesztést, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakítását,
- * az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzését, az óvodai nevelési feltételek sajátos megszervezésével.

A jelzett területeken történő **fejlesztés értelmezésünk szerint:**

a gyermek érési folyamatához igazított, életkori sajátosságainak megfelelő, ahhoz messzemenően illeszkedő eszközökkel történő támasznyújtás, amely az éppen fejlődő szomatikus és pszichés funkciók kibontakoztatásához biztosít szociális és tárgyi környezetet.

Ebben meghatározó a 3-7 éves kor alapvető sajátossága: az érzelmi biztonság alapszükséglete, az érzelemvezérelt megismerés, az élmény fonalán haladó gondolkodás.

A testi-lelki szükségletek kielégítése a gyermekek alapvető joga, melyre programunk messzemenően törekszik.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4. Szokás- és normarendszer

- Kiscsoportban elsődleges, de a nagyobb csoportokban is kiemelt jelentőségű a megfelelő szokás, szabályrendszer kialakítása. Tisztaság igényének fejlesztése során fokozatosan érjük el, hogy a gyermek önmagával, ruházatával, sőt környezetével szemben is igényelje a rendet, a tisztaságot.
- a gondozási, testi nevelési és mozgás fejlesztési feladatok megfelelő ellátása, megvalósítása elősegíti a gyermek egészségének megóvását és megőrzését, a betegségek megelőzését. Minden gyermek orvosi- védőnői vizsgálata egy évben legalább kétszer történik. Figyelmet fordítunk a krónikus betegségekre, ezt az anamnézis lapon nyilvántartjuk
- Megalapozzuk a gyermekek igényét a rendszeres testmozgásra az egészséges életvitel kialakítása érdekében. Arra törekszünk, hogy gyermekeink minél több időt töltsenek a szabadban az időjárásnak megfelelően. A levegő, víz, napfény együttes hatása támogatja a gyermekek edzettségének szinten tartását.
- A játék a gyermek fejlődésében semmi mással nem helyettesíthető tevékenységi forma. Fontosnak tartjuk a szabad játék lehetőségeinek megteremtését, melynek során a gyermekek életkor

specifikus, és egyéni sajátosságokhoz is igazodó, támogató környezetben szabadon választhassanak a tevékenykedés lehetőségei közül. Az önálló tevékenységválasztás során próbálgatja, alkalmazza, kombinálja ismereteit, tapasztalatait, önkifejező, önérvényesítő törekvéseit, s a szervezett fejlesztéseken megtapasztaltakat. Ezáltal fejlődik önálló gondolkodása, ítéletalkotása, döntésképesége, felelősségtudata, kreativitása.

Óvodai nevelésünk messzemenően támaszkodik a családi nevelésre, törekszünk a szoros együttműködésre. Feladataink ennek érdekében:

- kiegyensúlyozott, nyugodt, belátásra képes, önálló döntéseket hozni tudó gyermekek nevelése,
- alapvető erkölcsi normák, tulajdonságok kialakítása, melyek szükségesek az együttéléshez.
- érzelmi biztonságot adó, derűs szeretetteljes légkörben, kiegészítve a családi nevelést.
- társas kapcsolataiban sikeresen működő gyermekek nevelése
- önmaguk és társaik értékeinek, különbözőségeinek elfogadásával identitástudatuk és az etnikai önazonosság tolerálásának megalapozása

5. Ünnepek

Ünnepeink tervezésekor-szervezésekor szem előtt tartjuk, hogy az emlékezetes legyen gyermekeink számára. A közös előkészületek során megtapasztalhatják az ünnepvárás örömét, az örömszerzést. A családi jellegű ünnepeink nyitottak, meghívjuk a szülőket is közös készülődésre, játéokra, ünnepelésre, szem előtt tartva a gyermekek életkori, egyéni sajátosságait, az átélt élmények érték közvetítő szerepét.

6. Az óvoda kapcsolata

A kapcsolattartás területén az óvoda legfontosabb feladata a kapcsolatépítés a szülőkkel.

Nyílt, őszinte, a gyermekek érdekeit szolgáló, kölcsönös bizalomra épülő párbeszéd, a konszenzusra törekvés elengedhetetlen feltétele ennek. Fontosnak tartjuk, hogy a szülők megismerjék az óvodában megvalósuló nevelőmunkát, pedagógiai célkitűzéseket, felmérjük igényeiket, elvárásait, s azokat a nevelőtestület szakmai célokká emelve megvalósítsa. E folyamat célja, hogy a szülők elkötelezetté váljanak az óvoda iránt, s a közös célok megvalósítását, ezáltal a nevelőmunkát, az intézmény működését támogassák. Ennek érdekében a már működő kapcsolattartási formák eredményességének vizsgálata, s új lehetőségek megvalósítása szükséges a szinten tartás és a minőség fejlesztése érdekében.

Törekszünk a hagyományos kapcsolattartási formákon felül más, kötetlenebb formákat is meghonosítani, vagy megújítani, s lehetőséget biztosítunk arra, hogy a szülő betekintést nyerhessen gyermeke óvodai foglalkoztatásába, mérésekbe, fejlesztésekbe, az ezekről készült pedagógiai dokumentációba.

Igyekszünk szakmai kapcsolatot fenntartani társintézményekkel a gyermekek fejlődése, a tapasztalat- és élményszerzési lehetőségek bővítése érdekében. Átadjuk a nálunk működő jó gyakorlatokat, lehetőséget biztosítunk pedagógus képzésben tanuló hallgatók szakmai gyakorlatára.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Pedagógiai Programunk kiemelt területe a mozgás-észlelés fejlesztése differenciált, játékos formában, az egyéni fejlődési ütemhez igazodva, hiszen ezek a gyermek természetes megnyilatkozási formái, általuk fejlődnek a cselekvő-gondolkodási, később a fogalmi-gondolkodási folyamatok, melyek meghatározzák a gyermek majdani iskolai sikerességét, a tanuláshoz fűződő a motivációt.

Ezért a gyermeki tevékenységeket képességszintek egymásra épülésére, integrációjára alapozva tervezzük, ebbe illesztjük bele az aktuális ismereteket. Végigvezetjük az fejlődési fokozatokon lépcsőről lépcsőre haladva, támaszt nyújtva ezzel a beépülés, automatizálódás, azaz a fejlődés folyamatában.

Ez a játék, a külső világ tevékeny megismerése, a vizuális nevelés, mozgás, zenei nevelés területein kizárólag gyermeki tevékenység formájában.

VI. A TEHETSÉGGONDOZÁS MEGALAPOZÁSÁNAK ELVEI ÉS DOKUMENTÁCIÓJA

A gyermekekkel kis csoportokban, szükség szerint egyénileg tevékenykedünk, így adottak a differenciált fejlesztés feltételei. Minden gyermekről egyéni fejlesztési naplót vezetünk, melyben rögzítjük az egyes fejlesztési helyzetben tapasztaltakat. Ennek alapján tervezik meg a pedagógusok a következő „lépcsőt”, mely előre viszi a gyermekeket, melyben kiteljesedhetnek kompetenciáik, és melyben megtapasztalhatják, hogy többféle megoldás, produktum is születhet ugyanabban a helyzetben. Lehetőség van a fejleszthető területek feltérképezésére, megerősítésére ugyanúgy, mint a kiemelkedő képességek továbbfejlesztésére, a kísérletezésre, kreativitás megalapozására.

VII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

Enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél.

Középsúlyosan értelmi fogyatékos gyermek

A sérülés általában már közvetlenül a szülés után vagy a kora gyermekkorban felismerhető. Óvodába lépéskor jellemző a bizonytalan nagymozgás, ügyetlen manipuláció, előfordulhatnak sztereotip mozgások, szobatisztaság kialakulatlan, beszédértés gyenge, sok esetben a kommunikáció súlyosan akadályozott. Sérült a figyelem, a motiváció, az emlékezet és a kitartás.

Feladataink

- az alapmozgások, manipuláció kialakítása, fejlesztése
- a minimális kontaktus, kooperációs készség, valamint a verbális és nonverbális kommunikáció fejlesztése
- a beszédindítás, beszédmegértés fejlesztése, aktív szókincs bővítése
- az adekvát játékhasználat elsajátíttatása, a kognitív funkciók fejlesztése

A fejlesztésben a kis lépések elvét alkalmazva, kiemelt szerepet kell szánni a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért, egyszerű verbális utasításnak, a zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek.

Beszéd-fogyatékos gyermek: nyelvfelődési és beszédzavarok óvodáskorban

A beszéd és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak rész-képesség-zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

Kiemelt feladataink

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása
- az értelmi fejlesztése
- a mozgás és észlelési funkciók fejlesztése
- a vizuomotoros koordinációs készség javítása
- az érzelmi élet fejlesztése
- speciális eszközök és módszerek alkalmazása

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi, érzékszervi, és a pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósul meg.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

- a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok előfordulása jellemző az érintett gyermekekre
- az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás, és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat,
- aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Feladataink

- a szakértői véleményben foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazása
- a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok megelőzése,
- az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készség megalapozása
- a szülők aktív bevonása a fejlesztésbe

Tagóvoda neve:	Pitypang
Címe:	1087 Budapest, Százados út 14.
Csoportok száma:	5
Pedagógiai programrész elnevezése:	Pitypang program

I. HELYZETKÉP Intézményünk bemutatása

Óvodánk a Józsefváros külső részén helyezkedik el. Közvetlen szomszédságban vagyunk a méltán híres Százados úti Művészteleppel, amit a századforduló elején építettek.

Épületünk 1958-ban épült bölcsödének, a Ruggyanta gyár, majd a Taurus Gumiipari Vállalat tulajdonaként. Az 1960-as évek elején két óvodai csoporttal kibővült, majd a bölcsőde mellett már négy óvodai csoport üzemelt, de 2001-től már csak óvodaként működünk.

Az óvoda jelenlegi épületében 2015. szeptember 1-től öt csoportos óvoda lettünk.

A pedagógiai programunkat figyelembe véve heterogén csoportokat alakítottunk ki, ahol a 3 éves-től a 7 éves korosztályig találhatók meg a gyerekek.

A kerületben egyedülállóan nagy, zöld udvarral rendelkezünk, ahol az uniós szabályoknak megfelelő játékok állnak a gyermekek rendelkezésére. A különböző felülettel fedett kertrészek lehetőséget kínálnak a változatos mozgásos tevékenységek, igények kielégítésére.

II. KÜLDETÉSNYILATKOZAT Gyermekképünk

Nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll, ezért tiszteletben tartjuk a gyermek alapvető szabadságát, jogait, mindenhez egyenlő hozzáférést, és az esetleges hátrányokból adódó felzárkózásra időt, helyet biztosítunk. Ennek feltétele a *differenciált fejlesztés*, melynek során figyelembe vesszük a gyermek életkorát, képességét és érdeklődését.

A bensőséges kapcsolatok kialakításával elősegítjük a közösségi élet fejlődését, mind a gyermekek, mind a felnőttek között, alakítva ezzel a szociális készségeiket. Hisszük, a gyermekben rejlő értékek kibontakozása csakis meghitt, szeretetteljes légkörben, a gyermek iránti tisztelettel és bizalommal jöhet létre.

III. AZ ÓVODA CÉLJAI ÉS FELADATAI

Testületünk mindig fontosnak tartotta a népi kultúra és a néphagyomány éltetését, megőrzését. Ennek eleget téve választottuk Nagy Jenőné "Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel" című pedagógiai programját, amely átfogja az óvodáskor teljes nevelő-fejlesztő munkáját.

A program egyik alappillére az érzelmekre épít, hangsúlyozva a gyermek esztétikai tevékenységét és alkotó készségének fejlesztését.

A másik alappillér a tevékenységek, a művészeti értékek, a kreatív gondolkodás hangsúlyozása, megerősítése.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Az óvodai **nevelés** keretét az **egészséges életmód**, az érzelmi, és szociális nevelés és a társas kapcsolatok adják. A **tevékenység** keretét, pedig a **népi hagyományaink**, népszokásaink. Ezek jelennek meg a játékokban, a mesékben, versekben, az énekes és dalos játékokban, a vizuális kultúrában és a mozgásos játékokban, az épület folyosóin, a csoportszobák berendezéseiben, kiegészítőiben, dekorációiban.

Az egészséges életmódra nevelés

A napi gondozási tevékenységek mellett nagy gondot fordítunk az egészségtudatos életvitel alakítására, ehhez hozzájárul az egészséges étkezés biztosítása, a mozgásigény kielégítése.

Óvoda életünkben fontos helyet foglal el környezetünk megismerése, megóvása és tudatos alakítása, mely megjelenésében is képviseli az esztétikus egyszerűségekre törekvést.

Természeti értékeink megbecsülése, valamint az annak változásaihoz kapcsolódó tevékenységek által részeseivé válunk világunk alakításának, fenntarthatóságának.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Néphagyomány éltető program

Az óvodai gyakorlat is azt mutatja, hogy a szülők körében újra megnőtt az érdeklődés a népi kultúra iránt, mert értékhozó funkcióját felismerték. A programunk részletesen kitér mindazon értékekre, amelyeket érdemes megőrizni, átmenteni a szellemi és tárgyi néprajzból.

A gyermekek magyarságtudata e tevékenységek által (néptánc, népi kismesterségek, népi hagyományok- és szokások) formálódik, alakul.

Hagyományaink egy része **az évszakokhoz, ünnepkörökhöz** kapcsolódik (*Farsang, Szt. György nap, Húsvét, Pünkösöd Márton nap, Advent, Mikulás, Karácsony, Betlehemezés*), másik része a **mindennapi életünkhöz** (*március 15-i ünnep, anyák napja, Pityang/gyermeknap, évszáró, születés- és névnapok, kirándulások*) kötődik.

Szeretnénk elérni azt, hogy a gyermekeink érezzék meg, az életben legfontosabb dolog a szeretet, az örömszerzés és az összetartozás. E tartós értékek ismeretében szeretnénk útnak engedni őket, hogy érezzék, tudják, hol van a helyük a világban, s e kincsek által ismerjék és szeressék meg szülőföldjüket.

"A népszokás a kultúra hagyományozódásának spontán formája. Egyszerre illemtan, erkölcsi kódex, közösségi viselkedésmód, költészet, művészet, mítosz és mágia." /Dömötör Tekla/

Együttműködés a családokkal

Óvodánk pedagógiai gyakorlata a családi nevelésre és pedagógusaink innovatív törekvéseire, módszertani szabadságára épít. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője.

Gyermekeink fejlődését nagy részben befolyásolja szociokulturális környezete és azok hatásai. Óvodapedagógusaink elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára.

Fontosnak tartjuk a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartást, együttműködést, a kommunikációt, a tapasztalatcserét. A programjainkba örömmel vonjuk be őket, melynek aktív részesei.

Mindennapok

Napirendünkre jellemző a rugalmasság és folyamatosság, így tudunk igazodni a különböző tevékenységekhez, a gyermekek egyéni szükségleteihez, a csoportok szokásaihoz. Ügyelünk arra, hogy a játékidő, és a tevékenységek közötti harmonikus arány megmaradjon.

Játékba ágyazva kínáljuk fel számukra az előre tervezett fejlesztő tevékenységeket (mozgás, énekzene, rajz, mintázás, kézimunka...) is.

A valódi tudás az, amire a gyermek maga jön rá, és cselekvésen keresztül sajátít el, amelyet képes alkalmazni képességei, készségei által.

Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át, és természetes kíváncsiságát kielégíthesse. Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.

Fontosnak tartjuk, hogy kihasználjuk a gyermekek **spontán** tevékenységeiben rejlő lehetőségeket, mivel a képességek tevékenységben fejleszthetők, a tevékenység, beszéd, gondolkodás egységével. A gyermekek képességei, adottságai mások, ezért fejlesztésük is differenciáltan történhet. Az integrált ismeretfeldolgozás azoknak a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekeknek kedvez, akik kevés ismeretekkel, élményekkel rendelkeznek.

Az óvodai komplex nevelés

A nevelési területek elméletileg differenciáltak, elkülönültek, a gyakorlatban azonban, a tárgyi koncentráció elvének megfelelően, egységet alkotnak.

Nevelési cél: a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetenciaézés kialakítása, fenntartása.

Az óvodapedagógus az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez segíti hozzá a gyermeket, a **tanulást támogató környezet megteremtésével, épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.** Megteremti annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, a művészeteken, az alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezhessen meg azokat az élményeket, amelyek megnyitják, és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére. Ebben az életkorban az igazi ismeret az, amit a gyermek önmaga szerez meg. Mindennek az alapja az, hogy a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer.

A tevékenységek ismétlésére, gyakorlására, kísérletezésekre – változatos módszerekkel, - lehetőséget adunk a gyermekeknek, sikerhez juttatva, ami újabb tevékenységekre ösztönzi.

A tehetséges gyermek képességeinek megfelelő, fokozott feladatadással motiváljuk az újabb és újabb problémamegoldásra, a többféle feladatmegoldás sikerélményének átélésére, megerősítésére.

Alapelvünk, hogy a gyermekek sok dicséretet, pozitív megerősítést kapjanak. Valljuk, hogy a gyermeket sohasem szabad megszegényíteni, hanem átsegítve a problémákon, vezessük rá a helyes megoldásra.

Ez a program befogad mindent, ami „csak tiszta forrásból” fakad, és nem idegen az életkortól, hogy a gyermekek a művészet sokszínű hatásával éljék át a vissza nem térő óvodás éveiket.

VI. A TEHETSÉGGONDOZÁS MEGALAPOZÁSÁNAK ELVEI ÉS DOKUMENTÁCIÓJA

Fontosnak tartjuk a tehetségnek és annak megjelenés formáinak felismerését, tehetséges gyermekek megismerési, alkotási és speciális szükségleteinek kielégítését, képességeinek továbbfejlesztését.

Óvodánkban a tehetséggondozás integrált formában - támogató légkör biztosításával- a csoportokban, differenciáló tevékenységek, játék közben történik, a csoport naplóban (nevelési terv, heti terv) és a fejlődést nyomon követő naplóban jelzettek alapján.

Hisszük, hogy a szülők tájékoztatásával, támogatásuk elnyerésével, a közös munkával hatékonyabban tudjuk megvalósítani tehetséggondozó feladatainkat, elképzeléseinket, és ha kell, segítünk a gyermek képességeinek leginkább megfelelő iskola kiválasztásában is.

VII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

Hallássérült gyermek

A súlyos fokban hallássérült – siket (1), és kevésbé súlyos vagy közepes fokban hallássérült – nagyothalló gyermek (2) hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértése nem, vagy csak részben képes.

Óvodai nevelésük központi feladata a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése, építve a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra.

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik.

1. Kiemelt feladataink a súlyos fokban hallássérült siket gyermekek esetén:

- a nyelvi kommunikáció rendszerében a hallás és a beszédértés fejlesztése
- a hangos beszéd aktív használatának fejlesztése
- a grafomotoros készségfejlesztés
- a diszfázia-prevenció
- kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése
- alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása
- az aktív nyelvhasználat építése
- a beszédértés, szókincs, szájról olvasási készség fejlesztés
- a beszédérthetőségének kialakítása, főleg a magánhangzók esetében

2. Nagyothalló gyermek

Az emberi beszéd, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálására képesek.

Beszédfejlődésük késve, általában spontán, esetenként csak speciális segítséggel indul meg.

- nyelvi kommunikáció megindítása, fejlesztése
- a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése
- beszédértés, szókincsfejlesztés
- beszédértés folyamatos javítása
- a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása
- szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő eszközrendszerek használata
- a családi szociális háttér bekapcsolása kommunikáció-fejlesztés rendszerébe

3. Hallásukat műtéti úton helyreállított hallássérült gyermek

Egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után fizikai értelemben közel ép hallás mérhető. Beszédértésük, hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonló a hallók beszédfejlődéséhez.

- beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazása
- lehetőség biztosítása az ép hallásúak környezetében történő fejlesztésre

Halmozottan fogyatékos hallássérült gyermek

A hallás különböző mértékű csökkenésén kívül még más fogyatékoság is súlyosbítja a fejlesztés lehetőségét (mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy a pszichés fejlődés zavara). Fejlesztésük

a szurdopedagógia és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival, egyéni fejlesztési tervalapján történik.

Tagóvoda neve: Százsorszép
Címe: 1086 Budapest, Szűz u. 2.
Csoportok száma: 6
Pedagógiai programrész elnevezése: Komplex Prevenció Óvodai Program

„ Soha nem szabad megengednünk, hogy valaki anélkül távozzék tőlünk,
 hogy boldogabb és jobbnak ne érezze magát „

(Teréz anya)

I. HELYZETKÉP

A Százsorszép Tagóvoda a Józsefváros szívében a Horváth Mihály téri templom mögött fekszik. A telken két épületben hat homogén csoportban (külön kis, középső, nagycsoportban) 130- 140 fő gyermeket nevelünk a mindennapok során. Az épületekhez nagy tágas óvodaudvar kapcsolódik, mely tele van lombos fákkal, bokrokkal. Hatalmas udvarunk lehetőséget teremt a gyermekek mozgásigényének sokirányú kielégítésére, fejlesztésre.

Csoportszobáink világosak, tágasak, esztétikusan berendezettek.

Az óvodánkba érkező gyermekek családi háttere sokszínűséget mutat. A gyermekek egy része olyan családokból érkezik, ahol a szülők elfoglaltak, egyre kevesebb idő jut a gyerekekkel való foglalkozásra, együttlétre.

Ezeknél, a gyerekeknél hangsúlyosabbá válnak az érzelmi és szociális szükségletek. Közös rendezvényeket, játékos délutánokat szervezünk ünnepek alkalmával, ahol lehetőség nyílik a gyermek-szülő kapcsolatának erősítésére.

A gyermekeink másik csoportja hátrányos helyzetű, ahol legfontosabb az óvó, védő, gondozó funkció.

Az intézménybe járó gyermekek gondozását, egész napos ellátását 14 elhivatott óvodapedagógus 2 pedagógiai asszisztens és 6 dajka végzi, a szülők elvárásainak megfelelően. Folyamatosan képezzük magunkat a módszertani kultúránk fejlesztése érdekében, hogy a gyermekek minél magasabb színvonalú nevelésben részesüljenek.

II. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Nevelőmunkánk célja: hogy tartalmas és örömteli óvodáséletet biztosítsunk gyermekeinknek, és a családokkal együttműködve, a családi nevelés kiegészítőjeként, a 3–7 éves gyermekekből, a világra rácsodálkozni tudó, harmonikus személyiséget neveljünk, és megalapozzuk a tanuláshoz szükséges készségek és képességek sokaságát.

Hitvallásunk, hogy minden gyermek számára olyan nyugodt és szeretetteljes légkört alakítsunk ki, ahol természetes az egymás tiszteletben tartása, elfogadása.

A gyermeki játék elsődlegességét, s a tevékenységeken keresztüli tanulás, tapasztalás fontosságát hangsúlyozzuk.

Pedagógiai elképzelésünket a helyi sajátosságokat figyelembe véve a Komplex Prevenció Óvodai Program adaptálásával valósítjuk meg, melyben hangsúlyozzuk a mozgás fontosságát, fejlesztést. Nevelésünk során építünk a gyermekek egyéni élményeire, de lehetőséget teremtünk arra, hogy a családokkal közösen, a családokat bevonva gazdagítsuk a gyermekek élményeit, tapasztala-

latait a mindennapi óvodai életben, a rendezvényeken, az ünnepekhez kapcsolódó játszódélutánokon, és a kirándulásokon.

III. AZ ÓVODA CÉLJAI ÉS FELADATAI

„ Amit hallok elfelejtem,
amit látok arra emlékszem,
amit csinálok azt tudom is ...” (egy keleti bölcs)

Kiemelt feladataink:

Környezeti nevelés

- Évek óta kiemelten foglalkozunk a környezeti neveléssel, a természet megismerésére, tiszteletére neveléssel, a környezetvédő magatartásformák és attitűd megalapozásával. Másodszor nyertük el a Zöld Óvoda címet.
- Csatlakoztunk a Magyar Madártani Egyesület Madárbarát Óvoda programjához, 2011-ben elnyertük a Madárbarát Óvoda címet – amire nagyon büszkék vagyunk. Madáretetőket, valamint itató és odúk kihelyezésével segítjük a madarak áttelelését.
- Évszakonkénti kirándulás a természetbe és kirándulásainkon csak azt vesszük fel, visszük magunkkal gyűjteményként, amit a természet elenged.
- Komposztálás.
- Nagycsoportos gyermekeink részére egy hetes Káptalanfüredi tábort szervezünk, óvodai életük feledhetetlen, záró élményeként.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI.

Egészséges életmódra nevelés

- Az egészséges életmódra nevelés óvodánk fő feladata, melynek kiemelt része a mozgásfejlesztés. A sokféle mozgáslehetőség, melyet a programunkban biztosítunk, kedvezően befolyásolja az egész szervezet fejlődését. A rendszeres örömmel végzett mozgással a gyereket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk és mintát adunk a szülőknek is. Alkalmanként a szülőkkel közös mozgásos programokat szervezünk (pl. egészségnap). Az egészséges életmódra nevelés során nagy figyelmet fordítunk az egészséges környezet és, az egészséges életmód szokásainak kialakítására, testi nevelésre, a gyermekek fokozott edzésére, a napi rendszeres testmozgásra.
- Az egészséges táplálkozás érdekében gyakran készítenek a gyerekek gyümölcs és zöldsálatákat, gyümölcslevet préselnek, magvakat, csírákat, szárított gyümölcsöt kóstolnak.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Hagyományörzés

- Az óvodánkban kialakult hagyományok őrzését, ápolását fontosnak tartjuk. Elsődleges célunk, hogy a gyermekeknek örömet szerezzünk, az ünneppel, ünnepélyekkel. A hétköznapi egyhangúságát megtörjük, hogy a közösen átélt élmények kellemes emlékként maradjanak meg a gyermekek emlékezetében.
- Hagyományaink erősítik gyermekeink szocializációját, viselkedéskultúráját, pozitív attitűdjét, formálják közösségi érzelmeiket.

- Hagymányos nemzeti és gyermeki ünnepeink mellett, megünnepeljük jeles és zöld napokat (pl: az Állatok világnapját, , a Víz világnapját, a Föld napját, Madarak és fák napját)

VI. A TEHETSÉGGONDOZÁS MEGALAPOZÁSÁNAK ELVEI ÉS DOKUMENTÁCIÓJA

Fontosnak tartjuk a tehetségnek és annak megjelenés formáinak felismerését, a tehetséges gyermekek megismerési, alkotási és speciális szükségleteinek kielégítését, képességeinek továbbfejlesztését.

Óvodánkban a tehetséggondozás integrált formában - támogató légkör biztosításával- a csoportokban, differenciáló tevékenységek, játék közben történik, a csoport naplóban (nevelési terv, heti terv) és a fejlődést nyomon követő naplóban jelzettek alapján.

Hisszük, hogy a szülők tájékoztatásával, támogatásuk elnyerésével, a közös munkával hatékonyabban tudjuk megvalósítani tehetséggondozó feladatainkat, elképzeléseinket, és ha kell, segítünk a gyermek képességeinek leginkább megfelelő iskola kiválasztásában is.

VII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

Alapító okiratunknak megfelelően vállaljuk a különleges bánásmódot igénylő érzékszervi fogyatékos (nagyothalló) vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését is.

1. Hallássérült gyermek

A súlyos fokban hallássérült – siket (1), és kevésbé súlyos vagy közepes fokban hallássérült – nagyothalló gyermek (2) hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértése nem, vagy csak részben képes.

Óvodai nevelésük központi feladata a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése, építve a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra.

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik.

1.2. Kiemelt feladataink a súlyos fokban hallássérült siket gyermekek esetén:

- a nyelvi kommunikáció rendszerében a hallás és a beszédértés fejlesztése
- a hangos beszéd aktív használatának fejlesztése
- a grafomotoros készségfejlesztés
- a diszfázia-prevenció
- kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése
- alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása
- az aktív nyelvhasználat építése
- a beszédértés, szókincs, szájról olvasási készség fejlesztés
- a beszédérthetőségének kialakítása, főleg a magánhangzók esetében

1.3. Nagyothalló gyermek

Az emberi beszéd, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálására képesek.

Beszédfejlődésük késve, általában spontán, esetenként csak speciális segítséggel indul meg.

- nyelvi kommunikáció megindítása, fejlesztése

- a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése
- beszédértés, szókincsfejlesztés
- beszédértés folyamatos javítása
- a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása
- szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő eszközrendszerek használata
- a családi szociális háttér bekapcsolása kommunikáció-fejlesztés rendszerébe

1.4. Hallásukat műtéti úton helyreállított hallássérült gyermek

Egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után fizikai értelemben közel ép hallás mérhető. Beszédértésük, hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonló a hallók beszédfejlődéséhez.

- beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazása
- lehetőség biztosítása az ép hallásúak környezetében történő fejlesztésre

Halmozottan fogyatékos hallássérült gyermek

A hallás különböző mértékű csökkenésén kívül még más fogyatékoság is súlyosbítja a fejlesztés lehetőségét (mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy a pszichés fejlődés zavara). Fejlesztésük a szurdopedagógia és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációjával, egyéni fejlesztési terv alapján történik.

2. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartászabályozás zavarral) küzdő gyermek

- a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önrányítás képességeinek fejlődését nehezítő –részképesség-zavarok, vagy azok előfordulása jellemző az érintett gyermekekre
- az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás, és a kivárási okozta feszültségeket, a váratlan zajokat,
- aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Feladataink

- a szakértői véleményben foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazása
- a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok megelőzése,
- az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készség megalapozása
- a szülők aktív bevonása a fejlesztésbe

Tagóvoda neve: Szivárvány
Címe: Budapest 1083.
Csoportok száma: 4
Pedagógiai programrész elnevezése: Epochális rendszerű pedagógiai program

I. HELYZETKÉP

Óvodánk a Napraforgó Egyesített Óvoda egyik négy csoportos tagintézménye. Megközelíthető a hármaskorú Klinika megállójától, vagy a 9-es autóbusszal a Koszorú utcai megállótól.

Csoportszobáink esztétikusak, jól felszereltek. Udvaraink, bár nem nagyok, sokféle mozgásos tevékenység feltételeit biztosítják. Gumitéglá burkolatuk ideális lehetőséget adnak minden évszakban a szabadtéri játékokhoz. Szerencsésnek mondhatjuk magunkat, hiszen az óvoda közelében található a kerület tüdejeként ismert Fűvészkert és a szomszédságában működő dísznövény és faskola (Silvanus). Az Orczy kert minden évszakban lehetőséget nyújt megfigyelésekre, tapasztalatszerzésekre, sétákra.

A több, mint 100 éves épületben 4 csoportnyi gyermekkel működünk. Évente kb. 90 fő óvodáskorú gyermeket látunk el. Az engedélyezett gyermek létszám: 104 fő.

Óvodánkban 8 óvodapedagógus és 1 fejlesztőpedagógus dolgozik, a közvetlen nevelőmunkát 1 pedagógiai asszisztens és 4 szakképzett, kedves, odafigyelő dadus néni segíti. Óvodai csoportjaink vegyes összetételűek, így különböző életkorú gyerekeket nevelünk együtt.

Pedagógusaink jól képzettek rendelkeznek különböző tanfolyamokon megszerzett tanúsítványokkal (AYRES, Sindelar, kooperatív, inkluzív pedagógiai módszerek, kompetencia alapú szemléletmód, fejlesztőpedagógia).

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek jól érezzék magukat, ehhez stabil szokásrendszert alakítunk ki. Folyamatosan jó kapcsolatra törekszünk a szülőkkel: nyitottak vagyunk. A szülők bármikor betekintést nyerhetnek óvodánk életébe. Óvodai nevelésünk családias, érzelmi biztonságot nyújtó, élményekben, tapasztalatokban és tevékenységekben gazdag. A gyermek egyéni sajátosságait, kiemelten a sajátos nevelési igényű, valamint hátrányos helyzetű és tehetséges gyermekek igényeit messzemenően szem előtt tartjuk.

Az epochális/szakaszos/ rendszerű óvodai nevelési programot választottuk helyi programunknak, melynek lényege, hogy az ismereteket nem tagoljuk szét, a matematika és környezetismereti ciklusok 3-4 hetente váltják egymást. Naponta biztosítjuk az ábrázolás feltételeit, a gyertyagyújtást követően verset vagy mesét hallgathatnak, ének–zene tevékenységben vehetnek részt a gyerekek. A mozgásfejlesztésre, az egészséges életmód alakítására is nagy hangsúlyt fektetünk.

II. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Minden gyermek maga a csoda, mással nem helyettesíthető, egyedi. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, szeretetteljes és befogadó, mely a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára a magas színvonalú és szeretetteljes nevelést, törekedve hátrányainak csökkentésére, ugyanakkor nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A Szivárvány Tagóvoda minden kisgyermek és felnőtt számára biztonságos, esztétikus, derűs, harmóniát nyújtó intézmény. Mi, az intézményben dolgozó felnőttek közös értékrend mentén alakítjuk ki pedagógiai tevékenységrendszerünket, a tárgyi környezetet, amely biztosítja a gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Óvodánkban a gyermekek érdeke mindenek felett áll.

- * A gyermeket, mint fejlődő személyiséget- szeretetteljes gondoskodás, és különleges védelem illeti meg.
- * Nevelési gyakorlatunk, és annak teljes eszközrendszere a gyermek emberi méltóságát, jogainak biztosítását szem előtt tartja.
- * Fontosnak tartjuk a gyermekközpontú nyugodt, otthonos légkör megteremtését.
- * Érvényesítjük a gyermek mindenek felett álló érdekét.
- * Pedagógiai módszereink a gyermeki személyiséghez igazodnak, gondoskodva a szükségletek kielégítéséről.

III. AZ ÓVODA CÉLJAI FELADATAI

Pedagógiai célunk - az óvodai nevelés alapelveihez igazodva- az, hogy óvodásaink sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a hátrányok csökkentését elősegítsük, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Kreatív, megfelelő önértékelő képességgel és reális önbizalommal bíró gyermekeket neveljünk, akik rendelkeznek olyan készségekkel, képességekkel, személyiségjegyekkel, amelyek alkalmassá teszik őket az iskolai élet megkezdésére. Közös céljaink megvalósítása érdekében számítunk a szülők aktív együttműködésére is.

Óvodai nevelésünk **feladata** az óvodáskorú gyermek testi és leli szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

Az egészséges életmód alakítása

- * A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, egészségfejlesztő mozgásigényének kielégítése.
- * A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- * A gyermekek testi képességének fejlesztése.
- * A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- * Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- * A gyermek fejlődéséhez, és fejlesztéséhez szükséges egészséges, és biztonságos környezet biztosítása.
- * A környezet védelméhez, és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- * Hiteles, követésre méltó, modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása (pl. személyi és környezet higiénia, pozitív személyiségjegyek, egészséges életvitel, kulturált beszéd és viselkedés stílus, stb.).

Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

- * A közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása.
- * A gyermek erkölcsi tulajdonságainak megalapozása (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség).

- * A gyermek akaratának megalapozása (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának).
- * A szokás- és normarendszerének megalapozása: a szokások gyakorlásához szükséges tevékenységi és értékelési rendszer, interakciós kultúra biztosítása elengedhetetlen feltétel az értékrend megalapozása érdekében.

Az anyanyelv, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk.

- * A gyermekek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítjuk a gyermeknek a változatos tevékenységet, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő társadalmi környezetről.
- * Az érzelmi alapigények biztosításával – biztonságérzet, szeretetérzet, védettségérzet – segítjük a gyermekeket abban, hogy érzésüket, gondolataikat szóban, mozgással vagy képi eszközökkel szabadon kifejezhessék.
- * Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezetet biztosítunk.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

7. Szokás- és normarendszer

A gyermek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

Az óvodai élet, a nevelés keretét a napirend adja. A jól szervezett, de rugalmas keret a gyerekek kiegyensúlyozott életritmusának, biztonságérzetének a záloga. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot jelentenek a gyerekeknek.

A napirend kialakításánál a következőkre figyelünk:

- * Igazodjon a 3-7 éves korosztály életkori sajátosságaihoz, egyéni szükségleteihez, tekintettel a helyi szokásokra, igényekre.
- * Igazodjon a különböző tevékenységekhez-, alakuljanak ki a tevékenységek közötti harmonikus arányok.
- * Növekedjen a játékidő – a játék kitüntetett szerepét hangsúlyozzuk.
- * Megfelelő keretet adjon az epochális tanulási rendszernek.

8. Ünnepek

Gyermekeinkkel közösen megünnepeljük a Mikulás-, húsvét ünnepét, mókás programot szervezünk farsangra, gyermeknapra, felköszöntjük az születésnapjukat ünneplőket, anyák napján az édesanyákat, mamákat, és év végén elbúcsúztatjuk a ballagó nagycsoportosokat. Megemlékezünk nemzeti ünnepünkön március 15.-éről, minden csoportban az életkori és fejlettségi szintnek megfelelően, és a környezet-, és természetvédelem jeles napjairól.

Mindezek erősítik az együvé tartozás érzésének kialakulását, a gyerekek, a csoportok átélhetik az alkalomra, ünnepre való készülődés izgalmát.

9. Az óvoda kapcsolata

Óvodásaink egy része a környező iskolákba iratkozik be. Szoros kapcsolatot ápolunk a Német utcai iskolával, ahova minden évben ellátogatunk nagycsoportosainkkal. Itt matematika, testnevelés órákon vehetünk részt. a Vasas Művelődési házban a Molnár Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola diákjai előadásainak vagyunk állandó vendégei. A Losonci Téri iskola Ovis olimpiáján rendszeresen részt veszünk, többször értünk el szép helyezéseket.

Óvodánkon belül évente 3-4 alkalommal hívunk meg színvonalas előadóművészeket, kedvenceink a Portéka Színpad, és Mikola Péter.

Minden év elején külön programokat hirdetünk meg. A gyermekek és a szülők a pedagógusok javaslatára, az alábbi foglalkozások közül választhatnak: kézműves foglalkozás, gyermektánc, játékos ismerkedés az angol nyelvvel. Igény szerint katolikus és református hitoktatásra adunk lehetőséget. Minden hónapban játszódélutánra, kézműves foglalkozásra invitáljuk a szülőket, testvéreket.

Gyakran sétálunk, fő úti célunk a Fűvészkert, Orczy- kert, a Silvanus faiskola, a környező játszótérek. Minden lehetőséget megragadunk, hogy még több élménnyel gazdagíthassuk gyermekeinket. (színházlátogatás, tűzoltóság látogatása, rendőrnapon, és egyéb kerületben szervezett aktuális rendezvényeken)

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

* A párhuzamosan zajló tevékenységek közül a **játék** az alaptevékenység. A tevékenységben megvalósuló tanulás szervezése, a tanulás maga nem zavarhatja az elmélyülten játszókat, de a játszóknak sem zavarhatja a nyugodt tanulást. Minden gyerek azt a tevékenységet végzi háborítatlanul, amelyet önként, önmaga választott.

Együtt játszás a gyerekekkel: az óvodapedagógus irányító, segítő, ötletadó szerepe mindig a játszóknak igényeihez igazodik. Személyét a tudatosan megengedő, elfogadó, biztonságot és bizalmat adó, segítő, támogató jelenlét - pedagógiai optimizmus jellemzi. A gyermekek szabad játékába csak szükséges esetekben avatkozunk bele (pl. veszélyessé váló agresszív játék).

* A **tanulási** tevékenység szervezése epochákban történik - környezetismeret, környezetvédelem, munka, illem és matematikai jellegű tapasztalatszerzés epochák vannak, melyek helyét és idejét a tanévben az aktualitás (pl. évszak) határozza meg.

* A **verseléssel-, meséléssel** célunk a gyermekek érzelmi, etikai fejlődésének biztosítása, a pozitív személyiségjegyek megalapozása. Érthető, kifejező, hatásos és meggyőző beszédkészség kialakítása. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermekeknek érzéki-érzelmi élményeket adnak.

* Az **ének, a zene** fontos szerepet tölt be életünkben. Nélküle sivárabb, egyhangúbb, szürkébb lenne a világ. A dal, a zene nemcsak megszépíti, megszínesíti a hétköznapokat, hanem lehetőséget is ad az érzelmek intenzív kiélésére, olyanra, amilyenre a hétköznapokban nincs lehetőség. A zene fogékonnyá tesz a „szép” befogadására, ösztönöz a „szép” létrehozására.

* Az **ábrázolás**, a rajzolás, festés, mintázás, kézi munka az önmegvalósítás, önkifejezés eszköze. Célunk a gyermeki alkotó – alakító tevékenység feltételeinek megteremtése. A gyermek ízlésének, alkotó- befogadó képességének, fantáziájának, kreativitásának kibontakoztatása.

* A **mozgásos** játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a

helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

* A **munka** – mint közösségért végzett tevékenység – segíti a társas kapcsolatok, a felelősségérzet alakítását, mások munkájának megbecsülését, ezáltal az erkölcsi tulajdonságok fejlesztését.

VI. A TEHETSÉGGONDOZÁS MEGALAPOZÁSÁNAK ELVEI ÉS DOKUMENTÁCIÓJA

Kiemelkedően tehetségesnek azt a gyermeket tekintjük, aki egy adott területen sokkal többet képes teljesíteni az életkorának megfelelő átlagnál, aki viszonylag kevés segítséggel nagyon gyorsan tud előrehaladni, fejlődni az adott területen.

A tehetség a legkritább esetben tud önmagától utat törni, fejlődni, ehhez az kell, hogy a szülő, a pedagógus, hogy felismerje, megadja a gyorsabb haladáshoz, az intenzívebb fejlődéshez szükséges többletsegítséget.

A tehetség három legfontosabb összetevője: képességek, kreativitás, motiváció.

Érzelmi biztonságban, inger gazdag környezetben a szabad játék és a korai tanulás feltételeit biztosítjuk.

Az érdeklődésüknek megfelelő speciális területeken való elmélyüléshez biztosítjuk a feltételeket. A családdal együttműködve különös gondot fordítunk arra, hogy szocializációjukat segítsük, hiszen a társak, a környezet elismerése elősegítik a tehetség kibontakozását.

VII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja és a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve határozza meg az óvoda feladatát e területen.

Enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél.

Középsúlyosan értelmi fogyatékos gyermek

A sérülés általában már közvetlenül a szülés után vagy a kora gyermekkorban felismerhető. Óvodába lépéskor jellemző a bizonytalan nagymozgás, ügyetlen manipuláció, előfordulhatnak sztereotip mozgások, szobatisztaság kialakulatlan, beszédértés gyenge, sok esetben a kommunikáció súlyosan akadályozott. Sérült a figyelem, a motiváció, az emlékezet és a kitartás.

Feladataink

- az alapmozgások, manipuláció kialakítása, fejlesztése
- a minimális kontaktus, kooperációs készség, valamint a verbális és nonverbális kommunikáció fejlesztése
- a beszédindítás, beszédmegértés fejlesztése, aktív szókinés bővítése
- az adekvát játékhasználat elsajátíttatása, a kognitív funkciók fejlesztése

A fejlesztésben a kis lépések elvét alkalmazva, kiemelt szerepet kell szánni a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért, egyszerű verbális utasításnak, a zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek.

Beszéd fogyatékos gyermek

_Nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban

A beszéd és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképesség-zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

Kiemelt feladataink

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása
- az értelmi fejlesztése
- a mozgás és észlelési funkciók fejlesztése
- a vizuomotoros koordinációs készség javítása
- az érzelmi élet fejlesztése
- speciális eszközök és módszerek alkalmazása

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi, érzékszervi, és a pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósul meg.

Tagóvoda neve:	TÁ-TI-KA
Címe:	1088 Budapest, Rákó-
Csoportok száma:	5 csoport
Pedagógiai programrész elnevezése:	A zene személyiségfejlesztő hatása

I. HELYZETKÉP

Óvodánk a Palotanegyedben, az Astoriához közel, a Szlovák kultúra épületének belső udvarán található. Az épületben két szinten 5 foglalkoztató terem került kialakításra, melyben 126 gyermek elhelyezésére van lehetőség.

Az intézmény állaga a felújításoknak és a rendszeres karbantartásoknak köszönhetően jó. A játszóudvar alapterülete a gyermekek létszámához viszonyítva kicsi, és kevés a zöld terület. Az udvaron esztétikus, fából készült mászókákat telepítettünk, illetve folyamatosan vásárolunk új eszközöket és ültetünk árnyékot adó fákat.

Az óvoda épülete, udvara, berendezései szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, biztosítva egészségük megőrzését és fejlődését.

Az intézményben a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára. Az öt csoportban 10 főiskolát végzett óvodapedagógus, 5 dajka – valamennyien rendelkeznek OKJ végzettséggel,– valamint két pedagógiai asszisztens és egy fejlesztőpedagógus tevékenykedik.

A nevelőtestületre jellemző a nyitottság, a szakmai megújulásra való törekvés, és az önképzés igénye. Óvodapedagógusaink közül 5 fő elkészítette és beadta portfólióját, ezáltal a P/1 kategóriából a P/2 kategóriába kerültek.

A különböző tevékenységekhez szükséges felszerelésekre, fejlesztő eszközökre, tornaszerek beszerzésére, szakkönyvek vásárlására sokat fordítunk a költségvetésnek, a különböző pályázatokon nyert pénzeknek és a szülők segítségének köszönhetően.

Nevelőmunkát segítő eszközállományunk jellemzői:

- megfelelő méretűek,
- környezetbarát anyagból készültek
- nem balesetveszélyesek,
- fejlesszük a gyermekek testi, értelmi képességeit, esztétikai érzékét, fantáziáját,
- több tevékenységre ösztönző legyen.

II. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Fontosnak tartjuk a *szabad játék* kibontakozását, ami átfogó módon fejleszti a gyermeki személyiséget. Általa ismerkedik a környezetével, tapasztalatokat szerez, bővül az ismerete, formálódik magatartása, illetve a közösségi életében alakul a társakhoz való viszonya.

Óvodánkban továbbra is a *gyermekközpontú nevelést* folytatjuk. Önállóan gondolkodó, kreatív, érzelmileg kiegyensúlyozott, életkedvvel teli, felszabadult gyerekeket nevelünk, személyiségük, egyéniségük, és jogaik tiszteletben tartása mellett.

Nevelésünk biztosítja a gyermekek számára az iskolába lépéshez szükséges készségek és képességek megszerzését, miközben személyiségük szabadon kibontakozhat. Így szűkebb és tágabb környezetükben képesek lesznek boldogulni, mivel alkalmazható tudásra tesznek szert.

Szakmailag felkészült óvodapedagógusok foglalkoznak a gyerekekkel, akikre jellemző az önképzés és a továbbképzés igénye, illetve a szaktudás átadására való törekvés.

A változatos műveltségtartalmak átadását mindennapi beszélgetéssel, énekléssel, mesével, verssel, művészeti élmények nyújtásával kívánjuk elérni.

Biztosítjuk a gyermekek spontán mozgásigényének kielégítését, emellett a tudatos mozgásfejlesztésen belül a nagy- és finommotorikus mozgások gyakorlását. A zenei képességek közül az egyenletes löktetést, a ritmus kiemelést, a dinamikai ellentétpárok, valamint a térformák fejlesztését változatos formában.

A pedagógiai munka színvonalának *korszerűsítése* miatt a szakmai kihívások teljesítése érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük az eredményeket és új pedagógiai módszereket alkalmazunk az innováció jegyében.

Pedagógusaink a gyermekek számára *élményekben gazdag programokat* szerveznek. Buszos kirándulásokon ismerkednek a természeti és társadalmi környezettel (almaszüret, Vadaspark), báb-színház-és múzeumlátogatáson vesznek részt. Nyáron a nagyobbak Magyarkúton, az erdei óvodában tölthetnek el közel egy hetet óvónőjükkel.

Törekszünk arra, hogy nevelési gyakorlatunk tükrözze, illetve partnereink számára közvetítse a pedagógiai programban megfogalmazott értékeinket.

A *családdal* együttműködve olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik bizalommal és szeretettel fordulnak társaik és a felnőttek felé, toleránsak egymással valamint elfogadják egymás különbözőségét.

Helyi sajátosságainkhoz alkalmazkodva igyekszünk minél színesebbé tenni óvodánk profilját.

III. AZ ÓVODA CÉLJAI ÉS FELADATAI

Fontosnak tartjuk a *családi nevelés* folytatását, kiegészítését és a gyermekek komplex nevelését, mindezt érzelmileg biztonságot nyújtó, kiegyensúlyozott légkörű, esztétikus környezetben.

Hangsúlyozzuk a *komplex esztétikai nevelés* keretein belül a zenei nevelés, a ritmikus, harmonikus mozgás fejlődését.

Az élményt nyújtó közös zenei tevékenységek során a gyermekek fedezzék fel a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét és harmóniáját, illetve a közös éneklés örömét.

Valósuljon meg a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, ízlésének formálása, a szépérzékük kialakulásának segítése, az életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelő művészeti értékek közvetítése.

Érvényesítjük a *kooperatív tanulás* technikáit a multikulturális nevelés során, ezáltal valósítjuk meg a valódi inkluzív rendszer működését.

Feladat:

A gyermekek fejlettségi szintjüknek megfelelő spontán és szervezett formában élményt nyújtó *zenei anyag* elsajátítása, melyet más tevékenység során is alkalmazhatnak.

Az igényesen válogatott énekes népi játékok és a művészeti alkotások nagy szerepet játszanak a gyermekek zenei képességének és kreativitásuk fejlődésében.

A *komplex zenei képességek* fejlesztése, az éneklő kedv fokozása, egy adott téma színesítése, gazdagítása a hozzá kapcsolódó zenei anyaggal.

A nap folyamán az éneklési készség fejlesztése a helyes artikuláció, a légzéstechnika, a mozgás és a dal ritmusának harmóniájával, illetve az anyanyelvi és a zenei nevelés összefüggései során.

A harmonikus gyermeki személyiségnek igénye a társas együttlét, melyben a dalos játékok, az együttmozgások érzelmileg gazdagítják, feloldják, felszabadítják, feltöltik a gyermekeket.

Érvényesül az óvónő *modellszerepe* a példamutatás által, illetve több pedagógus közös éneklésével.

A *kooperatív módszer* során a hatékonyság és az eredményesség mellett lehetőség kihasználása az egyéni tehetségek felfedezésére és kibontakoztatására.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

1. Szokás- és normarendszer

Tervezése és értékelése a közös részben megfogalmazottakkal megegyezően történik és a nevelési év kezdetétől a végéig /szeptember 01-augusztus 31-ig/ tart óvodánkban.

A *napirend* kialakításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, szükségleteit, a játék kitüntetett szerepét a 3-7 éves gyermekek életében. Törekszünk arra, hogy minél több időt tudjanak megszakítás nélkül játszani.

A *hetirendben* megjelennek az OAP által javasolt mindennapi tevékenységek /mozgás, mesélés-verselés, külső világ tevékeny megismerése, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka/, valamint kiemelt nevelési területünk témái is megtalálhatóak a komplex tevékenység során.

Előtérbe helyezzük a tanulás lehetséges formáinak és módszereinek változatos alkalmazását a tevékenységek, a foglalkozások során.

2. Ünnepek

Az ünnepek, megemlékezések, jeles napok megszervezésének kialakult hagyományai vannak óvodánkban. Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda az együttműködés során tisztázza a szülővel, hogy melyik ünnep, hagyomány mikor és milyen mélységben illeti meg a szülői házat/pl.: karácsony/. Úgy tervezzük és valósítjuk meg ezeket, hogy azok tartalma minden esetben értéket közvetítsen a gyermekek és a szülők felé egyaránt.

Nyitott és zárt ünnepeinket a szülői igényekhez igazodva alakítottuk ki.

3. Az óvoda kapcsolata

Az intézményi programban említett kapcsolattartási formákon kívül, -a kiemelt területünknek megfelelően törekszünk a helyi sajátosságok adta *kulturális lehetőségek* hatékonyabb kihasználására pl.: Opera és koncert látogatás, Magyar Rádió Hangszervárás sorozata, vendégművészek meghívása, hangszerek bemutatása.

A *társintézményekkel* tartjuk a kapcsolatot az év folyamán. Az együttműködéssel a bölcsőde-óvoda-iskola átmenetet igyekszünk megkönnyíteni, amely a tapasztalatcserékben, nyílt napokon, szülői fórumokon nyilvánul meg.

Pedagógiai szakszolgálat részéről pszichológus segíti munkánkat, konzultálunk a problémás helyzetéről, illetve tanácsokkal lát el bennünket.

A logopédus heti rendszerességgel foglalkozik az általa kiszűrt beszédhibás gyerekekkel.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Fontosnak tartjuk a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezését, bővítését a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben történő gyakorlását, másrészt az értelmi képességek és az alkotóképesség fejlesztését.

Az óvodai nevelés területein feladatunk a tanulást *segítő környezet* megteremtése, a gyermekek előzetes tudásának aktiválása pl.: kooperatív tanulással.

Építünk a gyermek cselekvő aktivitására, a tapasztalatcserére, biztosítjuk a felfedezés és kísérletezés lehetőségét, fejlesztjük kreativitásukat, és problémamegoldó képességüket.

Törekszünk a *komplex esztétikai nevelés* megvalósítására. Építünk a természeti és társadalmi környezetből kiinduló esztétikai hatásokra, a foglalkozások során bemutatott és átélt esztétikai élményekre, melyek formálják a gyermekek ízlésvilágát.

Az esztétikai nevelés óvodánkban *komplex hatásrendszer* /anyanyelvi, vizuális nevelés, mese-vers, mozgás, ének-zene/, amely által életkoruknak megfelelő esztétikai élményben és alkotás örömeiben részesülnek.

Igyekszünk a tervezett anyagot minél több szempontból feldolgozni, hogy a gyerekek sokoldalú tapasztalatot, ismeretet szerezzenek, illetve a komplexitás lehetőségével a tevékenységek közötti folyamatosságot biztosítsuk. Zenei nevelés témái szorosan kapcsolódnak a külső világ tevékeny megismeréséhez, a mese-vers, és a rajzolás, festés, kézimunka egységéhez.

Valljuk, hogy az általunk nevelt gyermekek kreatívak, cselekvésre és szabad önkifejezésre képesek lesznek, színesítve, fejlesztve ez által személyiségüket.

VI. A TEHETSÉGGONDOZÁS MEGALAPOZÁSÁNAK ELVEI ÉS DOKUMENTÁCIÓJA

Fontosnak tartjuk a tehetségnek és megjelenés formáinak felismerését, a tehetséges gyermekek megismerési, alkotási és speciális szükségleteinek kielégítését, képességeinek továbbfejlesztését.

Óvodánkban a tehetséggondozás támogató légkör biztosításával folyik, és a csoportban a differenciáló tevékenység játék közben történik. Az egyéni fejlődést nyomon követjük, és rögzítjük a fejlesztési naplóban. A nap folyamán lehetőségük van a különböző tárgyak használatára, és a kísérletezésre pl.: hangszerek, vizuális és mozgásos eszközök kipróbálása.

A szülők tájékoztatásával, támogatásuk elnyerésével, a közös munkával hatékonyabban tudjuk megvalósítani tehetséggondozó feladatainkat, illetve szükség szerint segítünk a gyermek képességeinek leginkább megfelelő iskola kiválasztásában is.

Az óvoda pedagógiai hitvallása, hogy óvodás-korban a gyermekek alapképességeit kell fejleszteni, melyre az iskola majd építeni tud. Ennek értelmében a zenei nevelést, a nagymozgást, a kézügyesség fejlesztést, a kreativitás, és a problémamegoldó gondolkodás kialakulását segítik. A kooperatív tanulás módszerével biztosítják az inkluzív (sokszínűségekre építő, befogadó) nevelési-oktatási környezetet, hogy a kulturális és közösségi sajátosságok értékékként jelennek meg a gyermekek személyiségében.	Anyanyelvi, és a zenei nevelés fejlesztése. Idegen nyelv tanulásához szoktatás. A multikulturális szemlélet (elkülönülő kultúrák együttélése), melynek segítségével a különbözőség egyenjogúsítása valósulhat meg. Tehetséggondozás, és az esélyegyenlőség segítése.

VII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

- a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önrányítás képességeinek fejlődését nehezítő –részképesség-zavarok, vagy azok előfordulása jellemző az érintett gyermekekre

- az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás, és a kivárási okozta feszültségeket, a váratlan zajokat,
- aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Feladataink

- a szakértői véleményben foglaltakra alapozva a részkepeség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazása
- a teljesítménykudarokra épülő másodlagos zavarok megelőzése,
- az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készség megalapozása
- a szülők aktív bevonása a fejlesztésbe

Mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott gyermek)

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszerv-rendszer veleszületett vagy szerzett károsodása (sérülés vagy hiány) következtében, vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn. Ennek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A személyiségfejlesztése, nevelése átmenetileg vagy tartósan speciális feltételeket, eljárásokat igényel. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

Kiemelt feladataink

- Mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése.
- Egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása.
- A tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismerése.
- Életkornak megfelelő tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása.
- A megtanult mozgások alkalmazására nevelés.
- A gyermek állapotához igazodó mozgás és élettér biztosítása (akadálymentesítés, lejtő, kapaszkodó).
- Az egészségügyi, és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs és terápiás feladatokat, valamint a mozgásnevelés beépítése az óvodai foglalkozásokba.
- Az elsajátított mozgásminták rögzítése az egész nap folyamán.

A mozgáskorlátozott gyermekek fejlesztését, nevelését a speciális szempontok figyelembevételével az óvodai nevelés valamennyi területén alkalmazzuk:

Mozgásfejlesztés:

- Tartás és mozgási funkciók segítése.
- Hely és helyzetváltoztatás segítése.
- Manipuláció javítása a nagy- és finommozgások fejlesztésével.
- Írás megalapozását célzó egyéb fejlesztések.
- Önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő eszközök használatának kialakítása.

Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése:

- Önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés a meglévő funkcióknak és a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve.
- Sérülés függvényében szükség szerint kapcsolattartás az egészségüggyel.

Játéktevékenység:

- Szükség esetén a játékhoz használt tér átalakítása, a játéktevékenység egészének adaptálása, mivel a gyermeket akadályozhatja a bizonytalan testtartás, helyváltoztatás vagy az eszközhasználat nehezítettsége.
- Egyes tevékenységek során fontos a gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása a játékba.

Nyelvi fejlesztés

- A gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe.
- Szükség esetén sajátos fejlesztési célok kitűzése, együttműködés a logopédussal.

Éneklés, zenei nevelés:

- Az éneklés beépítése a gyermek fejlesztésébe mely előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődést, társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérzékelést.
- Tevékenységek végzése közben speciális testhelyzet felvétele.
- A gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használata.

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése:

- A kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítése: megfelelő testhelyzet megtalálása, kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítése.
- Adaptált eszközök használata, esetleg rögzítése.
- Finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése.

Halmozottan sérült mozgáskorlátozott gyermek

A mozgáskorlátozottságon kívül még más – érzékszervi, beszéd – vagy értelmi sérülés is nehezíti a fejlesztést. Fejlesztésük döntően a mozgáskorlátozottak pedagógiája és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek egyénre szabott kombinációival történik.

A konduktív nevelés a gyermeki aktivitásra, az önálló cselekvésen alapuló feladatmegoldásra épül. A tanulási folyamatok tervezése komplex módon történik - mozgás, értelem, beszéd, manipuláció, önkiszolgálás, szociabilitás, érzelmi-akarati élet – a sérült funkciók és az egész személyiség figyelembe vételével.

Tagóvoda neve:	Tesz – Vesz
Címe:	1082. Budapest, Baross u. 91.
Csoportok száma:	4
Pedagógiai programrész elnevezése:	Gyerek-Virág Pedagógiai Program

I. HELYZETKÉP

Tesz – Vesz tagóvodánk a Napraforgó Egyesített Óvoda egyik négy csoportos intézményeként működik. (2015/2016. nevelési évben óvónőhiány miatt csak 3 csoport üzemel.) Józsefváros központi részén, az Önkormányzathoz közel a Baross utca lakótelepi részén helyezkedik el. József körúttól könnyen megközelíthető 83.-as trolival, vagy 9.-es busszal. Az óvoda 9 emeletes panelház földszinti részén 100 gyermek befogadására alkalmas épületben található.

Négy óvodai csoportban neveljük a gyermekeket. Minden gyermekcsoporthoz önálló mosdó, öltöző tartozik. Külön helyiségben biztosított a logopédiai ellátás, és az egyéni felzárkóztató képességfejlesztés. Jól felszerelt tornaszobánkban eredményesen segíthetjük a gyerekek mozgásfejlődését. A természetes mozgáslehetőség biztosítását szolgálja 1857m² alapterületű, zöld növényzettel gazdagon ellátott játszóudvarunk. Viszonylagos közelségben van óvodánkhoz a Főváros egyedülálló botanikus kertje (Fűvész kert,) valamint a Népliget, Orczy kert melyek lehetőségként szolgálnak a környezetben évszakonként végbemenő változások megismerésének folyamatához.. Az óvoda belső és külső környezete esztétikus, balesetvédelmi, egészségügyi és biztonsági előírásoknak megfelelő.

A gyermekek nevelését, szakképzett óvodapedagógusok végzik. Munkájukat pedagógiai asszisztens és szakképzett dajkák segítik. Az óvoda tárgyi eszközellátottsága a 3-7 éves gyermekek fejlődéséhez fejlesztéséhez megfelelő.

II. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Hisszük és valljuk, hogy a gyermeki személyiséget érzelmi biztonságot nyújtó, a másságot elfogadó, tiszteletben tartó, segítő szeretetben, megbecsülve kell nevelni. Az érzelmekre ható élményekben gazdag tapasztalati lehetőségek sokoldalú biztosításával, a játék, a művészetek eszközén keresztül kívánunk hozzájárulni az egyéni képességek kibontakoztatásához, ezáltal az egész személyiség fejlesztéséhez. Nevelőmunkánkat a családdal való együttműködéssel a családi nevelés kiegészítéseként kívánjuk végezni. Vállaljuk az alapvető erkölcsi normák, emberi értékek továbbadását, a magyarságtudat megalapozását, a nemzeti értékeink megismertetését, átadását, megőrzését (népzene, néptánc, népi hagyományok, mesterségek stb). Kiemelt nevelési terület: vizuális nevelés, és a mozgásfejlesztés.

III. AZ ÓVODA CÉLJAI ÉS FELADATAI

Célunk: A gyermek egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek az egyenlő hozzáférés elvének szem előtt tartásával: az egészséges, harmonikus személyiségfejlesztés.

Feladatunk: A gyerekek érési, fejlődési folyamatához igazított, az életkori sajátosságokhoz és egyéni képességeknek megfelelő, ahhoz illeszkedő pedagógiai, szociális, és tárgyi eszközökkel történő támasznyújtás.

- Különbféle vizuális technikák megismertetésével, gyakorlásával, képzőművészeti kiállítások, múzeum látogatások szervezésével, művészeteket szerető, hagyományokat ápoló, kreatív személyiségek alakítása.

- Problémamegoldó játékhelyzetek teremtésével, egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kompetenciák kialakítása
- a sajátos nevelési igényű gyermekek inkluzív nevelése, habilitációs és rehabilitációs fejlesztése
- anyanyelvi kultúránk ápolása érdekében a gondosan kiválasztott irodalmi –zenei anyag választásban, átadásánál figyelembe vesszük a gyerekek érdeklődését, életkorukat, családi hagyományait. Törekszünk a szép magyar beszéd megőrzése,
- Nemzeti, népi hagyományaink ápolásával, ünnepeink megtartásával erősítjük érzelmi kötődésüket nemzetünkhöz.
- Napirendünk, szokásrendünk az egészséges életvitel alapjainak kialakítását az egészségtudatos életmód megalapozását szolgálja. Természetjáró programjainkkal, kerti munkáinkkal, szelektív hulladékgyűjtő tevékenységünkkel a természet védelmére nevelünk és megalapozzuk a környezettudatos magatartást.
- Nyitottan és rugalmasan kezeljük az új értékeket. Fontos feladatnak tekintjük a másság elfogadását egymás tiszteletét, segítségét. A sajátos nevelési igényű gyermekek elfogadására nevelünk.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Szokás- és normarendszer

4.1. Az egészséges személyiségfejlődéséhez a napirend és hetirend biztosítja a feltételeket. Ebben a szokásrendben megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységeket tervezünk, és szervezünk. A gyerekek napirendje igazodik a különböző tevékenységekhez, és a gyermek szükségleteihez, figyelembe véve a helyi szokásokat és igényeket. A rendszerességgel és ismétlődéssel a gyermek érzelmi biztonságának megteremtéséhez járulunk hozzá. A tevékenységek közötti harmonikus arányt megtartva a játék kitüntetett szerepet kap.

- Játékos tapasztalatszerző foglalkozásokat többségében (testnevelés kivételével) kötetlen formában szervezzük. Az iskola előtt álló gyermekek részére kötött és kötetlen jelleggel szervezzük a foglalkozásokat.

4.2. Ünnepek

Az óvodai ünnepek, mint visszatérő közösségi események, személyiségfejlesztő hatásúak, olyan erkölcsi normákat, szokásokat, tartalmakat közvetítenek, amelyek a gyermek fejlődéséhez elengedhetetlenek. Jeles ünnepeink: Mihály nap: Mikulás: Karácsony, Farsang, Március15. Gyereknapi, Évzáró. Ünnepeink szervezése során, különös figyelmet fordítunk arra, hogy azok tartalmi, formai megjelenítése a gyerekek korához, az ünnep jellegéhez méltóak legyenek és a gyerek számára érthetőek, élménnyel telítettek, és érték közvetítőek legyenek.

4.3 Az óvoda kapcsolatai

A gyermeknevelésben úgy tekintünk a családra, mint legfontosabb partner. A gyermek optimális nevelése érdekében elsődleges és meghatározó partnerkapcsolatunk a család. Közös programok szervezésével, (kirándulások, ünnepek, nyitott napok) családlátogatásokkal, szülői fórumok szervezésével törekszünk az együttműködésre.

Szoros kapcsolatot ápolunk a bölcsődével, iskolával, mint az óvodába lépés előtti és óvoda utáni, a gyermek életét meghatározó, személyiségfejlődésére hatást gyakorló intézményekkel. Formái: (közös szülői értekezletek, egymás látogatása, óralátogatás, közös játékok szervezése). A gyermek ismereteinek bővítése céljából rendszeres kapcsolatot ápolunk olyan kulturális intézményekkel,

mint pl. színház, könyvtár, múzeumok) Körültekintően szervezzük meg az együttműködés formáit, mely az információk áramoltatását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának fejlesztését, a gyermekek egyéni képességeinek fejlődését hivatott szolgálni.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Óvodai nevelésünk kerete, mely az egész napi tevékenységekben jelen van:

Egészséges életmód alakítása érzelmi nevelés és társas kapcsolatok, beszéd anyanyelv és kommunikáció: Ebben a keretbe szervesen illeszkednek a tevékenységformák, melyek a játék, játékba integrált tanulás: mese-vers: ének-énekes játékok: tánc: rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, mozgás, mozgásos játékok. Minden tevékenységformában elsősorban a gyerek élményeire, tapasztalataira támaszkodva nyújtunk ismereteket.

A foglalkozási témákat az évszakok köré csoportosítjuk, minden tevékenységterületet érintve, a komplexitás elvét figyelembe véve. Egy – egy téma feldolgozása több héten keresztül történik, és minden tevékenységi területet érint, annak érdekében, hogy az ismeretek nyújtása, meg tapasztalása több érzékszervi csatornán keresztül eredményesebben épülhessenek be a gyermek tudásanyagába.

VI. A TEHETSÉGGONDOZÁS MEGALAPOZÁSÁNAK ELVEI ÉS DOKUMENTÁCIÓJA

Célunk: A tehetséges gyermek erős oldalának fejlesztése, és a tehetséggel összefüggő gyenge oldal erősítése. A tehetséggondozás módszerei óvodánkban:

- A gyermek általános megismerése
- A személyiség megfigyelése, tevékenység közben
- A gyermek képességeinek mérése (kreativitás, motiváció, intelligencia.) A tehetséggondozás módja: Differenciált tevékenység, feladat biztosítása egyéni és mikro csoportos formában. Gazdag tapasztalati élménynyújtási lehetőség, az adott „feladat” magasabb szintű változatának megoldási lehetőségeinek biztosítása.

A gyermek fejlesztése a napi tevékenység során történik. A gyerekek felfedeznek, valódi problémákat oldanak meg. Óvodánkban a tehetséggondozás a játékos tevékenységek közben egyéni érdeklődés és képességek figyelembevételével differenciált feladat megoldási helyzetek teremtésével valósul meg.

VII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

- a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önjelentés képességeinek fejlődését nehezítő –részképesség-zavarok, vagy azok előfordulása jellemző az érintett gyermekekre
- az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás, és a kivárást okozta feszültségeket, a váratlan zajokat,
- aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Feladataink

- a szakértői véleményben foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazása
- a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok megelőzése,
- az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készség megalapozása
- a szülők aktív bevonása a fejlesztésbe

Mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott gyermek)

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszerv rendszer veleszületett vagy szerzett károsodása (sérülés vagy hiány) következtében, vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn. Ennek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A személyiségfejlesztése, nevelése átmenetileg vagy tartósan speciális feltételeket, eljárásokat igényel. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

Kiemelt feladataink

- Mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése.
- Egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása.
- A tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismerése.
- Életkornak megfelelő tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása.
- A megtanult mozgások alkalmazására nevelés.
- A gyermek állapotához igazodó mozgás és élettér biztosítása (akadálymentesítés, lejtő, kapaszkodó).
- Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs és terápiai feladatokat, valamint a mozgásnevelés beépítése az óvodai foglalkozásokba.
- Az elsajátított mozgásminták rögzítése az egész nap folyamán.

A mozgáskorlátozott gyermekek fejlesztését, nevelését a speciális szempontok figyelembevételével az óvodai nevelés valamennyi területén alkalmazzuk:

Mozgásfejlesztés:

- Tartás és mozgási funkciók segítése.
- Hely és helyzetváltoztatás segítése.
- Manipuláció javítása a nagy- és finommozgások fejlesztésével.
- Írás megalapozását célzó egyéb fejlesztések.
- Önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő eszközök használatának kialakítása.

Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése:

- Önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés a meglévő funkcióknak és a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve.
- Sérülés függvényében szükség szerint kapcsolattartás az egészségüggyel.

Játéktevékenység:

- Szükség esetén a játékhoz használt tér átalakítása, a játéktevékenység egészének adaptálása, mivel a gyermeket akadályozhatja a bizonytalan testtartás, helyváltoztatás vagy az eszközhasználat nehezítettsége.
- Egyes tevékenységek során fontos a gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása a játékba.

Nyelvi fejlesztés

- A gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe.
- Szükség esetén sajátos fejlesztési célok kitűzése, együttműködés a logopédussal.

Éneklés, zenei nevelés:

- Az éneklés beépítése a gyermek fejlesztésébe mely előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődést, társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérzékelést.
- Tevékenységek végzése közben speciális testhelyzet felvétele.
- A gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használata.

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése:

- A kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítése: megfelelő testhelyzet megtalálása, kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítése.
- Adaptált eszközök használata, esetleg rögzítése.
- Finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése.

Halmazottan sérült mozgáskorlátozott gyermek

A mozgáskorlátozottságon kívül még más – érzékszervi, beszéd – vagy értelmi sérülés is nehezíti a fejlesztést. Fejlesztésük döntően a mozgáskorlátozottak pedagógiája és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek egyénre szabott kombinációival történik.

A konduktív nevelés a gyermeki aktivitásra, az önálló cselekvésen alapuló feladatmegoldásra épül. A tanulási folyamatok tervezése komplex módon történik - mozgás, értelem, beszéd, manipuláció, önkiszolgálás, szociabilitás, érzelmi-akarati élet – a sérült funkciók és az egész személyiség figyelembe vételével.

Tagóvoda neve: Várunk Rád	
Címe:	1086 Budapest Csobánc u. 5.
Csoportok száma:	4
Pedagógiai programrész elnevezése:	Komplex korrekciós program speciális mozgásfejlesztéssel

I. HELYZETKÉP

Az óvoda a belső Józsefvárosban, 1934-ben épült. Alapítója Horthy Miklósné, szegény sorsú gyermekek számára építtette.

Óvodánkban igen nagyszámú a szociálisan hátrányos helyzetben lévő, nemzetiséghez tartozó gyermekek aránya. Körzetünkben zömmel átmeneti és szükséglakások vannak, magas a munkanélküli szülők száma, így óvodásaink többsége szociokulturális hátránnyal, az átlagszínvonal alatt él. Az otthoni ingerszegény környezet hatására értelmi, érzelmi és szociális fejlettségük 1 – 1,5 éves lemaradást mutat. Éppen ezért **elsődleges feladatunk** nem a prevenció, hanem **a korrekció**.

Óvodánk 111 gyermeket fogadhat az alapító okiratunk szerint.

Csoportszobáinkban új bútorok, kiegészítők, minden korosztályt kielégítő, kuckósításra lehetőséget adó mobil térelválasztók, és sok- sok játék várja az idejárom óvodásokat.

Vonzó, tiszta, esztétikus külső belső környezetben, a gyermekeket feltétel nélkül elfogadó, szerető alkalmazottak dolgoznak együtt, akik képesek a megújulásra, érték közvetítéssel segítik a családi nevelést. Team munkára képesek, együttműködőek.

Ismerik az óvodás korosztály személyiségfejlődésének sajátosságait, a differenciált egyéni fejlesztés lehetőségeit. Rendelkeznek az óvodai tevékenységek tartalmi és műveltségterületi közvetítéshez szükséges szakmódszertani ismeretekkel.

Igényük van az innovációra, az önnevelésre, szakmai tájékozottságuk folyamatos fejlesztésére.

Óvodapedagógusaink létszáma 10 fő, főiskolai diplomával rendelkeznek.

Szakvizsgás oklevele 3 pedagógusnak van, fejlesztő pedagógus, környezeti nevelő, vezető óvodapedagógus.

A 4 fő pedagógiai munkát közvetlen segítő munkatárs aktívan közreműködik a nevelőmunkában. Dajkáink dajkaképzőt végzett, felelősségtudó, a pedagógusok munkájában hatékonyan közreműködő dolgozók. Pedagógiai asszisztensek segítik munkánkat.

Tárgyi feltételeink:

ÓVODA NEVE	JÁTÉK	TANULÁS	VERSE- LÉS, ME- SÉLÉS	ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, NÉPTÁNC	RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUN- KA	MOZGÁS	KÜLSŐ VI- LÁG TEVÉ- KENY MEG- ISMERÉSE
Várunk Rád	Fejleszteni kell	Fejleszteni kell	Újakkal bővítve	Fejleszteni kell	Fejleszteni kell	Fejleszteni kell	Fejleszteni kell

II. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Hiszünk a gyermekben, az egyéni eltéréseket toleráljuk, elfogadjuk másságukat. Őszintén, önzetlen odaadással tiszteljük egyéniségüket, amely párosul a segítőkész és együttműködő magatartásukkal.

Egyenértékű partnernek tekintjük őket, akiknek van véleménye, javaslata, melyeket beépítünk és felhasználunk a gyakorlati munkánk során. Elnyerjük bizalmukat, a gyermekhez, mint egyedi, mással nem helyettesíthető individumokhoz és szociális lényekhez, különbségeik ismeretével közelítünk.

III. AZ ÓVODA CÉLJAI ÉS FELADATAI

Célunk:

Legyen biztosított az életkornak, az egyénenként változó, a gyermekek eltérő fejlődési ütemének, terhelhetőségének, érdeklődésének figyelembe vételével az, hogy mindenki önmagához mérten, maximálisan fejlődhessen.

Működjön a személyiségközpontú, egyéni fejlődést előtérbe helyező, sokoldalú fejlesztés, ahol a gyermekeket érési folyamatuk tiszteletben tartása mellett nevelünk, az eltérő adottságaik tükrében széles utat teremtve biztosítjuk előrejutásukat.

Komplex tevékenységformákkal segítve alakuljanak az iskolába lépéshez szükséges képességek és készségek, melyeket az óvodai élet során az óvodába lépéstől kezdve folyamatosan fejlesztünk.

Feladataink:

A gyermekek eltérő fejlődésbeli különbségeinek szem előtt tartása, a bennük rejlő adottságok fejlesztése. Sokszínű, az életkornak és fejlettségnek megfelelő műveltségtartalmak közvetítése, ahol az egymáshoz szorosan kapcsolódó tevékenységek komplexitása biztosított.

A gyermek szabad akaratán nyugvó aktivitás, az egymás iránti bizalom és érdeklődés kialakítása, a világ dolgainak felfedezése és megtapasztalása a sokféle játékos tevékenységek által, mely eredményezze, hogy minden gyermek elérje önmaga lehetőségeinek optimumát.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

A napirend és heti rend kialakítása a helyi szokások, igények és lehetőségek, illetve a hagyományok figyelembe vételével, a helyzeteknek megfelelően rugalmasan alkalmazkodva történik. A napirend rugalmassága, folyamatosága lehetőséget ad az óvodai élet egészében a különböző a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. A differenciálás nem az életkorhoz való igazodást jelenti elsősorban, hanem a gyermekismereten alapuló, a csoportban fellelhető fejlődési szintekhez, eltérésekhez való alkalmazkodást.

Óvodánkban folyamatosan történik a tízórai elfogyasztása, ez a szükségletekhez való alkalmazkodást elősegítve kiegyensúlyozott óvodai életritmust teremt. A váratlan események miatt lehetőséget biztosítunk a rugalmas változtatásra. Az ebéd és a z uzsonna meghatározott időponthoz kötött, ehhez alakítjuk a csoportok eltérő napirendjét is.

Rendszeresen átjárunk a mellettünk lévő iskola tornatermébe a hetente szervezett mozgásfoglalkozásokat megtartani.

Pedagógusaink döntése, hogy milyen munkaformával (egyéni, frontális, mikro csoportos) valósítják meg elképzeléseiket. Fontosnak tartjuk, hogy minden tevékenységre elegendő idő jusson, valamint jellemezze azt a rugalmasság. Kötött és kötetlen komplex kezdeményezések váltják egymást. A kötetlenség a gyermekek számára önkéntességet és választási lehetőséget kell, hogy jelentsen a tevékenységek közül. A tervezett foglalkozások a korcsoportnak, az aktualitásoknak és a spontán tevékenységeknek megfelelően módosulhatnak.

1. Szokás- és normarendszer kialakításának elvei:

A tervezett témaköröket folyamatosan, építve a gyermekek érdeklődésére, tevékenységeire, az aktualitásokra dolgozzuk fel.

A 3-4 -5éveseknél a kötetlen, míg 6-7 évesen már a kötetlenség mellett a kötött tevékenységek is megjelennek

Differenciálással a képességszintek figyelembevételével 5-35 perces foglalkozásokat tartunk.

A mozgást heti egy alkalommal mindenkinek kötelezővé tesszük. A speciális mozgásfejlesztést csoportbontásban valósítjuk meg.

A hét elején felkínált, elindított tevékenységek, kezdeményezések a hét bármely napján ismétlődő, differenciált formában térnek vissza. A korcsoportnak megfelelő heti rend a csoportnaplóban olvasható.

2. Ünnepek

Ünnepek

Óvodai életünk folyamatát hagyományok, ünnepek és jeles napok gazdagítják, amelyek érzelmi átélése, gazdagon motivált tevékenységekre biztosítanak alkalmakat. Ezen ünnepek lehetőséget nyújtanak az óvoda sajátos, egyéni arculatának megteremtésére. Erőforrást, érzelmi táplálékot jelentenek az egyén és a csoport számára. Az ünnepek tartalmát a szülők, partnerek igényeinek megfelelően, de a gyermekek fejlettségének, terhelhetőségének figyelembe vételével szervezzük.

A csoport és a családok ünnepei:

Farsang, Anyák napja, Évzáró- Ballagás,

Csoportok ünnepei, hagyományai:

Születés és névnap: a gyermekek személyes vonatkozású, visszatérő ünnepei.

Az óvoda megemlékezései – társadalmi ünnepek:

Március 15, Június 4.

Az óvoda és család közös rendezvényei, hagyományai:

Kézműves- és barkács- délutánok, Adventi készülődés-vásár, Farsang, Várunk Rád hét

Óvodában ünneplő főbb jeles napok:

Advent, Mikulás, Karácsony, Farsang, Húsvét, Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld-napja, Madarak-fák napja, Nemzeti összetartozás napja, Gyermeknap

3. Az óvoda kapcsolata

Az óvodát nevelési funkciója összekapcsolja nemcsak a családdal, hanem a gyermekek

Fejlődésére közvetlenül ható más tényezőkkel is: iskolával, bölcsődével, közművelődési intézményekkel stb.

Szülőkkel való kapcsolattartásunk formái:

Kapcsolattartás formái óvodánkban:

- családlátogatás (az első szülői értekezletkor felajánljuk)
- Óvodához szoktatás Befogadás
- Szülői értekezletek évente kétszer

- évente két alkalommal előzetesen egyeztetett időpontban minden szülőt tájékoztatunk gyermekük aktuális fejlettségi szintjéről, megbeszéljük megfigyeléseink tapasztalatait, jelezzük a változásokat, együtt keressük a gyermek fejlődését pozitívan befolyásoló módszereket
- Fogadóóra személyre szólóan, igény szerint

– Napi információk átadása

- Közös ünnepek, hagyományörző rendezvények
- Nyílt napok munkatervben meghatározott időpontban.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Mivel pedagógiai gyakorlatunk kiemelt feladata a mozgásfejlesztés, ezért nevelőmunkánk a mozgáskultúra ápolására, a gyermekek mozgásigényének kielégítésére épül. A program a hosszú évek gyakorlati tapasztalatát ötvözi a legújabb elméleti ismeretekkel.

A gyermekek napirendjét úgy alakítjuk, hogy a mozgás természetesen épül be a gyermekek spontán tevékenységébe, szokásukká és igényükké válik.

A gyermekek képességfejlesztése során figyelembe vesszük egyéni adottságaikat. A pozitívumokat kiemelve ösztönözzük és biztatjuk a gyermekeket az esztétikus, pontos mozgásra. A kellemes légkörben, jól szervezett mozgásos tevékenységekben örömmel vesznek részt, ezáltal biztosítjuk számukra a sikerélményt, ami újabb cselekvésre készíti, őket valamint erősíti pozitív énképüket. A tervezett mozgások összeállításánál az utánzó mozgások, a sokmozgásos testnevelési játékok dominálnak. Minden korcsoportban szervezünk speciális mozgásfejlesztést csoportbontásban. A mozgásos tevékenységek (TSMT, mozgáskotta) során biztosítjuk a testséma, az oldaliság, a keresztcsatornák, a finommotorikus koordináció, és a térben való tájékozódás fejlődését.

Pedagógiai munka óvodai szintű tervezése:

Nevelés tervezése és értékelése a nevelési évben három alkalommal történik /szeptembertől - decemberig, januártól- májusig, júniustól- augusztusig/

Az éves terv az évszakokhoz, fő témakörökhöz igazodva van tervezve.

A tevékenységben megvalósuló tanulás tervezéséhez tematikus tervet használunk. Az óvodapedagógus az életkortól, a korcsoport összetételétől, egyéni életkori sajátosságok függvényében szabadon határozza meg a tervezés szervezeti kereteit (téma, módszer, szervezeti keret, munkaforma).

VI. A TEHETSÉGGONDOZÁS MEGALAPOZÁSÁNAK ELVEI ÉS DOKUMENTÁCIÓJA

A tehetséggondozás feladatait a csoportokban, játékos formában valósítjuk meg. 5 éves kor után tehetségfejlesztő műhelyfoglalkozást szervezünk.

Tervezése csoportnaplóban és munkatervben követhető nyomon

Az egészséges életmódra nevelés

A napi gondozási tevékenységek mellett nagy gondot fordítunk az egészségtudatos életvitel alakítására, ehhez hozzájárul az egészséges étkezés biztosítása, a mozgásigény kielégítése.

Óvoda életünkben fontos helyet foglal el környezetünk megismerése, megóvása és tudatos alakítása, mely megjelenésében is képviseli az esztétikus egyszerűségekre törekvést.

Természeti értékeink megbecsülése, valamint az annak változásaihoz kapcsolódó tevékenységek által részeseivé válunk világunk alakításának, fenntarthatóságának.

Néphagyomány éltető program

Az óvodai gyakorlat is azt mutatja, hogy a szülők körében újra megnőtt az érdeklődés a népi kultúra iránt, mert értékhorozó funkcióját felismerték. A programunk részletesen kitér mindazon értékekre, amelyeket érdemes megőrizni, átmenteni a szellemi és tárgyi néprajzból.

A gyermekek magyarságtudata e tevékenységek által (néptánc, népi kismesterségek, népi hagyományok- és szokások) formálódik, alakul.

Hagyományaink egy része **az évszakokhoz, ünnepkörökhöz** kapcsolódik (*Farsang, Szt. György nap, Húsvét, Pünkösöd Márton nap, Advent, Mikulás, Karácsony, Betlehemezés*), másik része a **mindennapi életünkhöz** (*március 15-i ünnep, anyák napja, Pityang/gyermeknap, évszáró, születés- és névnapok, kirándulások*) kötődik.

Szeretnénk elérni azt, hogy a gyermekeink érezzék meg, az életben legfontosabb dolog a szeretet, az örömszerzés és az összetartozás. E tartós értékek ismeretében szeretnénk útnak engedni őket, hogy érezzék, tudják, hol van a helyük a világban, s e kincsek által ismerjék és szeressék meg szülőföldjüket.

"A népszokás a kultúra hagyományozódásának spontán formája. Egyszerre illemtan, erkölcsi kódex, közösségi viselkedésmód, költészet, művészet, mítosz és mágia." /Dömötör Tekla/

Együtműködés a családokkal

Óvodánk pedagógiai gyakorlata a családi nevelésre és pedagógusaink innovatív törekvéseire, módszertani szabadságára épít. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője.

Gyermekeink fejlődését nagy részben befolyásolja szociokulturális környezete és azok hatásai. Óvodapedagógusaink elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára.

Fontosnak tartjuk a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartást, együtműködést, a kommunikációt, a tapasztalatcserét. A programjainkba örömmel vonjuk be őket, melynek aktív részesei.

Mindennapok

Napirendünkre jellemző a rugalmasság és folyamatosság, így tudunk igazodni a különböző tevékenységekhez, a gyermekek egyéni szükségleteihez, a csoportok szokásaihoz. Ügyelünk arra, hogy a játékidő, és a tevékenységek közötti harmonikus arány megmaradjon.

Játékba ágyazva kínáljuk fel számukra az előre tervezett fejlesztő tevékenységeket (mozgás, énekzene, rajz, mintázás, kézimunka...) is.

A valódi tudás az, amire a gyermek maga jön rá, és cselekvésen keresztül sajátít el, amelyet képes alkalmazni képességei, készségei által.

Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át, és természetes kíváncsiságát kielégíthesse. Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.

Fontosnak tartjuk, hogy kihasználjuk a gyermekek **spontán** tevékenységeiben rejlő lehetőségeket, mivel a képességek tevékenységben fejleszthetők, a tevékenység, beszéd, gondolkodás egységével. A gyermekek képességei, adottságai mások, ezért fejlesztésük is differenciáltan történhet. Az integrált ismeretfeldolgozás azoknak a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekeknek kedvez, akik kevés ismeretekkel, élményekkel rendelkeznek.

Az óvodai komplex nevelés

A nevelési területek elméletileg differenciáltak, elkülönültek, a gyakorlatban azonban, a tárgyi koncentráció elvének megfelelően, egységet alkotnak.

Nevelési cél: a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetenciaérzés kialakítása, fenntartása.

Az óvodapedagógus az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez segíti hozzá a gyermeket, a **tanulást támogató környezet megteremtésével, épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.** Megteremti annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, a művészeteken, az alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezhessen meg azokat az élményeket, amelyek megnyitják, és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére. Ebben az életkorban az igazi ismeret az, amit a gyermek önmaga szerez meg. Mindennek az alapja az, hogy a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer.

A tevékenységek ismétlésére, gyakorlására, kísérletezésekre – változatos módszerekkel, - lehetőséget adunk a gyermekeknek, sikerhez juttatva, ami újabb tevékenységre ösztönzi.

A tehetséges gyermek képességeinek megfelelő, fokozott feladatadással motiváljuk az újabb és újabb problémamegoldásra, a többféle feladatmegoldás sikerélményének átélésére, megerősítésére.

Alapelvünk, hogy a gyermekek sok dicséretet, pozitív megerősítést kapjanak. Valljuk, hogy a gyermeket sohasem szabad megszegényíteni, hanem átsegítve a problémákon, vezessük rá a helyes megoldásra.

Ez a program befogad mindent, ami „csak tiszta forrásból” fakad, és nem idegen az életkortól, hogy a gyermekek a művészet sokszínű hatásával éljék át a vissza nem térő óvodás éveiket.

VII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

- a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő –részképesség-zavarok, vagy azok előfordulása jellemző az érintett gyermekekre
- az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás, és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat,
- aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Feladataink

- a szakértői véleményben foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazása
- a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok megelőzése,
- az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségek megalapozása
- a szülők aktív bevonása a fejlesztésbe

Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban

A beszéd és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképesség-zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

Kiemelt feladataink

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása
- az értelmi fejlesztése
- a mozgás és észlelési funkciók fejlesztése
- a vizuomotoros koordinációs készség javítása
- az érzelmi élet fejlesztése
- speciális eszközök és módszerek alkalmazása